

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Štěpán Valter

**Notář – srovnání v českém a francouzském
právním řádu**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: prof. JUDr. Alena Macková, Ph.D.

Katedra občanského práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 29.03.2023

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracoval samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 215 333 znaků včetně mezer.

Štěpán Valter

V Praze dne 29.03.2023

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl poděkovat prof. JUDr. Aleně Mackové, Ph.D. za impuls pro výběr tématu této diplomové práce a za cenné rady a připomínky při jejím vedení. Zároveň bych chtěl poděkovat mé rodině za to, že mi byla po dobu mého studia oporou.

Obsah

Úvod.....	1
1. Pojem notářství.....	3
1.1. Notářství latinského typu	5
1.2. Notářství anglosaského typu	9
2. Právní zakotvení notářské profese v ČR a ve Francii.....	11
2.1. Právní zakotvení notářské profese v ČR	11
2.1.1. Notář, notářský úřad	11
2.1.2. Předpoklady výkonu notářské činnosti	13
2.1.3. Způsoby výkonu notářské činnosti	15
2.1.4. Pracovníci notáře	16
2.2. Právní zakotvení notářské profese ve Francii	20
2.2.1. Notář, notářský úřad	20
2.2.2. Předpoklady výkonu notářské činnosti	23
2.2.3. Způsoby výkonu notářské činnosti	27
2.2.4. Pracovníci notáře	31
3. Notářská činnost v ČR a ve Francii.....	35
3.1. Notářská činnost v ČR.....	35
3.1.1. Zvláštní ustanovení o notářské činnosti.....	38
3.1.1.1. Sepisování notářských zápisů o právních jednáních.....	38
3.1.1.2. Notářské zápisy se svolením k vykonatelnosti	40
3.1.1.3. Osvědčování právně významných skutečností a prohlášení.....	42
3.1.1.4. Notářské úschovy.....	44
3.1.1.5. Originály notářských listin, stejnopisy, opisy, výpisy a potvrzení.....	46
3.1.2. Jiná notářská činnost.....	47
3.1.2.1. Notář – soudní komisař v řízení o pozůstalosti.....	47
3.2. Notářská činnost ve Francii.....	49
3.2.1. Notářský zápis, jeho náležitosti	52
3.2.2. Originály notářských listin, opisy, výpisy	57
3.2.3. Ověřování.....	59
3.2.4. Notář v řízení o pozůstalosti	60
4. Profesionální organizace (samospráva) notářství v ČR a ve Francii.....	63
4.1. Profesionální organizace (samospráva) v ČR	63
4.1.1. Notářské komory.....	64
4.1.2. Notářská komora ČR	65
4.2. Profesionální organizace (samospráva) ve Francii.....	67
4.2.1. Orgány stanovené notářským statutem	67
4.2.1.1. Notářské komory.....	67
4.2.1.2. Regionální rady	68
4.2.1.3. Nejvyšší rada notářství.....	69
4.2.2. Stavovské a jiné spolky a organizace notářů	70
4.2.2.1. Styčné shromáždění	71

4.2.2.2.	Kongres francouzských notářů	71
4.2.2.3.	Odborové organizace a Hnutí mladých notářů	72
5.	Odměna notáře v ČR a ve Francii	73
5.1.	Odměna notáře v ČR	73
5.1.1.	Odměna a náhrady notáře	73
5.1.2.	Odměna a náhrady náležející Notářské komoře ČR	75
5.2.	Odměna notáře ve Francii	77
5.2.1.	Odměna a náhrady notáře	77
6.	Kárná odpovědnost notáře v ČR a ve Francii	80
6.1.	Kárná odpovědnost notáře v ČR	80
6.2.	Kárná odpovědnost notáře ve Francii	83
Závěr	.....	86
Seznam zkratk	.....	89
Seznam použitých zdrojů	.....	91
Název diplomové práce v českém jazyce, abstrakt v českém jazyce a 3 klíčová slova v českém jazyce	.....	98
Název diplomové práce v anglickém jazyce, abstrakt v anglickém jazyce a 3 klíčová slova v anglickém jazyce	.....	99

Úvod

Tématem této diplomové práce je „Notář – srovnání v českém a francouzském právním řádu“.

Profese notáře má v právních řádech zemí kontinentálního práva své nezastupitelné místo. Každý se v průběhu svého života minimálně jednou s notářem pravděpodobně setká, a to v rámci pozůstalostní agendy, kterou notáři, jak v České republice, tak ve Francii, vykonávají. Nutno však podotknout, že kromě řízení o pozůstalosti, se s notářem setkáváme velmi často i v jiných právních záležitostech běžného života. Na notáře se obracíme ve chvílích, kdy chceme či potřebujeme sepsat závěť, vydědit potomka, sepsat darovací smlouvu, či např. založit společnost s ručením omezeným. Za určitých okolností se na notáře obrátit musíme, jindy je to pouze na dobrovolném rozhodnutí každého z nás.

I z výše uvedeného jednoznačně vyplývá, že notáři poskytují svoji službu celému spektru osob a musí při výkonu své profese zaručovat dodržování norem právního řádu, pravidel profesní etiky, tak zároveň musí přihlížet k vůli svého klienta, který očekává jejich erudovanou, nestrannou a nezávislou právní službu.

Důvodů, proč si autor této diplomové práce vybral právě výše uvedené téma, je několik. Prvním důvodem je několikaletá studentská praxe v notářské kanceláři JUDr. Blanky Čechové, notářky se sídlem v Praze. V rámci této praxe se autor pod vedením paní notářky seznámil s rozmanitostí a kouzlem notářské činnosti a zároveň mu bylo umožněno se osobně podílet na chodu kanceláře a na jejích odborných výstupech. Tuto praxi považuje autor pro svůj odborný růst za naprosto stěžejní a nepostradatelnou.

Dalším důvodem výběru zmiňovaného tématu diplomové práce je skutečnost, že autor spatřuje komparativní pohled na dva právní instituty dvou zemí Evropské unie za velmi užitečný. Vzhledem k vzájemné propojenosti a integračním procesům dnešního světa považuje autor za důležité poukázat na podobnosti a rozdílnosti jednotlivých právních úprav, které mohou vzájemně působit, při svém dlouhodobém osvědčení, jako inspirace pro zlepšení, popř. zefektivnění, stávajícího stavu v jedné či druhé komparované úpravě.

Cílem diplomové práce je srovnání právní úpravy profese notáře v České republice de lege lata s právní úpravou profese notáře ve Francii. Autor si dal za cíl komparovat notářství prostřednictvím vybraných institutů, které představují základní parametry notářské profese, a dospět ke komplexnímu pohledu na vybraná témata a představit je z pohledu české a francouzské legislativy a možné inspirace.

Diplomová práce je rozdělena do šesti částí s tím, že každá část se vždy obsahově rozvojuje na kapitulu pojednávající o české právní úpravě a na kapitulu pojednávající o té francouzské. České a francouzské kapitoly se dále člení na body.

První část této práce pojednává o obecném pojetí pojmu notářství a o dvou významných světových koncepcích notářství, tj. o latinském notářství a o notářství anglosaského typu.

Druhá část je věnována základnímu právnímu zakotvení notářské profese. V českém případě pojednává o pojetí osoby notáře a jeho notářském úřadu, o předpokladech výkonu notářské činnosti, o způsobech výkonu notářské činnosti a o pracovních notáře. V případě francouzské úpravy jsou jednotlivé body označeny shodně s českou úpravou.

Třetí část diplomové práce se zabývá tématem notářské činnosti. Česká část pojednává nejprve o obecných ustanoveních týkajících se notářské činnosti a následně přibližuje ustanovení zvláštní. Vzhledem k rozdílnému teoretickému a legislativnímu systému se ve francouzské části nejprve autor zabývá obecnou úpravou týkající se notářské činnosti a následně rozvádí téma francouzského notářského zápisu a jeho náležitostí. V české i francouzské úpravě se autor pozastavuje též nad tématem výstupů z notářských listin. Zmiňuje také roli notáře v řízení o pozůstalosti.

Čtvrtá část pojednává o profesní samosprávě a její činnosti. V českém právu se autor zaměřuje na úpravu týkající se regionálních notářských komor a Notářské komory ČR. Francouzská část pojednává o orgánech, jejichž existenci předpokládá notářský statut (notářské komory, regionální rady, Nejvyšší rada notářství) a o stavovských a jiných spolcích a organizacích notářů (Styčné shromáždění, Kongres francouzských notářů, odborové organizace a Hnutí mladých notářů).

Pátá část pojednává o odměně notáře, příp. o odměně náležející profesní samosprávě. Tématem šesté a zároveň poslední části je kárná odpovědnost notáře a s tím související kárné řízení.

Diplomová práce je zpracována zejména metodou deskriptivní a metodou komparace. Z hlediska použitých zdrojů vychází autor z českých a francouzských právních předpisů, stavovských předpisů, odborné a komentářové literatury, odborných článků, judikatury a relevantních internetových zdrojů.

1. Pojem notářství

Pojem *notářství* představuje etablovanou právní profesi, která má ve společnosti své nezastupitelné místo, a to pak především v zemích kontinentálního práva, tzv. civil law. Vymezení tohoto zastřešujícího pojmu by tudíž, dle našeho názoru, nemělo v právním řádu absentovat. Nutno podotknout, že i přes univerzální povahu a unifikační tendence v rámci této právnické profese na mezinárodní úrovni, bude vždy její definice vykazovat v každém jednotlivém právním řádu určité rozdíly, a to z důvodů odlišné právní úpravy, společenských poměrů či historického vývoje.

V moderní české právní úpravě se dlouhou dobu jednalo o pojem čistě právně teoretický, aniž by bylo možno se opřít při jeho výkladu o legální definici. Tento stav napravila novela NotŘ z roku 2009¹, prostřednictvím které nahradil zákonodárce v úvodním ustanovení NotŘ ne příliš přiléhavý termín *notářské činnosti* právě pojmem výkon *notářství*.² Dle účinné tuzemské právní úpravy se „výkonem notářství rozumí sepsování veřejných listin o právních jednáních, osvědčování právně významných skutečností a prohlášení, přijímání listin a peněz do notářské úschovy (dále jen „notářská činnost“).“³ Zákonodárce se tudíž uchýlil k popisu pojmu notářství skrze výčet jednotlivých činností.

Vydefinování notářství legislativní cestou je, dle našeho názoru, žádoucí, a to z toho důvodu, aby jeho definice byla postavena na jisto a nedovožovala se pouze prostřednictvím právní teorie. Definice zároveň vytváří interpretační vodítko jak pro adresáty právních norem, odbornou veřejnost, tak pro samotného zákonodárce, aby při normotvorbě nesubsumoval pod notářství činnosti, které s ním pojmově nesouvisí. Výše uvedené však neznámá, že by souběžně s touto činností nemohl notář plnit i další úkoly, které mu stanoví zákon. Naopak NotŘ uvádí taxativní výčet dalších činností, které notář v souvislosti s notářskou činností vykonávat může, resp. musí, případně odkazuje na jiný právní předpis. Takovým případem je např. role notáře jako soudního komisaře v řízení o pozůstalosti, která je naprosto stěžejní součástí jeho profesní agendy v českém právu.⁴

---

¹ Zákon č. 7/2009 Sb. kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

² Termín notářská činnost v zákoně zůstal, ale pouze ve formě legislativní zkratky. Dle důvodové zprávy k zákonu č. 7/2009 Sb., se pojem notářství původně do NotŘ z roku 1992 nepřevzal a byl nahrazen pojmem notářská činnost z důvodu negativních souvislostí s institucí státního notářství, která pojem notářství zužovala na státní orgán. „Tato právní úprava však způsobuje mnohé interpretační i jazykové potíže, především však nevyjadřuje, jaké má postavení tato specifická právní služba vedle soudnictví a advokacie.“ Historické pojetí institutu je jednoznačné, notář vykonává notářství.

³ § 2 NotŘ.

⁴ § 100 a násl. ZŘS.

Zároveň lze notářství, vedle tohoto zákonného pojetí, charakterizovat též z pohledu právní teorie. Bílek v rámci komentářové literatury chápe notářství jako „specifickou právní činnost vykonávanou v rámci svobodného povolání, avšak pouze státem pověřenými osobami a na základě jím svěřených pravomocí, jejímž předmětem je poskytování právních služeb, a to zákonem předepsanou formou, v zákonem vymezených oblastech právních vztahů a za úplatu.“⁵ Výsledky popisované činnosti jsou nadány tzv. veřejnou vírou (fides publica)⁶ a přispívají k právní jistotě. Lze proto vyvozovat, že notářství vykazuje do značné míry současně prvky jak advokacie, tak soudnictví.⁷

Předmětná profese plní funkci prostředníka mezi státem a občanem, jelikož významně přispívá k předcházení sporů (stejně tak k již zmiňované právní jistotě) a ve svém důsledku má též pozitivní hospodářský dopad na všechny subjekty potenciálního občanskoprávního řízení.⁸

Notářství lze v neposlední řadě charakterizovat za pomoci zásad, které se s ním neodmyslitelně pojí. O zásadách a deontologii pojednává následující pasáže této kvalifikační práce.

Jak jsme na českém příkladu nastínili výše, popis notářství je vždy odvislý od právního řádu, v rámci kterého se notářství realizuje. I z toho důvodu neexistuje jednotné definiční pojetí této profese a v cizích právních řádech se může lišit. Z pohledu mezinárodního srovnání proto dělíme notářství na různé typy. Nejčastěji na notářství latinské (klasické) a notářství anglosaské. Není však vyloučeno ani dělení jiné, a to např. dle jednotlivých právních řádů.

---

⁵ BÍLEK, Petr. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel a KOL. *Notářský řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2018, str. 4. ISBN 978-80-7400-689-0.

⁶ Tamtéž str. 4.

⁷ Tamtéž str. 4.

⁸ FOUKAL, Martin. *České notářství si připomíná dvacetileté výročí své obnovy jako svobodného povolání*. Ad Notam. 1/2013, str. 3.

1.1. Notářství latinského typu

System latinského notářství je charakteristický zejména pro evropské kontinentální právní řády, které vycházejí z římskoprávních principů.⁹ Z důvodu historického koloniálního působení západoevropských zemí v ostatních částech světa se však jedná též o institut spjatý s právními systémy velkého množství zemí Jižní Ameriky, Afriky či Asie. Z evropského pohledu může přinejmenším překvapivě působit např. skutečnost, že latinské notářství je zcela etablované v zemích jako jsou Japonsko nebo Čína¹⁰, tj. v geograficky velmi vzdálených státech s odlišným historickým vývojem a odlišným konceptem právního uspořádání.

Latinské notářství představuje regulovanou činnost, která podléhá národní legislativě a vyznačuje se svojí vnitřní organizací. Latinský notář je veřejným činitelem, tj. osobou, na kterou je přenesena veřejná moc v souvislosti s vyhotovováním veřejných listin v určitém odvětví společenských vztahů. Zároveň se jedná o právního odborníka, který vykonává svobodné či nezávislé povolání.¹¹ Notář musí vždy postupovat v souladu se zákonem, který stanoví jeho kompetence a musí být při výkonu své činnosti nestranný a nezávislý.¹² Notář vykonává notářskou činnost osobně.¹³ Latinské notářství je vnitřně hierarchizováno a v národních úpravách jsou notáři organizováni v rámci notářských komor nebo notářských asociací, které úzce spolupracují s příslušnými orgány veřejné moci. Členství v nich je obligatorní a pro notáře z něj vyplývají stavovská práva a povinnosti.¹⁴ Notářská kancelář představuje veřejný úřad¹⁵, a tudíž notář, jakožto veřejný činitel, může odmítnout provedení požadovaného notářského úkonu pouze v zákonem stanovených případech¹⁶.

Latinský notář má své pracovníky, na které se taktéž vztahují deontologická pravidla notářské profese.¹⁷ Jak notář, tak jeho pracovníci, musí respektovat právo na důvěrnost informací a dodržovat mlčenlivost.¹⁸ Notáři náleží za jeho služby odměna. Ta má být upravena v úředním

---

⁹ Mezinárodní unie notářství [online]. © Copyright Notářská komora České republiky. [cit. 26.09.2021]. Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/uinl>.

¹⁰ TLÁŠKOVÁ, Šárka. HORÁKOVÁ, Ivana. JAROLÍMKOVÁ Kateřina. *Notářství v ... ČÍNA. Rozhovor s DING LU, prezidentkou Čínské notářské komory*. Ad Notam. 6/2014, str. 60-62.

¹¹ Článek 3 Deontologického kodexu UINL.

¹² Tamtéž, Článek 5.

¹³ Tamtéž, Článek 16.

¹⁴ Tamtéž, Článek 6. a 7.

¹⁵ Tamtéž, Článek 11.

¹⁶ Tamtéž, Článek 16.

¹⁷ Tamtéž, Článek 41. a 42.

¹⁸ Tamtéž, Článek 48.

notářském tarifu, který má být transparentní a pro veřejnost snadno zjistitelný.¹⁹ Porušení příslušných stavovských předpisů má za následek kárnou odpovědnost, se kterou se pojí kárné řízení²⁰ a sankce v něm uložené²¹.

Významným znakem latinských notářství je členství ve společné zastřešující mezinárodní instituci. Tou je Mezinárodní unie notářství (UINL), která navazuje na Mezinárodní unii latinských notářů, založenou v roce 1948 na I. Mezinárodním kongresu latinského notářství v Buenos Aires.²² Tato nevládní organizace v současnosti sdružuje 91 národních notářství,²³ které jsou zastupovány svými reprezentativními národními organizacemi.²⁴ Jejím primárním cílem je podporovat, koordinovat a rozvíjet činnosti notářů všude po světě.²⁵ Tohoto cíle se snaží dosáhnout aktivitami jako jsou např. propagace a uplatňování základních zásad a deontologie notářské činnosti, zastupování notářství v mezinárodních organizacích, podpora harmonizace vnitrostátních právních předpisů na mezinárodní úrovni, činnosti související s rozvojem odborného vzdělávání a podpory vědecké práce, či organizace mezinárodních kongresů, konferencí a setkání.²⁶ Navazuje také vztahy s rozvíjejícími se notářstvími v zemích, které nemají notářské organizace a pracuje s nimi na rozvoji s vidinou jejich přijetí do organizace.²⁷ Statutární sídlo UINL je v Buenos Aires, správní sídlo se nachází v Římě.²⁸

Základním právním dokumentem UINL jsou její Stanovy, které byly přijaty v roce 1950 na II. Mezinárodním kongresu latinského notářství v Madridu.²⁹ Aktuálně účinné znění Stanov bylo schváleno Shromážděním členských notářství v Madridu v roce 2007 a následně novelizováno v letech 2015 a 2021. Vnitřně je UINL členěna na orgány, kterými jsou Shromáždění členských notářství, Prezident, Rada předsednictví, Generální rada a Revizní komise.³⁰ Povahu

---

¹⁹ Článek 51. Deontologického kodexu UINL.

²⁰ Tamtéž, Článek 54.

²¹ Tamtéž, Článek 58. a násl.

²² Preambule Stanov UINL.

²³ Member Notariats [online]. © 2017. International Union of Notaries [cit. 14.01.2023]. Dostupné z: <https://www.uinl.org/member-notariats>.

²⁴ V případě, že národní notářství nemá svoji reprezentativní národní organizaci, je zastupováno pouze národní reprezentací, které určí notářství dané země. Článek 3. odst. 3.2 Stanov UINL.

²⁵ Článek 1. odst. 1.1 Stanov UINL.

²⁶ Článek 2. Stanov UINL.

²⁷ Mission [online]. © 2017. International Union of Notaries [cit. 26.09.2021]. Dostupné z: <https://www.uinl.org/mission>.

²⁸ Odst. 1.2 a 1.3 Článku 1. Stanov UINL.

²⁹ Preambule Stanov UINL.

³⁰ Článek 5. Stanov UINL.

organizačních součástí mají i komise, které jsou fakultativně zřizovány Shromážděním členských notářství.³¹

Stěžejním právním dokumentem pro praktický výkon latinského notářství je však Deontologický kodex UINL přijatý v Limě v roce 2013. Tento kodex představuje ucelený přehled všech nosných principů fungování notářské profese latinského typu. Výrazným rysem tohoto předpisu je jeho univerzalita. Členská notářství UINL ho mají považovat za vzorový kodex, který má svoji aplikaci v národních právních řádech posilovat respektování právních hodnot notářské činnosti.³² Deontologický kodex UINL výslovně uvádí, že jeho ustanovení mají mít imperativní charakter, a že budou zapracována do jednotlivých národních zákonů o notářství. V případě, že by tato norma nebyla transponována do národního zákona, bude aplikovatelná alespoň v rámci profesních komor.^{33, 34}

Kodex definuje jak notářství, tak jeho projev a profesní povinnosti z něho vyplývající. Jak jsme již uvedli výše, UINL necílí svoji agendou pouze na členská notářství, ale též na nečleny. Deontologický kodex UINL proto působí i jako návod pro země, ve kterých se systém klasického notářství teprve utváří³⁵.

Koncepčně se Deontologický kodex UINL skládá z preambule, úvodu a následně pěti kapitol. Nosnými tématy Deontologického kodexu UINL jsou principy organizace notářství, vztah notářství ke státu, vztahy notáře s profesními komorami nebo asociacemi, vztah notáře k ostatním notářům, k zaměstnancům, klientům nebo uživatelům služeb, kárné řízení, porušení předpisů a sankce.

Dle našeho názoru je pozitivním aspektem Deontologického kodexu UINL skutečnost, že obsahuje jak klasické hodnoty a zásady notářské činnosti, kterými jsou nestrannost, nezávislost, profesní autonomie, mlčenlivost atd., tak i hodnoty související s aktuálními otázkami moderního světa. Jakožto vyvíjející se profese musí notářství umět vyhovět aktuálním požadavkům doby³⁶. Tématy, kterým Deontologický kodex UINL vštěpuje deontologický charakter, jsou např. důraz na ochranu lidských práv, vztah k ekologii, lidské zdroje, materiální prostředky či zájem na obecném blahu. Deontologický kodex UINL neopomíjí ani témata jako jsou opatření proti korupci nebo legalizaci výnosů z trestné činnosti.

---

³¹ Takové komise jsou zřizovány tehdy, je-li to užitečné pro vytváření pracovních skupin. Článek 11. písm. f) Stanov UINL.

³² Odst. 6. Preambule Deontologického kodexu UINL.

³³ Článek 1. Deontologického kodexu UINL.

³⁴ Kromě promítnutí zásad latinského notářství do zákonné právní úpravy, jsou čeští notáři výslovně povinni dodržovat Deontologický kodex UINL dle § 6 písm. b) OrgŘ.

³⁵ Úvod Deontologického kodexu UINL.

³⁶ Úvod Deontologického kodexu UINL.

Deontologický kodex UINL je ve vztahu k vybraným aspektům notářství v některých svých pasážích velmi detailní. I přes jeho univerzální povahu je z jednotlivých ustanovení patrná snaha co nejvíce sjednocovat výkon latinského notářství v členských zemích UINL. Jedná se, z našeho pohledu, o snahu správnou, jelikož umožňuje na mezinárodní úrovni v rámci UINL jednotné a efektivní řešení systémových problémů, které mohou při výkonu notářství nastat. Těmito detailně upravenými aspekty notářské činnosti jsou např. náležitosti přijatelné reklamy notáře či finanční solidarita mezi notáři³⁷. Na dalším posuzování by bylo, zda jednotlivá členská notářství tato pravidla vymáhají a zda dochází k řádnému transponování těchto mezinárodních norem v právních rádech členských států UINL.

Vedle existence UINL považujeme za vhodné zmínit též Radu notářství Evropské unie (CNUE) jakožto další významnou mezinárodní notářskou organizaci. CNUE je oficiálním orgánem, který zastupuje notářskou profesi při jednáních s institucemi Evropské unie. CNUE sdružuje 22 notářství³⁸ s tím, že všichni členové CNUE jsou zároveň členy UINL. Základním posláním CNUE je podpora aktivní účasti na rozhodovacích procesech evropských institucí a informování členů o vývoji legislativní činnosti³⁹. Obdobně jako UINL má též i CNUE deontologický předpis, kterým je Deontologický kodex.

---

³⁷ Včetně zmínky o tzv. notářských pojišťovnách.

³⁸ Presentation [online]. Notaries of Europe [cit. 16.10.2021]. Dostupné z: <https://www.notariesofeurope.eu/en/the-cnue/about/>.

³⁹ Tamtéž.

1.2. Notářství anglosaského typu

Pojem notářství není zcela neznámý ani systému angloamerické právní kultury, tzv. common law. Nutno podotknout, že právní úprava tohoto institutu je oproti latinskému notářství výrazně odlišná. Do jisté míry se jedná o prvek pro angloamerickou právní kulturu nepůvodní, přejatý z kontinentálního typu právní kultury⁴⁰. Nutno též podotknout, že oproti latinskému notářství chybí anglosaskému typu unifikační tendence na mezinárodní úrovni. Tuto skutečnost dokládá mimo jiné zřetelně rozdílná právní úprava notářství ve Velké Británii a USA.

Dle právního řádu Velké Británie se notář, jakožto kvalifikovaný právník, zabývá především ověřováním a potvrzováním pravosti podpisů, oprávněním a způsobilostí týkající se dokumentů určených pro použití v zahraničí. Většina notářů vykonává též všeobecnou právní praxi.⁴¹ Pojmy notářský úřad či notářský zápis britské právo nezná.⁴² V rámci britské notářské obce vylučujeme zvláštní skupinou notářů, kterými jsou tzv. scrivener notaries. Ti po splnění zákonem stanoveného kvalifikačního procesu vykonávají notářské služby se zaměřením na právo mezinárodních transakcí.⁴³ Významnými právními předpisy upravujícími činnost britských notářů jsou zákony o právních službách z roku 2007 a 2010.⁴⁴

Poskytování právních služeb je na území Velké Británie stále doménou advokátů, které dělíme do dvou skupiny. První skupinou jsou tzv. solicitors, kteří se věnují převážně právnímu poradenství, sepisování smluv a zastupování svých klientů před soudy prvního stupně. Druhou skupinou jsou tzv. barristers. Ti vykonávají generální praxi a jsou oprávněni zastupovat účastníky soudních řízení před soudy vyšších instancí.⁴⁵

Ve Spojených státech amerických se notářem rozumí veřejný činitel, který je kvalifikován a vázán podle zákonů určité jurisdikce k provádění notářských úkonů.⁴⁶ Podmínkou výkonu notářské činnosti není právní vzdělání, a tudíž notáři nemohou vyhotovovat právní dokumenty, či

---

⁴⁰ COX, Noel S.B. *The Notary Public - the Third Arm of the Legal Profession*. Vol. 6, 2000. New Zealand Business Law Quarterly, 2000, str. 1. Dostupné z: <https://ssrn.com/abstract=420749>.

⁴¹ What is a Notary [online]. Copyright 2022 The Notaries Society. The notaries society [cit. 03.02.2022]. Dostupné z: <https://www.thenotariessociety.org.uk/pages/what-is-a-notary>.

⁴² PILLEBOUT, Jean-François a YAIGRE, Jean. *Droit professionnel notarial*. 11. édition. Paris: LexisNexis, 2019. str. 177. ISBN 978-2-7110-3275-4.

⁴³ Scrivener Notaries [online]. © 2022 Scrivener Notaries. The Society of Scrivener Notaries [cit. 03.02.2022]. Dostupné z: <https://scrivener-notaries.org.uk/complaints-and-regulation/>.

⁴⁴ The Legal Services Act 2007 (Anglie a Wales), The Legal Services Act 2010 (Skotsko).

⁴⁵ PILLEBOUT, Jean-François a YAIGRE, Jean. *Droit professionnel notarial*. 11. édition. Paris: LexisNexis, 2019. str. 177. ISBN 978-2-7110-3275-4.

⁴⁶ Federální nařízení č. 22 CFR § 92.1 (Sbírka federálních nařízení USA).

poskytovat právní rady. Tím by překročili svoji pravomoc. Jednotlivé právní řády federálních států upravují ve vlastních právních předpisech detaily výkonu notářské činnosti pro účely daného státu.⁴⁷

Jejich primární činností je osvědčovat podepisování dokumentů, skládání přísah či prohlášení a vykonávat případně další pravomoci, které jim stanoví právní řád příslušného státu.⁴⁸

Jednou z nejběžnějších notářských činností je ověřování podpisu, a to opatřením předmětné listiny notářskou doložkou a otiskem notářského razítka. Podstata notářského ověřování podpisů či jiného právního jednání je obdobná účelu v kontinentálním právu, tedy i právu českém, jelikož takovéto ověření přispívá k právní jistotě a předcházení pochybnostem o osobě, která předmětné jednání učinila, či zda je její podpis pravý a byl učiněn dobrovolně. Případy, kdy je povinné využít služby notáře, tj. tehdy kdy je vyžadováno, aby bylo dostatečně prokázáno, že osoba uvedená v dokumentu je ta, která dokument podepsala, stanoví příslušná právní úprava. Osoba, jejíž podpis je notářem ověřován, se k notáři musí dostavit osobně, notář potvrzuje totožnost žadatele, též musí sledovat, zda osoba není při podepisování pod nátlakem. V případě, že se na listině podpis již nachází, prohlašuje žadatel, že se jedná o vlastní podpis. Běžnou funkcí notáře je vyplnění osvědčení (jurat), která jsou obdobou čestných prohlášení.⁴⁹

Ačkoli to není tak běžné jako ověření podpisu, jsou notáři v mnoha státech oprávněni ověřit skutečnost, že se kopie dokumentu doslovně shoduje s originálem dokumentu. Mezi typy dokumentů, jejichž kopie mohou notáři ověřovat, patří např. diplomy či cestovní doklady⁵⁰, tedy dokumenty, u nichž má fyzická osoba k dispozici originál. Při ověřování kopie dokumentu musí notář nahlédnout do originálu dokumentu a ověřit, že kopie je přesným zobrazením originálu.⁵¹ Kromě ověřování podpisů a ověřování kopií notáři vykonávají řadu dalších funkcí v závislosti na právním řádu konkrétního státu. V některých státech musí být notářsky ověřeno vlastnictví vozidla předtím, než může být převedeno. V jiných státech notáři osvědčují obsah bezpečnostních schránek nebo trezorů, pokud uživatel za jejich užívání neplatí. Státy Florida, Maine a Jižní Karolína umožňují notářům provádět svatební obřady.⁵²

---

⁴⁷ Např. Colorado Revised Statutes. Title 24, Article 21, Part 5.

⁴⁸ Issues and Trends in State Notary Regulation – NASS Report on State Notarization Policies and Practices [online]. National Association of Secretaries of State [cit. 14.10.2022]. Dostupné z: <https://www.wwnotary.com/documents/nass-report-notarization-0113111.pdf>.

⁴⁹ Tamtéž.

⁵⁰ Česká právní úprava ověření shody opisu nebo kopie s listinou (vidimaci) cestovního dokladu či jiného průkazu výslovně vylučuje (§ 73 odst. 2 písm. a) NotŘ).

⁵¹ Issues and Trends in State Notary Regulation – NASS Report on State Notarization Policies and Practices [online]. National Association of Secretaries of State [cit. 14.10.2022]. Dostupné z: <https://www.wwnotary.com/documents/nass-report-notarization-0113111.pdf>.

⁵² Tamtéž.

2. Právní zakotvení notářské profese v ČR a ve Francii

2.1. Právní zakotvení notářské profese v ČR

2.1.1. Notář, notářský úřad

Česká právní úprava definuje notáře jako fyzickou osobu splňující předpoklady podle NotŘ, kterou stát pověřil notářským úřadem.⁵³ Notář je představitelem tzv. svobodného povolání, tzn. že se jeho podnikatelská činnost neřídí živnostenským zákonem,⁵⁴ ale jiným právním předpisem.⁵⁵ S funkcí notáře se legislativně pojí též termín *notářský úřad*. Notářským úřadem se rozumí „soubor pravomocí k výkonu notářství a další činnosti stanovené zákonem (dále jen „činnost notáře“) trvale spojený s místem výkonu této činnosti.“⁵⁶ Jedná se tudíž o pojem (konstantu) představující oprávnění notáře k určité činnosti na stanoveném místě.⁵⁷

Notář vykonává svoji činnost za úplatu a při jejím výkonu je nezávislý. Odměna notáře se řídí notářským tarifem, který je přijatý ve formě vyhlášky ministerstva spravedlnosti.⁵⁸ Zároveň notář nemůže vykonávat jinou výdělečnou činnost, výjimku představuje správa vlastního majetku, výkon funkce poslance, senátora nebo zastupitele obecního nebo krajského zastupitelstva.⁵⁹ Zároveň notář může vykonávat i za úplatu činnost vědeckou, publikační, pedagogickou, tlumočnickou, znaleckou, uměleckou a činnost v poradních orgánech vlády, ministerstev, jiných ústředních orgánů státní správy a v orgánech samosprávy, a činnost zapsaného mediátora dle zákona o mediaci.⁶⁰

Notář je do notářského úřadu jmenován ministrem spravedlnosti na základě návrhu Notářské komory ČR.⁶¹ Vzhledem k tomu, že návrh obsahuje objektivní fakta (o splnění zákonných požadavků), nemůže ministr spravedlnosti návrh Notářské komory ČR nerespektovat.⁶²

---

⁵³ § 1 odst. 1. NotŘ.

⁵⁴ Dle § 3 odst. 2 písm. c) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, není výslovně činnost notáře (v rozsahu zvláštního zákona) živností.

⁵⁵ NotŘ.

⁵⁶ § 1 odst. 2. NotŘ.

⁵⁷ Z tohoto důvodu není správné zaměňovat notářský úřad a notářskou kancelář, jakožto materiální zázemí notáře. Srov. BÍLEK, Petr. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel a KOL. *Notářský řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2018, str. 10. ISBN 978-80-7400-689-0.

⁵⁸ Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 196/2001 Sb., o odměnách a náhradách notářů a správců pozůstalosti a Notářské komory ČR.

⁵⁹ Nejasné je dle našeho názoru, zda se jedná i o funkci europoslance. Důvodová zpráva k novele č. 7/2009 Sb. hovoří toliko o tom, že notář může zastávat funkci člena zákonodárského nebo zastupitelského sboru.

⁶⁰ § 5 NotŘ.

⁶¹ § 8 odst. 1 NotŘ.

⁶² BÍLEK, Petr. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel a KOL. *Notářský řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2018, str. 76. ISBN 978-80-7400-689-0.

V obvodu každého okresního soudu se nachází určitý počet notářských úřadů, který stanovuje ministr spravedlnosti.⁶³ Toto ustanovení zhmotňuje jednu ze základních zásad notářství, a to zásadu „*numerus clausus*“, tj. omezený počet notářských úřadů. Počet notářských úřadů by měl vyvažovat dostupnost notářských služeb na straně jedné a ekonomickou udržitelnost pro notáře na straně druhé. V souvislosti s touto zásadou je podstatné zmínit, že se s ní pojí i zvýšená odpovědnost za dostupnost notářských služeb.⁶⁴

Notářský úřad je určen jménem a příjmením notáře. Sídlem notářského úřadu je sídlo příslušného okresního soudu, v jehož obvodu byl notářský úřad zřízen.⁶⁵ Sídlu může být zřízeno i jinde v obvodu okresního soudu, pouze ale se souhlasem příslušné notářské komory.⁶⁶ To je z našeho pohledu příznivé řešení, jelikož pokud některý z notářů sídlí i mimo sídlo okresního soudu v rámci daného obvodu, poskytuje tím možnost vyváženějšího poskytování notářských služeb na území obvodu příslušného okresního soudu. Ne vždy bude však takové řešení možné, a to z důvodu velikosti obvodu, či z důvodu ekonomické proveditelnosti pro notáře.

Notář zřizuje notářskou kancelář ve svém sídle. Sídlem notáře je sídlo notářského úřadu, do kterého byl jmenován mistrem spravedlnosti.⁶⁷ Notář nemůže mít více sídel ani více notářských kanceláří. Může však zavést tzv. úřední dny mimo notářskou kancelář i mimo své sídlo. Notářská komora ČR a příslušná notářská komora zavedené úřední dny evidují.⁶⁸ Notář může také provádět notářské úkony na jiném místě, to však pouze tehdy, je-li to nutné.⁶⁹

Notář je povinen umístit před vchodem do budovy nebo v jejích vstupních prostorách, kde je zřízena jeho notářská kancelář, informační tabuli.⁷⁰ To samé platí pro případ, že notář vykonává úřední dny mimo své sídlo. Před vchodem do budovy nebo v jejích vstupních prostorách, kde vykonává úřední dny, musí umístit informační tabuli.⁷¹

Notář zahajuje svoji činnost poté, co jsou splněny zákonem stanovené předpoklady, a to:

- a) jmenování notářem (jmenování ministrem spravedlnosti má formu správního aktu),
- b) složení slibu do rukou ministra spravedlnosti, pokud již dříve slib neskládal,
- c) pořízení úředního razítka notáře,
- d) uzavření smlouvy o pojištění odpovědnosti za újmu, která by mohla vzniknout v souvislosti

⁶³ Po vyjádření Notářské komory ČR. § 8 odst. 2 NotŘ.

⁶⁴ Usnesení Prezidia Notářské komory ČR č. P 7/2001 z 14.3.2001.

⁶⁵ § 8 odst. 3 NotŘ.

⁶⁶ § 8 odst. 4 NotŘ.

⁶⁷ § 12 odst. 1 NotŘ.

⁶⁸ § 12 odst. 2 NotŘ.

⁶⁹ § 13 odst. 1 NotŘ.

⁷⁰ § 2 odst. 1 KancŘ. Vzor informační tabule je uveden v Příloze č. 1 A KancŘ.

⁷¹ § 2 odst. 2 KancŘ. Vzor informační tabule je uveden v Příloze č. 1 C KancŘ.

s touto činností.⁷²

Slib, který skládá notář do rukou ministra spravedlnosti zní: „*Slibuji na svou čest a svědomí, že v činnosti notáře budu zachovávat ústavní a jiné zákony a obecně závazné právní předpisy a budu zachovávat mlčenlivost. V notářské činnosti budu postupovat nestranně a nezávisle.*“⁷³

Zákon taktéž uvádí, jaké náležitosti má obsahovat kulaté úřední razítko notáře. Těmito náležitostmi jsou jeho jméno, příjmení, příp. akademický titul, označení „notář“, sídlo notářského úřadu a vyobrazení malého státního znaku České republiky.^{74, 75} Otisky úředních razítek zašle notář po jejich zřízení ministerstvu spravedlnosti, Notářské komoře České republiky a příslušné notářské komoře.⁷⁶ Vedle otisku úředního razítka notář, notář společník, notářský kandidát ustanovený zástupcem notáře a notářský kandidát pověřený osvědčováním právně významných skutečností a prohlášení, poskytuje svůj podpisový vzor ministerstvu spravedlnosti a Notářské komoře České republiky.⁷⁷

2.1.2. Předpoklady výkonu notářské činnosti

Funkci notáře může v České republice vykonávat pouze fyzická osoba (nikoli právnická), která splňuje zákonem stanovené požadavky. Stejně, jako je to v případě francouzské právní úpravy, musí osoba, která se uchází o notářský úřad splňovat předpoklady osobní, předpoklady vzdělání a předpoklady empirické. Notářem může být jmenován pouze občan členského státu Evropské unie, jiného státu tvořící Evropský hospodářský prostor nebo Švýcarské konfederace, který je:

- a) plně svéprávný,
- b) získal vysokoškolské vzdělání v oboru právo, a to buď v magisterském studijním programu právo a právní věda studiem na vysoké škole v České republice, nebo studiem na vysoké škole v zahraničí,⁷⁸
- c) je bezúhonný,

---

⁷² § 9 odst. 1 NotŘ.

⁷³ § 9 odst. 2 NotŘ.

⁷⁴ § 9 odst. 3 NotŘ.

⁷⁵ Vzory úředního razítka notáře jsou obsaženy v Příloze č. 2 KancŘ.

⁷⁶ § 6 odst. 3 KancŘ.

⁷⁷ § 8 odst. 1 a 4 KancŘ.

⁷⁸ Pouze však pokud je takové vzdělání v České republice uznáváno za rovnocenné vzdělání uvedenému v České republice na základě mezinárodní smlouvy, anebo pokud takové vzdělání bylo uznáno podle zvláštního právního předpisu, a současně takové vzdělání odpovídá obsahem a rozsahem obecnému vzdělání, které lze získat v magisterském studijním programu právo a právní věda v oboru právo na vysoké škole v České republice.

- d) vykonal alespon pětiletou notářskou praxi,
- e) složil notářskou zkoušku.⁷⁹

Do roku 2018 byla notářská profese přístupná výlučně českým občanům. Změna právní úpravy nastala až v souvislosti s rozsudkem SDEU⁸⁰ ve věci žaloby Evropské komise proti České republice pro nesplnění povinnosti. SDEU ve svém rozsudku konstatoval, že se Česká republika dopustila diskriminace (zakázané článkem 49 SFEU) na základě státní příslušnosti tím, že vyhradila přístup k povolání notáře výlučně svým státním příslušníkům. Česká republika následně přijala takové legislativní změny, kterými tento nesoulad s evropským právem odstranila.⁸¹

Zákon upřesňuje, co je míněno výše zmíněnou praxí a notářskou zkouškou. Notářskou praxí je praxe notáře, notářského kandidáta a notářského koncipienta podle NotŘ a praxe státního notáře a notářského čekatele dle dřívějších právních předpisů. Do notářské praxe se započítává zcela též praxe dalších právnických povolání, např. soudce, státního zástupce, advokáta, komerčního právníka, soudního exekutora, soudce Ústavního soudu aj.⁸² Vzájemná prostupnost různých právnických profesí je nejenom patrná z dikce zákona ve věci praxe, ale též z hlediska, kdo je považován za osobu, která složila notářskou zkoušku. Primárně je myšlena notářskou zkouškou zkouška upravená v NotŘ a v dřívějších předpisech. Za osobu, která složila notářskou zkoušku, se však považuje i ten, kdo složil např. odbornou justiční zkoušku, advokátní zkoušku, exekutorskou zkoušku aj.⁸³

Notář je jmenován do notářského úřadu ministrem spravedlnosti na návrh Notářské komory ČR.⁸⁴ Návrh je vyhotoven dle výsledků konkursu, který vyhlašuje a organizuje Notářská komora ČR. Do konkursu je zařazen na základě přihlášky každý, kdo splňuje předpoklady v písm. a) až e). Notářský konkurs se řídí konkursním řádem, který vydává jako interní předpis Notářská komora ČR.⁸⁵ Vítězem konkursu může být pouze jeden uchazeč.

Ministr může notáři také činnost pozastavit či ho z funkce odvolat, a to v situacích, kdy některé předpoklady pro výkon funkce nesplňuje či nastanou jiné okolnosti, které mu ve výkonu funkce zamezují. Jedná se o legitimní nástroj státu, jelikož notář vykonává převážně státem delegovanou agendu a je důležité, aby ji vykonával v souladu s právem a profesní etikou⁸⁶.

---

⁷⁹ § 7 odst. 1 NotŘ.

⁸⁰ Rozsudek Soudního dvora (šestého senátu) ze dne 15. března 2018 ve věci C-575/16, v řízení Evropská komise proti České republice.

⁸¹ Zákon č. 7/2019 Sb., kterým se mění NotŘ.

⁸² § 7 odst. 2 NotŘ.

⁸³ § 7 odst. 3 NotŘ.

⁸⁴ § 8 odst. 1 NotŘ.

⁸⁵ Předpis přijatý sněmem Notářské komory ČR, k němuž udělilo souhlas Ministerstvo spravedlnosti České republiky.

⁸⁶ JINDŘICH, Miloslav. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel a KOL. *Notářský řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2018, str. 83. ISBN 978-80-7400-689-0.

Pozastavení výkonu činnosti je dočasným opatřením, a to fakultativním v případě, že bylo proti notáři zahájeno trestní stíhání, řízení o omezení svéprávnosti či byl zahájen postup ve věci zdravotního stavu notáře, který mu neumožňuje vykonávat svoji činnost. Obligatorním opatřením je pozastavení výkonu činnosti notáře po dobu výkonu trestu odnětí svobody, nejsou-li dány důvody pro jeho odvolání a po dobu výkonu činnosti neslučitelné s činností notáře.⁸⁷

Odvolání notáře činí obligatorně ministr spravedlnosti, pokud o to notář sám požádá. Zákon stanoví věkový limit pro notáře sedmdesát let věku, a tudíž, pokud notář sám nepožádá o odvolání před dosažením tohoto věkového limitu, odvolá ho ministr spravedlnosti nejpozději k 31. prosinci kalendářního roku, ve kterém dosáhl notář tohoto věku.⁸⁸ Další důvody odvolání považujeme za spíše raritní. Jsou jimi např. odmítnutí složení slibu, pozbytí státního občanství členského státu Evropské unie, jiného státu tvořícího Evropský hospodářský prostor nebo Švýcarské konfederace, omezení na svéprávnosti, odsouzení pro úmyslný trestný čin nebo pro trestný čin spáchaný v souvislosti s činností notáře, aj.⁸⁹

2.1.3. Způsoby výkonu notářské činnosti

Notářství je svobodné povolání, které je vykonáváno samostatně. NotŘ přesto umožňuje notářům, kteří jsou členy stejné notářské komory, a notářům, kteří mají stejné sídlo, sdružovat se jako společníci za účelem společného výkonu notářské činnosti nebo za společným účelem věci.⁹⁰

Pokud bylo mezi notáři sjednáno sdružení majetku (společný účel věci), jedná se pouze o ekonomický vztah bez vlivu na způsob výkonu činnosti notáře. Pokud však uzavřou notáři společníci smlouvu o společnosti za účelem společného výkonu notářské činnosti, má to již poměrně významný dopad, jelikož zákonným důsledkem takovéto společnosti je oprávnění k vzájemnému zastupování mezi notáři společníky, a to v celém rozsahu činnosti notáře dle § 2 odst. 1 NotŘ. Při zastupování notář společník vykonává notářskou činnost jménem zastoupeného notáře společníka. Podepisuje se svým jménem a současně uvede, kterého notáře společníka zastupuje, zároveň používá své úřední razítko.⁹¹ Notáři společníci si mohou zřídit společnou

---

⁸⁷ § 10 NotŘ.

⁸⁸ Obdobný věkový limit právní předpisy upravují např. u funkce soudce, která zaniká též mimo jiné uplynutím kalendářního roku, v němž soudce dosáhl věku sedmdesáti let. (§ 94 písm. a) OSŘ).

⁸⁹ § 11 NotŘ.

⁹⁰ Jedná se o speciální úpravu ve vztahu k úpravě obecné v § 2716 a násl. OZ (společnost občanského práva).

⁹¹ § 13 odst. 2 a 3 NotŘ.

kancelář⁹² a mít společnou informační tabuli⁹³. Vyřízené spisy se však ukládají odděleně.⁹⁴

V souvislosti s touto problematikou zákon zmiňuje též oznamovací povinnost notářů, kteří uzavřeli smlouvu o společnosti. V případě, že notáři uzavřeli smlouvu za účelem společného výkonu notářské činnosti, jsou povinni tuto skutečnost oznámit Notářské komoře České republiky a své regionální notářské komoře. Tato povinnost se týká i případu, kdy notář společník ze společnosti vystoupí nebo je vyloučen.⁹⁵ Skutečnost o této formě zastoupení sděluje příslušná notářská komora též předsedovi krajského soudu v rámci návrhu na vydání rozvrhu pro pověřování notářů, jako soudních komisařů, pro účely řízení o pozůstalosti.⁹⁶

Důvody k uzavření takové smlouvy mohou být rozmanité. Zřejmě nejzásadnějším důvodem uzavírání smluv o společnosti za účelem společného výkonu notářské činnosti je snaha o vytváření notářských kanceláří s větším personálním a materiálním zázemím.⁹⁷

2.1.4. Pracovníci notáře

K efektivnímu naplnění notářské činnosti je potřebné, aby měl notář pracovníky, mezi které se práce, dle NotŘ a dle interních pokynů, rozdělí. Notář může mít tyto pracovníky: notářského koncipienta, notářského kandidáta a další pracovníky (ti se dělí na ty, kteří složili a kteří nesložili kvalifikační zkoušku).

Notářský koncipient je takový pracovník notáře, který je zapsán v seznamu notářských koncipientů. Předmětný seznam vede příslušná notářská komora, v jejímž obvodu má sídlo notář, u něhož je koncipient v pracovním poměru.⁹⁸ Notářský koncipient, který má být zapsán do seznamu notářských koncipientů musí splňovat následující předpoklady:

- a) je státním občanem členského státu Evropské unie, jiného státu tvořícího Evropský hospodářský prostor nebo Švýcarské konfederace,
- b) je plně svéprávný,

---

⁹² § 1 odst. 2 KancŘ.

⁹³ § 2 odst. 1 KancŘ.

⁹⁴ § 29 KancŘ.

⁹⁵ § 13 odst. 4 NotŘ.

⁹⁶ Srov. např. Rozvrh pověřování notářů úkony v řízení o pozůstalosti pro obvod Městského soudu v Praze na rok 2022 [online]. [cit. 20.06.2022]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/data/rozvrhy-pozustalostnichrizeni/2022_rozvrh_hlmp_zmena6.pdf. Srov., JINDŘICH, Miloslav. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel a KOL. *Notářský řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2018, str. 96. ISBN 978-80-7400-689-0.

⁹⁷ JINDŘICH, Miloslav. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel a KOL. *Notářský řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2018, str. 95. ISBN 978-80-7400-689-0.

⁹⁸ § 17 NotŘ.

- c) získal vysokoškolské vzdělání v oboru právo, a to buď v magisterském studijním programu právo a právní věda studiem na vysoké škole v České republice, nebo studiem na vysoké škole v zahraničí,⁹⁹
- d) je bezúhonný,
- e) je v pracovním poměru u notáře.¹⁰⁰

Pokud některou z výše uvedených podmínek přestane notářský koncipient splňovat v době, kdy už je zapsán do seznamu notářských koncipientů, je příslušnou notářskou komorou ze seznamu vyškrtnut.¹⁰¹ Zákon výslovně uvádí, že v případě, že osoba není v zákonem stanovené době zapsána do seznamu notářských koncipientů, příp. je ze seznamu vyškrtnuta, má právo se domáhat provedení zápisu, příp. domáhat se ochrany, návrhem u soudu.¹⁰²

Kromě předpokladů, které musí notářský koncipient splňovat, uvádí dále NotŘ, k jaké činnosti může být notářský koncipient pověřen. Notářský koncipient může vydávat stejnopisy, opisy nebo ověřené opisy a výpisy z notářských zápisů, vydávat potvrzení, vidimovat, legalizovat (s výjimkou vidimací a legalizací ve vztahu k cizině), vydávat ověřené výstupy z informačních systémů veřejné správy podle zvláštního právního předpisu¹⁰³, vydávat opisy nebo potvrzení z Evidencie právních jednání pro případ smrti, vydávat opisy, výpisy nebo potvrzení z Rejstříku zástav, vydávat opisy nebo potvrzení ze Seznamu listin o manželském majetkovém režimu, vydávat výpisy z evidence Rejstříku trestů, provádět autorizované konverze dokumentů, provádět úkony kontaktního místa podle zvláštního právního předpisu¹⁰⁴ a přijímat úschovy¹⁰⁵. Notářský koncipient může vykonávat dále jednotlivé úkony v činnosti dle § 3 odst. 1 NotŘ, přípravné a dílčí úkony v činnosti dle § 2 a § 3 odst. 2 NotŘ a další úkony nebo činnosti, stanoví-li tak NotŘ nebo jiný právní předpis.¹⁰⁶

Notářský kandidát je takový pracovník notáře, který je zapsán v seznamu notářských

---

⁹⁹ Pokud je takové vzdělání v České republice uznáváno za rovnocenné vzdělání na základě mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, anebo pokud takové vzdělání bylo uznáno podle zvláštního právního předpisu, a současně takové vzdělání odpovídá obsahem a rozsahem obecnému vzdělání, které lze získat v magisterském studijním programu právo a právní věda v oboru právo na vysoké škole v České republice.

¹⁰⁰ § 18 odst. 1 NotŘ.

¹⁰¹ § 20 NotŘ. Stejně tak příslušná notářská komora vyškrtně ze seznamu notářských koncipientů takového koncipienta, který zemře nebo, který byl prohlášen za mrtvého, který písemně požádal notářskou komoru o vyškrtnutí z takového seznamu, komu skončil pracovní poměr u notáře a neuzavřel pracovní poměr s notářem se sídlem v obvodu této notářské komory do tří měsíců od skončení předchozího pracovního poměru u notáře a který byl zapsán do seznamu notářských kandidátů.

¹⁰² § 18 odst. 3 a § 20 odst. 3 NotŘ.

¹⁰³ Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁴ Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.

¹⁰⁵ Ne je však vydávat.

¹⁰⁶ § 19 NotŘ.

kandidátů. Předmětný seznam vede příslušná notářská komora, v jejímž obvodu má sídlo notář, u něhož je kandidát v pracovním poměru.¹⁰⁷ Notářský kandidát, který má být zapsán do seznamu notářských kandidátů musí splňovat obdobně předklady jako notářský koncipient s tím, že musí mít navíc absolvovanou alespoň tříletou notářskou praxi a složenou notářskou zkoušku.

Pokud některou z výše uvedených podmínek přestane notářský kandidát splňovat v době, kdy už je zapsán do seznamu notářských koncipientů, je příslušnou notářskou komorou ze seznamu vyškrtnut.¹⁰⁸ Zákon výslovně uvádí, stejně jako u notářského koncipienta, že v případě, že osoba není v zákonem stanovené době zapsána do seznamu notářských kandidátů, příp. je ze seznamu vyškrtnuta, má právo se domáhat provedení zápisu, příp. domáhat se ochrany, návrhem u soudu.¹⁰⁹

Kromě předpokladů, které musí notářský kandidát splňovat, uvádí dále NotŘ, k jaké činnosti může být notářský kandidát pověřen. Notářský kandidát může činit vše, co činí notářský koncipient, a navíc může sepisovat notářské zápisy o právních jednáních, není-li forma notářského zápisu stanovena pro právní jednání zvláštním právním předpisem, sepisovat notářské zápisy podle § 71b NotŘ¹¹⁰, osvědčovat právně významné skutečnosti a prohlášení¹¹¹ a přijímat a vydávat úschovy. Dále může notářský kandidát činit přípravné a dílčí úkony v ostatní notářské činnosti, vykonávat činnosti dle § 3 odst. 1 NotŘ, jednotlivé úkony v činnosti dle § 3 odst. 2 NotŘ a další úkony nebo činnosti, stanoví-li tak NotŘ nebo jiný právní předpis.¹¹²

Funkce notářského kandidáta má dále přidanou hodnotu v tom, že kandidát může být ustanoven příslušnou notářskou komorou na návrh notáře, u kterého je v pracovním poměru, jeho zástupcem. Notářský kandidát (zástupce notáře) může následně notáře zastupovat při výkonu notářské činnosti¹¹³. Zástupce notáře činí tuto činnost jménem zastoupeného notáře, podepisuje se svým jménem a používá úředního razítka notáře.¹¹⁴ Notářská komora může notáři ustanovit pouze jednoho zástupce¹¹⁵ a zástupcem může být notářský kandidát ustanoven pouze u jednoho notáře.¹¹⁶

---

¹⁰⁷ § 21 NotŘ.

¹⁰⁸ § 25 odst. 1 NotŘ.

¹⁰⁹ § 22 odst. 5 a § 25 odst. 3 NotŘ.

¹¹⁰ Notářský zápis o dohodě, kterou se účastník zaváže splnit pohledávku nebo jiný nárok druhého účastníka vyplývající ze závazkového právního vztahu, v níž svolí, aby podle tohoto zápisu byl nařízen a proveden výkon rozhodnutí (vedena exekuce) a aby byl takový notářský zápis exekučním titulem, jestliže svou povinnost řádně a včas nesplní.

¹¹¹ Nejde-li o osvědčování rozhodnutí orgánů právnické osoby.

¹¹² § 23 NotŘ.

¹¹³ S výjimkou činnosti podle § 3 odst. 3 NotŘ (funkci insolvenčního správce, předběžného insolvenčního správce, zástupce insolvenčního správce, odděleného insolvenčního správce a zvláštního insolvenčního správce v insolvenčním řízení).

¹¹⁴ § 24 odst. 1 NotŘ.

¹¹⁵ Usnesení č. P 11/2000 z 20.09.2000 (Výkladové stanovisko prezidia Notářské komory ČR).

¹¹⁶ Výkladové stanovisko prezidia Notářské komory ČR VS 2/2007 z 03.04.2007.

Vedle notářského koncipienta a notářského kandidáta může notář zaměstnávat další pracovníky, které může pověřit přípravnými a dílčími úkony v činnosti podle § 2 a § 3 NotŘ. V případě, že takový pracovník složí kvalifikační zkoušku, notář ho může pověřit i činností vymezenou v § 19 NotŘ s výjimkou jednotlivých úkonů podle § 3 odst. 1 NotŘ.¹¹⁷

Ke kvalifikační zkoušce je pracovník připuštěn, pokud byl zaměstnán u notáře (nebo u státního notáře dle původní právní úpravy) alespoň jeden rok.¹¹⁸ Za kvalifikační zkoušku dle tohoto zákona lze uznat i jiná zkoušky, a to odborná zkouška složená pracovníky soudů, advokátů, krajského sdružení advokátů nebo komerčních právníků.¹¹⁹ I zde je tudíž patrná vzájemná prostupnost mezi jednotlivými sférami právnických profesí.

Činnost pracovníků notáře dle § 19, § 23 a § 26 odst. 1 NotŘ se považuje za činnost notáře. Pracovník se v takovém případě podepisuje svým jménem a používá úřední razítko notáře.¹²⁰ Na závěr dodejme, že pracovněprávní vztahy mezi notářem a jeho pracovníky se řídí příslušnými ustanoveními zákoníku práce.¹²¹

---

¹¹⁷ § 26 odst. 1 NotŘ.

¹¹⁸ Dle § 26 odst. 2 NotŘ se do doby může počítat též doba, po kterou byl tento pracovník zaměstnán u soudu, advokáta, krajského sdružení advokátů nebo u komerčního právníka.

¹¹⁹ § 26 odst. 3 NotŘ.

¹²⁰ § 27 NotŘ.

¹²¹ § 28 odst. 2 NotŘ.

2.2. Právní zakotvení notářské profese ve Francii

2.2.1. Notář, notářský úřad

Dle dikce článku 1 nařízení vlády č. 45-2590 z 2. listopadu 1945¹²² zastávají notáři „*veřejný úřad zřízený za účelem přijímání veškerých listin a dohod, jimž strany musí nebo chtějí propůjčit účinky, které jsou spojeny s akty veřejné správy, za účelem osvědčení dne jejich vystavení či uzavření, za účelem jejich úschovy nebo vyhotovení jejich stejnopisů a opisů*“. Nejvyšší rada notářství ve svém vnitrostátním předpisu z roku 2009 tuto definici rozvádí a doplňuje ji. Notář je dle tohoto předpisu též „*poradcem fyzických a právnických osob soukromého nebo veřejného práva, je nestranným sepisovatelem jejich vůle, který je seznamuje s plným rozsahem závazků, které přijímají, sepisuje jejich závazky jasně a dává jim charakter veřejné listiny s případnou vynutitelností. Zajišťuje moralitu a bezpečnost smluvního života. Tuto veřejnou službu vykonává jako svobodné povolání*“.¹²³ Toto doplnění je dle našeho názoru přínosné, jelikož dotváří definici notářství v celé své šíři.

Z výše uvedeného můžeme dovodit, že notářská profese má ve francouzském právu dvojí aspekt. Na jednu stranu je notář úřední osobou, která propůjčuje listinám příslušnou právní sílu a tím poskytuje své klientele právní jistotu v souvislosti s právním jednáním, které, jakožto subjekty práva, činí. Na druhou stranu je při výkonu této činnosti nezávislým představitelem svobodného povolání. Jakožto profesionál ve svém oboru se má zasazovat o efektivní poskytování své právní služby. Takovýto charakter shledáváme obdobně i v české právní úpravě.

Notáři jsou jmenováni ministrem spravedlnosti (po splnění právem předepsaných podmínek) na dobu ohraničenou toliko věkovou hranicí sedmdesáti let.¹²⁴ Tento věkový limit byl zaveden pro všechny notáře bez výjimky na základě tzv. Loi Macron¹²⁵.

K tomu, aby notář mohl zahájit svoji činnost musí po jmenování ministrem spravedlnosti složit přísahu, a to do jednoho měsíce od jmenování. Přísaha se skládá před odvolacím soudem, který se nachází v obvodu sídla notářského úřadu. Přísaha zní: „*Přísahám, že budu věrně a poctivě zastávat moji funkci, a že budu ve všem dodržovat povinnosti, které mi ukládá*.“ Funkci může

---

¹²² Ordonnance n° 45-2590 du 2 novembre 1945 relative au statut du notariat.

¹²³ Règlement national - Règlement inter-cours du 24 décembre 2009 approuvé par Arrêté du 24 décembre 2009 portant approbation du règlement national et du règlement inter-cours du Conseil supérieur du notariat., première partie, I – Principes de déontologie, Le notaire.

¹²⁴ Loi contenant organisation du notariat (loi 25 ventôse an XI), art. 2.

¹²⁵ Loi n° 2015-990 du 6 août 2015 pour la croissance, l'activité et l'égalité des chances économiques.

vykonávat až ode dne složení přísahy.¹²⁶ Před nástupem do funkce notář uloží svůj podpisový vzor na sekretariátu soudu první instance v místě sídla notářského úřadu.¹²⁷

Naopak důvodem zániku funkce notáře je úmrtí, odvolání či dobrovolná rezignace.¹²⁸ Odvoláním dochází ke ztrátě způsobilosti být notářem. Účinky jsou v takovém případě definitivní. Odvolání notáře musíme chápat jako negativní následek neplnění podmínek a povinností, kterého se notář při výkonu své činnosti dopustil. Jedná se o nejprísrnější disciplinární sankci. Překážku nebo nezpůsobilost vždy zjišťuje soud.¹²⁹

Právní úprava napříč různými právními předpisy stanoví široký výčet povolání a činností, které francouzští notáři nesmí vykonávat, tj. které jsou neslučitelné s výkonem jejich funkce. Jsou jimi funkce soudce, vládního komisaře při soudu či jeho zástupce, pracovníka soudní kanceláře, soudního vykonavatele, úředníka pověřeného výběrem daní, soudce, pracovníka soudní kanceláře či soudního vykonavatele smírčího soudu, policejního komisaře a dražebníka.¹³⁰

Vedle výše uvedeného nesmí být notář v pozici osoby, která činí např. burzovní spekulace, bankovní operace, správu společnosti nebo obchodního podniku, provádí spekulace spojené s nabýváním a prodejem nemovitých věcí aj.¹³¹ Naopak notář může být výslovně ředitelem nebo členem dozorčí rady akciové společnosti. Při výkonu těchto funkcí nesmí poskytovat notářské služby předmětné společnosti.¹³²

Na základě pověření ministra spravedlnosti mohou vykonávat své funkce až do dne složení slibu jejich nástupce, nejdéle však po dobu dvanácti měsíců,¹³³ tj. věkový limit se v praxi může posunout až do sedmdesáti jedna let.

Notářské úřady existují, příp. jsou zřizovány, na území celého francouzského státu, tj. v metropolitní Francii a v zámořských departementech. Výjimku představují území Nové Kaledonie, Francouzské Polynésie a ostrovů Wallis a Futuna, pro která platí zvláštní pravidla.¹³⁴

---

¹²⁶ Décret n°73-609 du 5 juillet 1973 relatif à la formation professionnelle dans le notariat et aux conditions d'accès aux fonctions de notaire, art. 57.

¹²⁷ Décret n°73-609 du 5 juillet 1973 relatif à la formation professionnelle dans le notariat et aux conditions d'accès aux fonctions de notaire, art. 58.

¹²⁸ PILLEBOUT, Jean-François a YAIGRE, Jean. *Droit professionnel notarial*. 11. édition. Paris: LexisNexis, 2019. str. 48. ISBN 978-2-7110-3275-4.

¹²⁹ Ordonnance n° 2022-544 du 13 avril 2022 relative à la déontologie et à la discipline des officiers ministériels, art. 15.

¹³⁰ Loi contenant organisation du notariat (loi 25 ventôse an XI), art. 7.

¹³¹ Décret n°45-0117 du 19 décembre 1945, art. 13.

¹³² Décret n°45-0117 du 19 décembre 1945, art. 13-1.

¹³³ Loi contenant organisation du notariat (loi 25 ventôse an XI), art. 2.

¹³⁴ Décret n°71-942 du 26 novembre 1971 relatif aux créations, transferts et suppressions d'office de notaire, à la compétence d'instrumentation et à la résidence des notaires, à la garde et à la transmission des minutes et

Ve výjimečných případech a se souhlasem ministra spravedlnosti může notář vykonávat svoji funkci na území Saint-Pierre-et-Miquelon, i přes to, že na tomto ostrově nemá sídlo.¹³⁵

V departementech Martinique, Guadeloupe (včetně zámořských společenství Saint-Martin a Saint-Barthelemy), Guyana a Réunion je organizace notářského úřadu podobná organizaci metropolitního francouzského notářského úřadu. V zámořských územích vykonávají funkci notáře zpravidla soudní úředníci, s výjimkou Nové Kaledonie a Polynésie, kde jsou notáři jmenováni místními vládami.¹³⁶

Zde nutno podotknout, že notářský úkon učiněný místně nepříslušným notářem (ve smyslu výše uvedeném) je neplatný. Pokud se jedná o listinu opatřenou podpisy všech smluvních stran, je platná, má však účinky toliko soukromé listiny (ne veřejné).¹³⁷

Počet francouzských notářských úřadů (resp. notářů) je proměnlivý. Notářské regionální rady každoročně vyhotovují stanoviska a informační zprávy, které obsahují:

- a) počet notářů, jejich umístění a přehled o zřízení, přemístění nebo zrušení kanceláří, otevření poboček nebo jejich přeměně na samostatné kanceláře, ke kterým došlo v uplynulém roce,
- b) ekonomické a demografické údaje, které umožňují posoudit potřebu vzniku nových kanceláří.¹³⁸

Nejvyšší rada notářství sděluje ministru spravedlnosti veškeré informace, které má k dispozici, aby posoudil relevantnost každého návrhu zrušení notářského úřadu, přemístění notářského úřadu, otevření nebo zrušení poboček nebo přeměny pobočky na samostatný úřad. Nejvyšší rada notářství též sestavuje a aktualizuje seznamy notářů.¹³⁹

Notář má přijímat své klienty primárně v prostorách své notářské kanceláře. Toto pravidlo je konstruováno především v zájmu žadatelů o notářské služby, kteří tak vědí, kde se na notáře mohou obrátit. Nutno však podotknout, že notář zároveň může přijímat žadatele o notářské úkony i na jiných místech, a to v pobočkách nebo v prostorách jiného notáře, v místě bydliště, pobytu nebo sídle účastníka notářského úkonu, v prostorách správního orgánu, radnice, soudů, nemocnic

---

registres professionnels des notaires, art. 8.

¹³⁵ Tamtéž, art. 12.

¹³⁶ PILLEBOUT, Jean-François a YAIGRE, Jean. *Droit professionnel notarial*. 11. édition. Paris: LexisNexis, 2019. str. 50. ISBN 978-2-7110-3275-4.

¹³⁷ Décret n°71-942 du 26 novembre 1971 relatif aux créations, transferts et suppressions d'office de notaire, à la compétence d'instrumentation et à la résidence des notaires, à la garde et à la transmission des minutes et registres professionnels des notaires, art. 9.

¹³⁸ Tamtéž, art. 2-2.

¹³⁹ Tamtéž, art. 2-5.

nebo v prostorách profesních organizací.¹⁴⁰ Též se tímto pravidlem předchází nedovolenému narušování hospodářské soutěže. Dle našeho názoru to též přispívá k právní jistotě žadatelů a k efektivnímu rozložení notářských míst. Notáři, který tuto povinnost poruší, mohou být uloženy správní, disciplinární, či občanskoprávní sankce (jiní notáři jej mohou žalovat o náhradu škody).

Na základě žádosti notáře vykonávajícího úřad může ministr spravedlnosti povolit zřízení jedné nebo více poboček buď v rámci departementu, nebo mimo něj v kantonu nebo v obci sousedící s kantonem, kde je úřad zřízen. Pobočka se může následně přeměnit na samostatný úřad.¹⁴¹

Důležitým prerogativem notáře je též označení jeho notářské kanceláře. Francouzští notáři mají povinnost označit budovu, ve které se nachází notářský úřad, cedulí, která vyobrazuje slovo „notář“ a podobiznu Francouzské republiky (nacházející se na Velké francouzské pečetě).^{142,143} Každý notář, bez ohledu na způsob výkonu notářské funkce, disponuje vlastním kulatým úředním razítkem, na němž je uvedeno jeho jméno, funkce, sídlo a podle jednotného vzoru také podobizna Francouzské republiky.¹⁴⁴

2.2.2. Předpoklady výkonu notářské činnosti

K tomu, aby mohl být kandidát jmenován do funkce notáře, musí splňovat podmínky, které stanoví příslušný právní předpis. V případě francouzského práva je tímto předpisem nařízení vlády č. 73-609 ze dne 5. července 1973 o odborné přípravě v notářské profesi a podmínkách přístupu k výkonu notářské funkce.¹⁴⁵ Článek 3 tohoto nařízení stanoví, že pro výkon funkce notáře je třeba splňovat předpoklady osobní, předpoklady vzdělání a předpoklady empirické. Osoba jmenovaná do notářského úřadu musí:

---

¹⁴⁰ Règlement national - Règlement inter-cours du 24 décembre 2009 approuvé par Arrêté du 24 décembre 2009 portant approbation du règlement national et du règlement inter-cours du Conseil supérieur du notariat., première partie, III – Envers la clientele, art. 12.

¹⁴¹ Décret n°71-942 du 26 novembre 1971 relatif aux créations, transferts et suppressions d'office de notaire, à la compétence d'instrumentation et à la résidence des notaires, à la garde et à la transmission des minutes et registres professionnels des notaires, art. 10.

¹⁴² Zmíněná pečeť vyobrazuje Svobodu v podobě sedící Juno se sedmicípou vavřínovou korunou. V jedné ruce drží fasces, symbol spravedlnosti, a v druhé se opírá o kormidlo, do kterého udeřil kohout držící v jedné noze zeměkouli. U nohou má urnu s písmeny "S" a "U" (všeobecné volební právo). Vlevo v pozadí symboly umění (kapitál), zemědělství (snop pšenice) a průmyslu (ozubené kolo). Vpravo dubové listy, symbol spravedlnosti a moudrosti.

¹⁴³ Règlement national - Règlement inter-cours du 24 décembre 2009 approuvé par Arrêté du 24 décembre 2009 portant approbation du règlement national et du règlement inter-cours du Conseil supérieur du notariat., art. 10.1.

¹⁴⁴ Décret n°71-941 du 26 novembre 1971 relatif aux actes établis par les notaires, art. 7.

¹⁴⁵ Décret n°73-609 du 5 juillet 1973 relatif à la formation professionnelle dans le notariat et aux conditions d'accès aux fonctions de notaire.

- a) být občanem Francouzské republiky, občanem jiného členského státu Evropské unie či občanem státu Evropského hospodářského prostoru. Zde uveďme doplnění, že do roku 2011 byla profese přístupná výlučně francouzským občanům. Změna právní úpravy nastala až v souvislosti s rozsudkem SDEU¹⁴⁶ ve věci žaloby Evropské komise proti Francouzské republice pro nesplnění povinnosti. SDEU ve svém rozsudku konstatoval, že se Francie dopustila diskriminace (zakázané Smlouvou o ES) na základě státní příslušnosti tím, že vyhradila přístup k povolání notáře svým státním příslušníkům. Francie následně přijala takové legislativní změny, kterými tento nesoulad s evropským právem odstranila;¹⁴⁷
- b) být bezúhonná a prosta činů, které by byly v rozporu se ctí a dobrými mravy. Nesmí se dopustit jednání takové povahy, které by vedlo k disciplinární či správní sankci. Též se nesmí nacházet v úpadku, ani na ní nesmí být uvalen zákaz stanovený v článku L. 653-8 obchodního zákoníku¹⁴⁸ (zákaz řídit, spravovat nebo kontrolovat obchodní nebo řemeslný podnik či právnickou osobu);
- c) být držitelem magisterského titulu v oboru právo nebo být držitelem jednoho z diplomů, které jsou uznávány jako náhradní za magisterský titul v oboru právo, stanovených společným nařízením ministra spravedlnosti a ministra pro vysoké školství¹⁴⁹ a
- d) být držitelem notářského diplomu nebo vyššího notářského diplomu.

Poslední uvedený bod představuje zmiňovaný empirický předpoklad. K tomu, aby byl uchazeč držitelem notářského diplomu, případně vyššího notářského diplomu, musí absolvovat právem předepsaný proces ve formě odborné přípravy. Tato skutečnost je dle našeho názoru naprosto opodstatněná, a to již z toho důvodu, že z dikce výše uvedených podmínek vyplývá, že francouzský notář nemusí být vysokoškolsky vystudovaným v oboru právo.

Odborné vzdělávání v podobě teoretických a praktických kurzů je pořádáno centry odborného vzdělávání a vysokými školami. Uchazeč musí též vedle této odborné přípravy

---

¹⁴⁶ Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 24. května 2011 ve věci C-50/08, v řízení Evropská komise proti Francouzské republice.

¹⁴⁷ Décret n° 2013-215 du 13 mars 2013 relatif à la formation professionnelle en vue de l'exercice de la profession de notaire.

¹⁴⁸ Code de commerce.

¹⁴⁹ 1) Jakýkoli národní diplom, který potvrzuje úroveň vzdělání odpovídající nejméně pěti letům studia po maturitě v právních, ekonomických, účetních nebo manažerských oborech a který vydala veřejná vědecká, kulturní a odborná instituce k tomu oprávněná; 2) Jakýkoli diplom udělující stupeň magisterského vzdělání a potvrzující studium právních, ekonomických, účetních nebo manažerských oborů; 3) Jakýkoli diplom schválený ministrem odpovědným za vysokoškolské vzdělávání, který potvrzuje úroveň vzdělání odpovídající nejméně pěti letům studia po maturitě v oblasti práva, ekonomie, účetnictví nebo řízení a vydaný státem uznanou soukromou vysokou školou. (Arrêté du 8 août 2013 fixant la liste des diplômes admis en dispense du diplôme national de master en droit pour l'exercice de la profession de notaire).

absolvovat nejméně dvouletou stáž v notářské kanceláři pod dohledem Národního notářského institutu.¹⁵⁰ Na žádost kandidáta a po dobu nejvýše šesti měsíců může být stáž absolvována i jinde (např. u advokáta, soudního vykonavatele, ve veřejné správě, na právním oddělení obchodní korporace...). Část stáže je možno vykonat i v cizině u právně regulované právnické profese. Pro zahraniční stáž platí odchylná úprava a může být prodloužena až na dobu jednoho roku.¹⁵¹ Po dobu trvání stáže je uchazeč titulován jako notářský koncipient¹⁵² a náleží mu za jeho práci odměna, která podléhá jak zákonné právní úpravě, tak podmínkám vyjednaným v kolektivních smlouvách.¹⁵³

Existují čtyři typy postupu, jak splnit požadavek uvedený pod písmenem d). Jedná se o postup profesní odborné přípravy (*voie professionnelle*), postup univerzitní odborné přípravy (*voie universitaire*) a zvláštní režimy určené pro osoby, které pracovali v notářské kanceláři po dobu nejméně devíti let, nebo pro osoby, které vykonávaly určitá povolání.

Postup profesní odborné přípravy (*voie professionnelle*)

Uchazeč splňující podmínky uvedené pod písmeny a), b) a c) nejprve prochází výběrovým řízením pořádaným Národním notářským institutem. Národní výběrová komise složená z patnácti členů¹⁵⁴ prověří přihlášky jednotlivých uchazečů a určí, kdo je oprávněn se účastnit individuálního pohovoru. Po pohovorech komise sestaví seznam uchazečů přijatých k odborné přípravě.¹⁵⁵ Uchazeči přijatí do odborné přípravy Národního notářského institutu musí absolvovat výukový program trvající třicet jeden měsíc. Výuka je rozdělena do šesti výukových modulů.¹⁵⁶ Úvodní modul je vždy věnován právním a profesním specifikům notářské profese. Závěrečný modul je naopak věnován řízení notářské kanceláře, notářské etice a disciplíně. Ostatní náplň jednotlivých modulů a jejich trvání jsou stanoveny společným nařízením ministra spravedlnosti a ministra vysokého školství po vyjádření Národního notářského institutu a Nejvyšší rady notářství.¹⁵⁷

---

¹⁵⁰ Délka stáže se liší dle typu postupu profesní přípravy: stáž v rámci profesní odborné přípravy (*voie professionnelle*) trvá třicet měsíců, v rámci univerzitní odborné přípravy (*voie universitaire*) trvá dva roky.

¹⁵¹ Décret n°73-609 du 5 juillet 1973 relatif à la formation professionnelle dans le notariat et aux conditions d'accès aux fonctions de notaire, art. 37.

¹⁵² Tamtéž, art. 42.

¹⁵³ DELMAS, Corinne. *Les notaires en France: Des officiers de l'authentique entre héritage et modernité*. 1er édition. Rennes: PRESSES UNIVERSITAIRES DE RENNES, 2019. str. 220. ISBN 978-2-75357815-9.

¹⁵⁴ Výběrová komise se skládá z šesti vysokoškolských pedagogů (z nichž jeden je předsedou výběrové komise), šesti notářů a tří pracovníků notáře.

¹⁵⁵ Décret n°73-609 du 5 juillet 1973 relatif à la formation professionnelle dans le notariat et aux conditions d'accès aux fonctions de notaire, art. 10.

¹⁵⁶ Tamtéž, art. 25.

¹⁵⁷ Tamtéž, art. 26.

Na konci každého modulu se koná zkouška složená z písemné a ústní části. Ústní část je veřejná. O obsahu zkoušek se rozhoduje obdobně jako o náplni jednotlivých modulů.¹⁵⁸ Uchazeč je přezkušován komisí složenou ze čtyř členů,¹⁵⁹ s tím, že členství ve zkušební komisi je neslučitelné s členstvím v Národní výběrové komisi.¹⁶⁰

Notářský diplom (diplom o způsobilosti k výkonu funkce notáře) vydává Národní notářský institut uchazečům, kteří složili závěrečné zkoušky z jednotlivých modulů a získali osvědčení o absolvování stáže.¹⁶¹

Postup univerzitní odborné přípravy (voie universitaire)

Vyšší notářský diplom vydávají univerzity, které za tímto účelem uzavřely smlouvu s Národním notářským institutem.¹⁶² Diplom se uděluje uchazečům, kteří absolvovali tříletou odbornou přípravu, získali osvědčení o absolvování stáže vydané Národním notářským institutem a složili příslušné zkoušky organizované univerzitou.¹⁶³ Rozdílem oproti předchozímu postupu je ta skutečnost, že univerzitní odbornou přípravu může absolvovat pouze osoba, která je držitelem magisterského titulu z oboru práva (se specializací na notářské právo).¹⁶⁴

Interní nábor (recrutement interne)

Francouzská právní úprava též umožňuje přístup k notářské profesi osobám, které působí stanovenou dobu v notářské kanceláři, a tudíž již mají určitou zkušenost s jejím chodem.

Tento postup se týká držitelů diplomů osvědčujících absolvování příslušných úřednických zkoušek, kteří odborně působí u notáře alespoň devět let a nositelů magisterského titulu v oboru právo působících u notáře alespoň sedm let. Osoby, které splňují tyto podmínky, jsou po dvouleté odborné přípravě připuštěny ke státní zkoušce pro kontrolu odborných znalostí, kterou na národní úrovni každoročně organizuje Národní notářský institut. Jejím předmětem je primárně hodnocení

---

¹⁵⁸ Décret n°73-609 du 5 juillet 1973 relatif à la formation professionnelle dans le notariat et aux conditions d'accès aux fonctions de notaire, art. 29.

¹⁵⁹ Zkušební komise se skládá z jednoho vysokoškolského pedagoga (předsedy zkušební komise), dvou notářů a jednoho pracovníka notáře.

¹⁶⁰ Décret n°73-609 du 5 juillet 1973 relatif à la formation professionnelle dans le notariat et aux conditions d'accès aux fonctions de notaire, art. 31.

¹⁶¹ Décret n°73-609 du 5 juillet 1973, art. 28.

¹⁶² Décret n°73-609 du 5 juillet 1973, art. 41.

¹⁶³ Décret n°73-609 du 5 juillet 1973, art. 42.

¹⁶⁴ FERRÉ-ANDRÉ, Sylvie, CAMOZ, Jean-Yves a COL. *Notaire*. 3. édition. Paris: Dalloz, 2020. str. 44. ISBN 978-2-247-19899-3.

znalosti v oblasti vedení notářské kanceláře, notářské etiky a disciplíny.¹⁶⁵ Zkouška se skládá z písemné a ústní části a její úspěšné složení vede k vydání diplomu o způsobilosti k výkonu funkce notáře.¹⁶⁶

Osoby se zvláštním režimem

Výjimku z podmínky být držitelem notářského diplomu nebo vyššího notářského diplomu mají též osoby, které jsou taxativně vyčteny v příslušném legislativním nařízení. Tyto osoby však musí absolvovat odbornou praxi v notářské kanceláři, o jejíž délce rozhoduje ministr spravedlnosti (nesmí být však kratší než jeden rok). Národní notářský institut může po obdržení stanoviska Nejvyšší rady notářství též rozhodnout, že je nutné, aby dotyčná osoba složila zkoušku k ověření svých odborných znalostí (stejnou jako v případě interního náboru).¹⁶⁷

Seznam těchto osob je poměrně široký a nařízení navíc uvádí u každé profese specifické podmínky, které musí splňovat (např. orgán, u něhož osoba působila, minimální doba trvání výkonu původní funkce...). V obecné rovině se jedná o soudce, advokáty, insolvenční správce, vysokoškolské pedagogy z oblasti práva či ekonomických věd či státní zaměstnance, kteří vykonávali právní nebo daňové činnosti ve státní správě aj.¹⁶⁸

2.2.3. Způsoby výkonu notářské činnosti

Francouzský právní řád konstruuje několik forem uspořádání notářských úřadů. Dle ustanovení nařízení vlády¹⁶⁹ může notář vykonávat svoji profesi samostatně, v rámci právnické osoby (subjektu, který má právní osobnost) s výjimkou právnických osob, jejichž společníci mají postavení podnikatelů, nebo jako zaměstnanec fyzické či právnické osoby zastávající notářský úřad, tj. notář v zaměstnaneckém poměru.

Důležitým prvkem v následujícím dělení je nejen vyjádření samotných forem, ale i postup ustanovování do těchto pozic, jelikož procedury jmenování se dle jednotlivých forem výkonu liší.

---

¹⁶⁵ Décret n°73-609 du 5 juillet 1973 relatif à la formation professionnelle dans le notariat et aux conditions d'accès aux fonctions de notaire, art. 7.

¹⁶⁶ FERRÉ-ANDRÉ, Sylvie, CAMOZ, Jean-Yves a COL. *Notaire*. 3. édition. Paris: Dalloz, 2020. str. 44. ISBN 978-2-247-19899-3.

¹⁶⁷ Décret n°73-609 du 5 juillet 1973, relatif à la formation professionnelle dans le notariat et aux conditions d'accès aux fonctions de notaire art. 5.

¹⁶⁸ Tamtéž, art. 4.

¹⁶⁹ Ordonnance n° 45-2590 du 2 novembre 1945 relative au statut du notariat, art. 1 bis.

Samostatný notář

Výkon notářské činnosti ve formě samostatného notáře je jedním z klasických způsobů výkonů notářské profese ve Francii. Jedná se též o nejtypičtější formu notářství ve smyslu svobodného povolání, které je právně regulované právním řádem.

Kandidát je do této funkce jmenován na základě návrhu, kterou ministru spravedlnosti předkládá končící notář nebo jeho právní nástupci (pokud titulovaný notář zemřel, vykonávají právo na předložení návrhu nástupce jeho dědicové nebo odkazovníci).¹⁷⁰ Právo na podání návrhu může notář uplatnit i pokud odstoupil, pokud mu byl pozastaven výkon funkce nebo byl-li mu nařízen dočasný zákaz činnosti.¹⁷¹ Právo notáře navrhnout jméno svého nástupce bylo též aprobováno judikaturou Ústavní rady.¹⁷²

Žádost o jmenování se podává ministru spravedlnosti elektronickou cestou. K žádosti se přikládají veškeré podklady, které stanoví ve vyhlášce ministr spravedlnosti. V případě, že má kandidát v úmyslu žádat o půjčku, musí být k žádosti přiloženy také informace, které umožní posoudit jeho finanční možnosti s ohledem na přijaté závazky, a to včetně finančního plánu. Nejvyšší rada notářství má povinnost sdělit ministru spravedlnosti na žádost veškeré informace, které má k dispozici pro posouzení odborné způsobilosti a bezúhonnosti dotyčné osoby.¹⁷³

Pokud není notářský úřad obsazen na základě výkonu práva návrhu, je prohlášen za uvolněný rozhodnutím ministra spravedlnosti, který též určí datum a čas, od kdy budou kandidáti moci podávat přihlášky. Po přezkoumání veškeré dokumentace doložené kandidátem a Nejvyšší radou notářství jmenuje ministr spravedlnosti kandidáta do uvolněného notářského úřadu dle pořadí došlých přihlášek. Je-li během prvních dvaceti čtyř hodin od zahájení výběrového řízení zaregistrováno více přihlášek, určí se jejich pořadí losem. U losu se obligatorně vyžaduje přítomnost zástupce Nejvyšší rady notářství. Pokud se nepřihlásí žádný uchazeč nebo pokud žádný uchazeč nespĺňuje podmínky pro jmenování, je řízení opakováno.¹⁷⁴

---

¹⁷⁰ Décret n°73-609 du 5 juillet 1973 relatif à la formation professionnelle dans le notariat et aux conditions d'accès aux fonctions de notaire, art. 45 – 47.

¹⁷¹ PILLEBOUT, Jean-François a YAIGRE, Jean. *Droit professionnel notarial*. 11. édition. Paris: LexisNexis, 2019. str. 33. ISBN 978-2-7110-3275-4.

¹⁷² Rozhodnutí Ústavní rady ze dne 21.11.2014, n° 2014-429 QPC.

¹⁷³ Décret n°73-609 du 5 juillet 1973 relatif à la formation professionnelle dans le notariat et aux conditions d'accès aux fonctions de notaire, art. 45 – 47.

¹⁷⁴ Tamtéž, art. 56.

Notář v zaměstnaneckém poměru

Notář v zaměstnaneckém poměru je z profesního hlediska plnohodnotným notářem, který je ale podřízen svému zaměstnavateli (vykonávajícímu též notářskou činnost). Tato konstrukce je z pohledu českého právního řádu naprosto neznámá. Hlavním důvodem, který vedl francouzské zákonodárce k zavedení tohoto institutu v roce 1990¹⁷⁵, bylo zjednodušit uchazečům převážně z řad mladé generace přístup k notářské profesi.¹⁷⁶ Notář v postavení zaměstnance předně nenese finanční náklady na zřízení notářského úřadu.

Žádost ve věci jmenování notáře v pracovním poměru podávají společně notář (zaměstnavatel) a kandidát na zaměstnanecký post ministru spravedlnosti elektronickou cestou. K žádosti se přikládá kopie pracovní smlouvy a případně další relevantní podklady. Notář v zaměstnaneckém poměru je jmenován ministrem spravedlnosti, a to do výslovně určeného notářského úřadu.¹⁷⁷ Nejvyšší rada notářství má opět povinnost sdělit ministru spravedlnosti na žádost veškeré informace, které má k dispozici pro posouzení odborné způsobilosti a bezúhonnosti dotyčné osoby. Též posuzuje, zda je pracovní smlouva v souladu s profesními předpisy.¹⁷⁸ Dodejme, že počet notářů v zaměstnaneckém poměru u jednoho notáře nebyl v průběhu času příliš konzistentní. Prvotní právní úprava určovala nanejvýš dva zaměstnané notáře na jednoho notáře zaměstnavatele. Následně s přijetím Loi Macron¹⁷⁹ byl tento počet zvýšen až na čtyři zaměstnané notáře,¹⁸⁰ ale pouze na přechodnou dobu. Od 1. ledna 2020 se počet snížil zpět na dva.¹⁸¹

---

¹⁷⁵ Loi n° 90-1258 du 31 décembre 1990 relative à l'exercice sous forme de sociétés des professions libérales soumises à un statut législatif ou réglementaire ou dont le titre est protégé et aux sociétés de participations financières de professions libérales.

¹⁷⁶ FERRÉ-ANDRÉ, Sylvie, CAMOZ, Jean-Yves a COL. *Notaire*. 3. édition. Paris: Dalloz, 2020. str. 52. ISBN 978-2-247-19899-3.

¹⁷⁷ Décret n° 93-82 du 15 janvier 1993 portant application de l'article 1er ter de l'ordonnance n° 45-2590 du 2 novembre 1945 et relatif aux notaires salariés, art. 10.

¹⁷⁸ Tamtéž, art. 11.

¹⁷⁹ Loi n° 90-1258 du 31 décembre 1990 relative à l'exercice sous forme de sociétés des professions libérales soumises à un statut législatif ou réglementaire ou dont le titre est protégé et aux sociétés de participations financières de professions libérales.

¹⁸⁰ Ordonnance n° 45-2590 du 2 novembre 1945 relative au statut du notariat, art. 1er ter, réd. L. n° 2015-990, 6 août 2015.

¹⁸¹ FERRÉ-ANDRÉ, Sylvie, CAMOZ, Jean-Yves a COL. *Notaire*. 3. édition. Paris: Dalloz, 2020. str. 52. ISBN 978-2-247-19899-3.

Výkon notářské činnosti v rámci právnické osoby

Francouzská právní úprava umožňuje notářům vytvářet právnické osoby (společnosti), prostřednictvím kterých vykonávají notářskou činnost. Jedná se o systém, který je pro české notářství neznámý. Zřejmě nejčastější formou právnické osoby je tzv. *société titulaire d'un office notarial*¹⁸². Společníky takové společnosti jsou notáři. Předmětná společnost může být držitelem jednoho nebo více notářských úřadů¹⁸³. Společnost může být jmenována do několika notářských úřadů pouze tehdy, pokud je do každého úřadu jmenován alespoň jeden společník vykonávající notářskou praxi v této společnosti.¹⁸⁴

Na úředním razítku každého společníka musí být uvedeno, vedle ostatních obligatorních náležitostí, jeho postavení jako společníka. Skutečnost, že notář je společníkem takovéto notářské společnosti, musí být uváděna na veškeré korespondenci a na všech dokumentech, které notář vyhotoví. Též se na těchto dokumentech uvádí sídlo společnosti.¹⁸⁵ V případě, že je notářská společnost držitelem vícero notářských úřadů, může notář společník vykonávat svoji funkci pouze v jednom z nich.¹⁸⁶ Každý společník vykonává svoji funkci jménem společnosti. Právní úprava taktéž výslovně uvádí, že společníci musí věnovat svoji veškerou odbornou činnost notářské společnosti.¹⁸⁷

Ač příslušný právní předpis stanoví určité výjimky, na notářské společnosti a jejich společníky se vztahují všechna právní ustanovení týkající se výkonu notářské profese fyzickými osobami včetně pravidel notářské deontologie a kárné odpovědnosti. V případech, kdy je třeba k vyhotovení notářské listiny přítomnost dvou notářů, nesmí být tito notáři společníky jedné společnosti.¹⁸⁸

Založení notářské společnosti je podmíněno jmenováním ze strany ministra spravedlnosti.¹⁸⁹ Procedura je v tomto ohledu obdobná jako u ostatních výše uvedených způsobů výkonu. Žádost se podává ministru spravedlnosti elektronickou cestou a musí se k ní přiložit veškerá potřebná dokumentace včetně výpisu z obchodního rejstříku. Pokud si jeden nebo více

---

¹⁸² PILLEBOUT, Jean-François a YAIGRE, Jean. *Droit professionnel notarial*. 11. édition. Paris: LexisNexis, 2019. str. 38. ISBN 978-2-7110-3275-4.

¹⁸³ Décret n°67-868 du 2 octobre 1967 pris pour l'application à la profession de notaire de la loi n° 66-879 du 29 novembre 1966 relative aux sociétés civiles professionnelles, art. 2.

¹⁸⁴ Tamtéž, art. 5.

¹⁸⁵ Tamtéž, art. 45.

¹⁸⁶ Tamtéž, art. 46.

¹⁸⁷ Tamtéž, art. 47.

¹⁸⁸ Tamtéž, art. 48.

¹⁸⁹ Tamtéž, art. 6.

společníků žádá o úvěr, musí doložit též dokumentaci, která umožní posoudit jejich finanční možnosti.¹⁹⁰ Ministr spravedlnosti si může opět vyžádat u Nejvyšší rady notářství informace k posouzení odborné způsobilosti a bezúhonnosti každého ze společníků.¹⁹¹

2.2.4. Pracovníci notáře

Obdobně, jako v české právní úpravě, je k efektivnímu naplnění notářské činnosti potřebné, aby měl notář pracovníky, mezi které se práce, dle příslušné právní normy a dle interních pokynů, rozdělí. Na dělení pracovníků notáře můžeme hledět z několika úhlů.

Jednou skupinou jsou pracovníci notářské kanceláře, kteří aspirují na post notáře. Druhou je odborný personál, který se podílí na přípravě právních listin a vyřizování s tím souvisejících záležitostí. Právní úprava počítá též s tím, že v notářské kanceláři mohou působit i jiné osoby v různých pozicích jako např. účetní, odhadci, zapisovatelé, archiváři, sekretáři aj. Pro srovnání dodejme, že česká úprava na rozdíl od té francouzské není takto detailní a pokud by český notář zaměstnával pracovníka např. pro účely archivací, spadal by pod označení ostatních pracovníků.

Pracovníci notáře, kteří aspirují na funkci notáře jsou během odborné přípravy titulováni *notářští koncipienti* a po získání notářského diplomu nebo vyššího notářského diplomu titul (vizte kapitolu 2.2.2. Předpoklady výkonu notářské činnosti a násl.) se stávají *notářskými asistenty*. Asistent notáře může pracovat u notáře do doby, než se stane notářem sám, notářem v zaměstnaneckém režimu nebo v jiném režimu, který umožňuje právní úprava.

Dalším z dělení je zařazení personálu v notářských kancelářích na principu klasifikačních kritérií. Předmětná klasifikace odráží kvalifikaci nezbytnou pro výkon činností stanovených pracovní smlouvou uzavřenou mezi notářem a jeho pracovníkem. Níže uvedená klasifikace je stanovena národní kolektivní smlouvou.¹⁹²

Pracovníci notáře se dělí dle tohoto systému do tří kategorií, a to na *employé, technicien* a *cadre*. Každá z těchto kategorií se následně dělí na několik úrovní. Kritéria pro klasifikaci jsou:

- obsah činnosti, tj. povaha úkolů, které má pracovník na starosti a jejich obtížnost, která se pohybuje v rozmezí od plnění velmi jednoduchých zadání až po výkon složitých právních úkolů,

---

¹⁹⁰ Décret n°67-868 du 2 octobre 1967 pris pour l'application à la profession de notaire de la loi n° 66-879 du 29 novembre 1966 relative aux sociétés civiles professionnelles, art. 7.

¹⁹¹ Tamtéž, art. 8.

¹⁹² Convention collective nationale du notariat du 16 décembre 2021 (Accord du 16 décembre 2021).

- míra autonomie (samostatnosti), kterou má pracovník při organizaci své práce,
- rozsah a obsah svěřených pravomocí,
- dosažené vzdělání,
- praxe.

Každý pracovník notáře může přecházet mezi jednotlivými kategoriemi a mezi jednotlivými úrovněmi, a to v souvislosti se svojí kvalifikací. Takovýto způsob klasifikace v české právní úpravě pro zařazení pracovníků notáře neexistuje.

Pracovníci spadající do kategorie employé se dělí do tří úrovní:

Úroveň 1 - Pracovníci v úrovni 1 mohou provádět pouze jednoduché úkoly, a to dle přesných a velmi podrobných pokynů nadřízeného. Pro zařazení do této úrovně jim postačuje základní vzdělání a není vyžadována žádná odborná praxe. Příkladem pracovního místa, které může tato osoba vykonávat, je archivář či obsluha kopírovací techniky.¹⁹³

Úroveň 2 - Pracovníci v úrovni 2 vykonávají práci v přesně vymezených specializacích, a to dle pokynů nadřízeného. Pro zařazení do této úrovně musí být pracovník držitelem CAP (osvědčení o odborné způsobilosti) nebo jiného rovnocenného osvědčení. Praxe vyžadována není, postačí úvodní školení pracovníka. Příkladem pracovní pozice je písař/písařka.¹⁹⁴

Úroveň 3 – Pracovníci zařazení do úrovně 3 mohou provádět kvalifikovanější práci, a to dle pokynů nadřízeného. Pro zařazení do této úrovně musí doložit maturitní vysvědčení nebo jeho ekvivalent a musí mít absolvovanou odbornou praxi. Příkladem pracovního místa je účetní nebo sekretář.¹⁹⁵

Pracovníci spadající do kategorie technicien se dělí také do tří úrovní:

Úroveň 1 - Pracovníci v Úrovní 1 mohou sepisovat pouze jednoduché notářské listiny, popř. být pověřeni provedením jednoduchého úředního úkonu, a to na základě obecných pokynů a pod pravidelným dohledem. Pro zařazení do této úrovně je vyžadována obecná znalost práva, ekonomie nebo účetnictví a v případě absence požadovaného vzdělání je vyžadována alespoň praxe z oboru notářství. Příkladem pracovní pozice je sekretář – asistent pro sepisování listin.¹⁹⁶

---

¹⁹³ Convention collective nationale du notariat du 16 décembre 2021 (Accord du 16 décembre 2021), art. 15.

¹⁹⁴ Tamtéž.

¹⁹⁵ Tamtéž.

¹⁹⁶ Tamtéž.

Úroveň 2 - V této úrovni připravují pracovníci běžné dokumenty nebo se věnují jednoduchým právním, ekonomickým nebo účetním záležitostem, a to samostatně s následnou kontrolou po jejím dokončení. Pro zařazení do této úrovně je vyžadována znalost práva, ekonomie nebo účetnictví, která se prokazuje příslušným vysvědčením o absolvovaném vzdělání,¹⁹⁷ a alespoň tříletá praxe u notáře. Příkladem pracovní pozice, kterou může tato osoba vykonávat, je např. pracovník pověřený pro vyřizování jednoduchých dědických záležitostí.¹⁹⁸

Úroveň 3 - Pracovníci v této úrovni vedou již složité spisy a činí v nich úkony, zejména sepisují právní listiny a jednájí s klienty ve svěřených záležitostech. Mohou taktéž mimořádně přijímat klienty v době krátkodobé nepřítomnosti notáře nebo jiného vedoucího pracovníka. Činí tak samostatně pod vedením notáře, příp. nadřízeného. Pro zařazení do této úrovně je vyžadována znalost práva, ekonomie nebo účetnictví. Pracovník musí absolvovat příslušné úřednické zkoušky a alespoň čtyřletou odbornou praxi. Příkladem pracovního místa je např. pokladník – účetní nebo pracovník pověřený pro vypracovávání právních listin.¹⁹⁹

Pracovníci spadající do kategorie cadre se dělí do čtyři úrovní:

Úroveň 1 - Pracovníci v úrovni 1 vykonávají svoji práci buď sami nebo na základě pověření, pod vedením notáře či vedoucího pracovníka. V rámci svých kompetencí jednájí s klienty, příp. dohlíží na podřízené pracovníky v rámci stanovené hierarchie notářské kanceláře. Pro toto zařazení je vyžadováno prokázání příslušného osvědčení o úřednické zkoušce a odborná praxe v délce alespoň čtyř let. Příkladem pracovní pozice je odborný referent či vedoucí oddělení.²⁰⁰

Úroveň 2 - V této úrovni vykonávají pracovníci již velmi odbornou práci v souladu s pověřením, které obdrželi a mají širokou autonomii. Jednájí s klienty, příp. dohlíží na podřízené pracovníky v rámci stanovené hierarchie notářské kanceláře. Pro toto zařazení je nutný notářský diplom nebo jeho ekvivalent a odborná praxe. Jeho náplní je problematika rodinného či účetního práva.²⁰¹

Úroveň 3 - Pracovníci v úrovni 3 mají široké přenesené pravomoci a mají na starost řízení kanceláře nebo jeho části. Jednájí s klienty a mají pravomoc ve vztahu k pracovníkům notářské kanceláře, které řídí a koordinují, také činí některé úkony, které vyžadují okolnosti v nepřítomnosti notáře. Pro toto zařazení je potřebný notářský diplom nebo jeho ekvivalent a odborná praxe v délce alespoň pěti let od získání notářského diplomu. Jedná se o vedoucí pracovníky, kteří jsou

---

¹⁹⁷ BTS, DUT, maturita + 2, diplom 1. stupně notářské školy nebo rovnocenný diplom.

¹⁹⁸ Convention collective nationale du notariat du 16 décembre 2021 (Accord du 16 décembre 2021), art. 15.

¹⁹⁹ Tamtéž.

²⁰⁰ Tamtéž.

²⁰¹ Tamtéž.

odpovědní za jedno nebo více odvětví pod dohledem notáře. Jedná se o velmi kvalifikovaného odborníka.²⁰²

Úroveň 4 - Pracovníci v této úrovni mají široké přenesené pravomoci a účastní se určování a provádění strategie fungování notářského úřadu. Jednají s klienty a mají pravomoc ve vztahu k pracovníkům notářské kanceláře, které řídí a koordinují, činí některé úkony, které vyžadují okolnosti v nepřítomnosti notáře. Pro toto zařazení je nezbytný notářský diplom nebo jeho ekvivalent a odborná praxe v délce alespoň pěti let od získání notářského diplomu či jeho ekvivalentu, která pracovníkovi umožňuje vykonávat činnosti na úrovni notáře.²⁰³

---

²⁰² Convention collective nationale du notariat du 16 décembre 2021 (Accord du 16 décembre 2021), art. 15.

²⁰³ Tamtéž.

3. Notářská činnost v ČR a ve Francii

3.1. Notářská činnost v ČR

Notářskou činnost můžeme pojmově chápat ve vícero smyslech. V užším pojetí chápeme pojem *notářské činnosti* jako legislativní zkratku pro pojem notářství.²⁰⁴ Ustanovení § 2 NotŘ totiž uvádí, že *výkonem notářství se rozumí sepisování veřejných listin o právních jednáních, osvědčování právně významných skutečností a prohlášení, přijímání listin a peněz do notářské úschovy*. V tomto ohledu je tedy notářská činnost souborem činností, které nejtěsnějším možným způsobem souvisí s profesí tzv. latinského notáře a pravomoc k těmto činnostem je svěřena výlučně notářům. Takovouto notářskou činnost vykonává notář nestranně.²⁰⁵

V širším smyslu však můžeme subsumovat pod pojem notářské činnosti (resp. činnosti notářů) i další právní služby poskytované notáři v souvislosti s notářskou činností uvedenou výše, tj. vše co notář v rámci své profese činí. Těmito činnostmi máme na mysli udělování právních porad a zastupování v jednáních s fyzickými a právnickými osobami a v řízeních před orgány veřejné moci; před soudy jen v řízeních podle části páté občanského soudního řádu, ve věcech veřejných rejstříků a ve věcech podle zákona o zvláštních řízeních soudních s výjimkou zákonem vyčtených typů řízení. Dále pod tyto další činnosti spadá sepisování soukromých listin a zpracovávání právních rozborů. Notář může vykonávat též správu majetku a v této souvislosti zastupovat. Zároveň je oprávněn vykonávat funkci insolvenčního správce^{206, 207} Tím však možnosti notáře nejsou vyčerpány, protože v rámci další činnosti vykonává notář ty činnosti, o nichž to stanoví dále NotŘ nebo zvláštní zákon.^{208, 209}

Důvodem, proč zákonodárce konstruoval takto široké pojetí další činnosti notáře, je primárně zájem na tom, aby byla notářská činnost vykonávána efektivně, a tudíž i komplexně.²¹⁰ Bylo by značně neefektivní, kdyby účastník notářského zápisu musel vyhledat právní pomoc např. advokáta pro dílčí úkony, se kterými mu může notář kvalifikovaně poradit sám.

Obecná ustanovení o notářské činnosti NotŘ uvádí, že notář je v notářské činnosti a při

---

²⁰⁴ Vizte obecný úvod první části této kvalifikační práce.

²⁰⁵ § 2 NotŘ.

²⁰⁶ § 3 NotŘ.

²⁰⁷ Příp. předběžného insolvenčního správce, zástupce insolvenčního správce, odděleného insolvenčního správce a zvláštního insolvenčního správce v insolvenčním řízení.

²⁰⁸ NotŘ příkladem uvádí občanský soudní řád.

²⁰⁹ Dle ustanovení § 4 je-li jinou činností provádění zápisů do Rejstříku zástav, veřejného rejstříku nebo veřejného seznamu, považuje se za notářskou činnost; to platí i pro provádění zápisů do evidence podle zvláštního právního předpisu.

²¹⁰ JINDŘICH, Miloslav. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel a KOL. *Notářský řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2018, str. 28. ISBN 978-80-7400-689-0.

poskytování právní pomoci vázán zákony a dalšími obecně závaznými předpisy. Při poskytování právní pomoci je vázán také pokyny klienta.²¹¹ Zde podotkneme, že díkce tohoto ustanovení je mírně zavádějící, protože navozuje dojem, že v rámci výkonu notářské činnosti není notář pokyny účastníků vázán. Ve skutečnosti vázán pokyny je, ale pouze pokud jsou v souladu s obecně závaznou právní úpravou.

Právní úprava dále stanovuje případy, kdy má notář povinnost požadovaný notářský úkon odmítnout, kdy jej má možnost odmítnout a kdy má naopak povinnosti úkon provést. Ze zákonné díkce je jednoznačně patrné, že notář nemůže žádosti o notářské úkony odmítat svévolně. To by samo o sobě vedlo k snižování důvěry veřejnosti ve vztahu k notářské profesi²¹². Notář úkon odmítne (je povinen odmítnout), pokud odporuje zákonům nebo dalším obecně závazným předpisům²¹³, pokud se jedná o úkon v notářské činnosti a notář, jeho zaměstnanec nebo osoba notáři blízká²¹⁴ jsou zúčastněni na věci, pokud ve věci již poskytl právní pomoc jinému, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy toho, kdo o právní pomoc žádá, nebo stanoví-li tak NotŘ.

Fakultativnost odmítnutí požadovaného úkonu nastává tehdy, pokud žadatel nesloží bez závažného důvodu přiměřenou zálohu na odměnu notáře.²¹⁵ Notář však na složení zálohy nemusí nutně trvat. V ostatních případech notář zásadně nesmí odmítnout provedení úkonu v notářské činnosti, pokud NotŘ nebo zvláštní právní předpis nestanoví jinak.²¹⁶ Ustanovení NotŘ taktéž upravují možnost notáře odstoupit od smlouvy o provedení úkonu v rámci notářské činnosti nebo od smlouvy o poskytnutí právní pomoci.²¹⁷ Smlouva o notářském úkonu, kterou mezi sebou uzavírá notář a žadatel (klient), nemá předepsanou formu a vztahy z ní vzešlé (nevyplyvající z NotŘ) lze subsumovat pod úpravu příkazní smlouvy.^{218, 219}

Notářství je tzv. fiduciární profesí, tj. profesí vystavěnou na důvěře mezi žadatelem o notářský úkon (klientem) a profesionálem. Velmi zásadní je tudíž povinnost notáře při výkonu své činnosti dodržovat mlčenlivost. Dodržování mlčenlivosti představuje jednu ze základních zásad latinského notářství a hovoří o ní Deontologický kodex UINL.²²⁰ Dle české právní úpravy je notář povinen zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o nichž se dozvěděl v souvislosti s notářskou a další činností a které se mohou dotýkat oprávněných zájmů osob uvedených

---

²¹¹ § 52 NotŘ.

²¹² BUREŠ, Jan. *Odmítnutí úkonu, odpovědnost notáře*. Ad Notam. 4/2013, str. 19.

²¹³ A NotŘ nebo zvláštní zákon nestanoví jinak.

²¹⁴ Dle ustanovení § 22 OZ.

²¹⁵ § 53 odst. 2 NotŘ.

²¹⁶ § 53 odst. 3 NotŘ.

²¹⁷ § 54 NotŘ.

²¹⁸ § 2444 OZ.

²¹⁹ BÍLEK, Petr. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel a KOL. *Notářský řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2018, str. 271. ISBN 978-80-7400-689-0.

²²⁰ Např. Článek 5. odst. 5.5., Článek 48 Deontologického kodexu UINL aj.

v příslušném ustanovení NotŘ.²²¹ Jedině tyto osoby mohou notáře povinnosti mlčenlivosti zprostit. Tato konstrukce je poměrně podrobná a ojedinělá, jelikož mlčenlivost jako taková nedopadá na všechny skutečnosti, ale pouze na ty, které se mohou dotýkat oprávněných zájmů osob.²²²

Povinnost mlčenlivosti se nevztahuje pouze na notáře aktivně vykonávajícího svoji činnost, ale též na notáře, který byl odvolán a svoji činnost nadále nevykonává. Povinnost mlčenlivosti se logicky vztahuje obdobně i na zaměstnance notáře, zaměstnance notářských komor a zaměstnance Notářské komory ČR, a to i po skončení jejich pracovního poměru. Mlčenlivost naopak nepůsobí mezi notářem a jeho pracovníky ve vztahu k sobě navzájem.²²³ Umožní-li notář ve své kanceláři výkon přípravné (např. studentské) praxe, je též povinen zajistit, aby nedošlo k porušení mlčenlivosti.²²⁴

Mlčenlivost zákon vyžaduje po notáři a jeho zaměstnancích též v řízení o pozůstalosti, kde notář vykonává funkci soudního komisaře. Notář a jeho zaměstnanci²²⁵ jsou povinni zachovávat mlčenlivost o všem, o čem se dozvěděli v souvislosti s prováděním úkonů v řízení o pozůstalosti s tím, že tyto osoby mohou být zproštěny povinnosti mlčenlivosti z vážných důvodů, a to předsedou soudu, u něhož řízení o pozůstalosti probíhá nebo již proběhlo.²²⁶ Takto koncipovaná mlčenlivost je širší než mlčenlivost stanovená pro účely notářské a další činnosti dle § 56 NotŘ.²²⁷

Zákon též upravuje situace, kdy se notář nemůže dovolávat mlčenlivosti (v kárném řízení) a kdy není notář povinností mlčenlivosti vázán, tj. v rozsahu nezbytném pro řízení před soudem nebo jiným orgánem, je-li předmětem řízení spor mezi ním a osobou, která může notáře mlčenlivosti zprostit, či jde-li o řízení o opravném prostředku proti rozhodnutí kárné komise.²²⁸ Speciálně je třeba posoudit povinnost mlčenlivosti v souvislosti s plněním povinností dle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu nebo zákona o provádění mezinárodních sankcí. Notář, jako povinná osoba, neporušuje svoji povinnost mlčenlivosti, pokud poskytne informace správci daně při plnění povinností stanovených daňovým

---

²²¹ Dle § 56 odst. 1 NotŘ jsou těmito osobami: (i) účastník právního jednání, o kterém byl sepsán notářský zápis, (ii) ten jehož prohlášení nebo rozhodnutí bylo osvědčeno, (iii) ten, jehož podpis byl ověřen, (iv) ten, na jehož žádost byla osvědčena právně významná skutečnost a (v) klient v případě další činnosti dle § 3 NotŘ (a právní nástupci těchto osob).

²²² Pro kontext doplňme, že např. v Nálezu Ústavního soudu ze dne 09.07.2015, spis. zn. IV. ÚS 799/15, se uvádí, že: „*právní úprava mlčenlivosti, uložená osobám nejruznějšími právními předpisy, je velmi nejednotná, nesystematická, a ve starších předpisech již neodpovídá současným organizačním a právním vztahům.*“

²²³ § 56 odst. 7 NotŘ.

²²⁴ Usnesení prezidia Notářské komory ČR ze dne 22.04.1996 (výkladové stanovisko).

²²⁵ Notářský kandidát, notářský koncipient a další zaměstnanci.

²²⁶ § 106 ZŘS.

²²⁷ SVOBODA, Karel, TLÁŠKOVÁ, Šárka, VLÁČIL, David, LEVÝ Jiří, HROMADA, Miroslav a KOL. *Zákon o zvláštních řízeních soudních. Komentář* [online]. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, § 106. ISBN 978-80-7400-788-0. Dostupné z: www.beck-online-cz.

²²⁸ § 56 odst. 4 NotŘ.

řádem podle výše uvedeného zákona.²²⁹ Dle našeho názoru je důležité zmínit, že takto nastavená právní úprava naplňuje též očekávání, které po členských notářstvech požaduje UINL.²³⁰

V souvislosti s obecnými ustanoveními uveďme také, že notářské listiny se sepisují výlučně v českém jazyce²³¹ a výkon notářské činnosti podle § 2 NotŘ je mimo území České republiky nepřipustný.²³²

Notářské zápisy lze sepsat jak v listinné podobě, tak v podobě elektronické. Pro elektronické notářské zápisy platí zásadně stejná pravidla ohledně náležitostí, jako pro notářské zápisy listinné, pokud zákon nestanovuje odchylnou úpravu.²³³

3.1.1. Zvláštní ustanovení o notářské činnosti

3.1.1.1. Sepisování notářských zápisů o právních jednáních

Notáři sepisují o právních jednáních²³⁴ notářské zápisy.²³⁵ Ustanovení § 2 NotŘ sice uvádí mimo jiné, že notář sepisuje o právních jednáních veřejné listiny²³⁶, ale ve spojení s ustanovením § 62 NotŘ, kde se hovoří již pouze o notářském zápisu (ne o veřejné listině), je jednoznačné, že veřejnou listinou o právním jednání se má namysli notářský zápis. Doplňme, že jak OZ, tak ZOK, jakožto nejvýznamnější předpisy soukromého práva, ve svých ustanoveních uvádějí, že veřejnou listinou o právním jednání je pouze notářský zápis.²³⁷ Zato notářský zápis (bez ohledu na jeho typ) je vždy veřejnou listinou, pokud splňuje náležitosti stanovené zákonem.²³⁸

Notářský zápis je forma, ve které se činí právní jednání. Vždy se jedná o formu písemnou, která obsahuje zákonem stanovené náležitosti. Jindřich uvádí v komentářové literatuře, že

---

²²⁹ § 56 odst. 6 NotŘ.

²³⁰ Např. Článek 17 Deontologického kodexu UINL aj.

²³¹ § 58 NotŘ.

²³² Usnesení prezidia Notářské Komory ČR ze dne 03.05.1994 (výkladové stanovisko).

²³³ § 61a NotŘ.

²³⁴ Dle Gerlocha je právní jednání „*druhem právní skutečnosti, spočívající v projevu vůle fyzické nebo právnické osoby, který směřuje ke vzniku, změně nebo zániku subjektivních práv a právních povinností.*“ GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 7. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). str. 157. ISBN 978-807-3806-521.

²³⁵ § 62 NotŘ

²³⁶ Dle § 567 OZ je veřejná listina listinou vydanou orgánem veřejné moci v mezích jeho pravomoci nebo listinou, kterou za veřejnou listinu prohlásí zákon. § 568 dále uvádí, že je-li nějaká skutečnost potvrzena ve veřejné listině, zakládá to vůči každému plný důkaz o původu listiny od orgánu nebo osoby, které ji zřídily, o době pořízení listiny, jakož i o skutečnosti, o níž původce veřejné listiny potvrdil, že se za jeho přítomnosti udála nebo byla provedena, dokud není prokázán opak. Zachycuje-li veřejná listina projev vůle osoby při právním jednání a je-li jednajícím podepsána, zakládá to vůči každému plný důkaz o takovém projevu vůle. To platí i v případě, že byl podpis jednajícího nahrazen způsobem, který stanoví zákon.

²³⁷ § 3026 odst. 2 OZ, § 776 odst. 2 ZOK.

²³⁸ § 6 NotŘ.

„...každý notářský zápis o právním jednání je souhrnem, vedle určitých dalších formálních náležitostí, jednak vlastního projevu vůle, jednající osoby nebo osob, nazývaných účastníky, který obsahově tvoří toto právní jednání, a jejich prohlášení o vlastní způsobilosti k právním jednáním, a jednak projevu notáře, kterým osvědčuje určité skutečnosti, které jsou předpokladem pro tuto formu právního jednání...“²³⁹ Notářskou činnost dle ustanovení § 2 NotŘ vykonává notář nestranně. To znamená, že má povinnost objektivně radit všem účastníkům²⁴⁰ notářského zápisu, a všechny aktéry řádně poučit o právních konsekvencích daného právního jednání. Notář má zároveň samozřejmě povinnost dbát na soulad právního jednání s obecně závaznými právními předpisy. V notářském zápisu se tak kloubí právní znalosti notáře a vůle účastníka (účastníků).

Jak už bylo předestřeno, notářský zápis o právním jednání, k tomu, aby byl veřejnou listinou, tj. listinou obdařenou presumpcí pravosti a správnosti, musí splňovat určité zákonem stanovené náležitosti.²⁴¹ Notářský zápis musí obsahovat:

- a) místo, den, měsíc a rok právního jednání,
- b) jméno a příjmení notáře a jeho sídlo,
- c) jméno, příjmení, pobyt a datum narození účastníků a jejich zástupců, svědků, důvěrníků a tlumočnicků a je-li účastníkem nebo zástupcem právnická osoba, její název, sídlo a identifikační číslo,
- d) prohlášení účastníků, kteří jsou fyzickými osobami, že jsou způsobilí samostatně právně jednat v rozsahu právního jednání, o kterém je notářský zápis,
- e) údaj o tom, že byla notáři prokázána totožnost účastníků, svědků, důvěrníků, tlumočnicků a zástupců účastníků anebo údaj o tom, že je notář zná osobně, a je-li účastníkem nebo zástupcem účastníka právnická osoba, údaj o tom, že byla notáři prokázána její existence a totožnost toho, kdo ji zastupuje,
- f) obsah právního jednání,
- g) údaj o tom, že byl notářský zápis po přečtení účastníky schválen,
- h) podpisy účastníků nebo jejich zástupců, svědků, důvěrníků a tlumočnicků,
- i) otisk úředního razítka notáře a jeho podpis,
- j) další náležitosti, stanoví-li tak zákon.²⁴²

---

²³⁹ JINDŘICH, Miloslav. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel a KOL. *Notářský řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2018, str. 304. ISBN 978-80-7400-689-0.

²⁴⁰ Dle § 63 odst. 2 je účastníkem ten, kdo formou notářského zápisu sám právně jedná nebo ten, za něhož jeho jménem právně jedná jeho zástupce.

²⁴¹ Srov. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 18.12.2008, spis. zn. 21 Cdo 4566/2007. Srov. Usnesení Nejvyššího soudu ČR z 23.9.2010, spis. zn. 21 Cdo 3152/2009-I.

²⁴² § 63 NotŘ.

Zvláštní kategorií notářských zápisů o právním jednání jsou tzv. notářské zápisy pro zápis do veřejného seznamu nebo veřejného rejstříku.²⁴³ V takovém případě musí notářský zápis obsahovat také vyjádření notáře o předpokladech pro sepsání takového notářského zápisu.²⁴⁴ Ve vyjádření o splnění těchto předpokladů notář uvede, že:

- a) právní jednání je v souladu s právními předpisy a případně s dalšími dokumenty, se kterými soulad právního jednání vyžaduje zvláštní právní předpis,
- b) právní jednání splňuje náležitosti a podmínky stanovené zvláštním právním předpisem pro zápis do veřejného seznamu nebo zápis do veřejného rejstříku a
- c) byly splněny formality, stanoví-li je pro právní jednání nebo pro zápis do veřejného seznamu nebo zápis do veřejného rejstříku zvláštní právní předpis, případně že bylo splnění formalit notáři doloženo.²⁴⁵

V případě, že by takové předpoklady splněné nebyly, existuje odchylná právní úprava pro notářský zápis, který má být podkladem pro zápis do veřejného seznamu a pro ten, který má být podkladem pro zápis do veřejného rejstříku. U veřejného seznamu zákon stanoví, že notář o nesplnění předpokladů účastníky poučí a sepsání odmítne, a to bez výjimky²⁴⁶. V případě veřejného rejstříku o tom notář účastníky poučí, ale notářský zápis o právním jednání sepíše, je-li to na něm účastníky požadováno. Tuto skutečnost však uvede ve svém vyjádření dle § 70 NotŘ a dále uvede v čem spatřuje nesoulad s právními předpisy, případně s dalšími dokumenty, a jaké náležitosti, podmínky a případně formality, stanovené zvláštním právním předpisem pro zápis do veřejného rejstříku nebyly splněny.²⁴⁷

3.1.1.2. Notářské zápisy se svolením k vykonatelnosti

Notářské zápisy se svolením k vykonatelnosti, tj. vykonatelné veřejné listiny, jsou v rámci zákona děleny na několik typů.

Prvním typem notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti je notářský zápis o právním jednání, ve kterém se účastník notářského zápisu zaváže splnit peněžitý dluh vyplývající ze zakládaného závazkového právního vztahu právním jednáním, o kterém je notářský zápis. Takový

---

²⁴³ Jedná-li se o notářský zápis o právním jednání, který má být podkladem pro zápis práv nebo skutečností zapisovaných do Rejstříku zástav, použije se pro takový notářský zápis obdobně ustanovení jako pro podkladový notářský zápis pro zápis do veřejného seznamu. V případě podkladového notářského zápisu pro zápis práv nebo skutečností zapisovaných do evidence svěřenských fondů se obdobně použijí ustanovení pro podkladový notářský zápis pro zápis do veřejného rejstříku. § 71 NotŘ.

²⁴⁴ § 70 NotŘ.

²⁴⁵ § 70a odst. 1 NotŘ.

²⁴⁶ § 70a odst. 2 NotŘ.

²⁴⁷ § 70a odst. 3 NotŘ.

notářský zápis může obsahovat svolení povinného (zavázaného účastníka), aby v případě, že svou povinnost řádně a včas nesplní, byl nařízen a proveden výkon rozhodnutí (vedena exekuce). Právní jednání, o kterém je sepsán takový notářský zápis, musí obsahovat i výši dluhu a lhůtu pro splnění.²⁴⁸ Notářský zápis je tudíž exekučním titulem a nahrazuje soudní rozhodnutí, které by za běžných okolností vydal soud v nalézacím řízení. Zdůrazněme, že vzhledem k výše uvedenému musí být v notářském zápisu splněny všechny formální náležitosti a musí být jednoznačný jeho výklad. Předmětem plnění jsou vždy peněžní prostředky.²⁴⁹

Druhý typ notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti je notářský zápis o právním jednání, kterým je uznání peněžitého dluhu. Jedná se tedy o jednostranné právní jednání (na rozdíl od výše zmíněného typu). Listina může opět obsahovat svolení povinného (zavázaného účastníka), aby podle tohoto notářského zápisu byl nařízen výkon rozhodnutí (vedena exekuce) v případě, že svoji povinnost řádně a včas nesplní. Notářský zápis je opět exekučním titulem. Obsahem právního jednání musí být vedle výše dluhu, označení právního důvodu dluhu a osoby věřitele také lhůta pro zaplacení dluhu a povinnost účastníka zaplatit dluh ve lhůtě.²⁵⁰ Uznávaný dluh musí být jednoznačně určen, a to, aby nedošlo k záměně. Předmětem plnění jsou vždy peněžní prostředky.²⁵¹

Třetím typem notářského zápisu se svolením k exekuci je notářský zápis o dohodě, kterou se účastník zaváže splnit pohledávku nebo jiný nárok druhého účastníka vyplývající ze závazkového právního vztahu, v níž svolí, aby byl nařízen a proveden výkon rozhodnutí (vedena exekuce), pokud svoji povinnost řádně a včas nesplní. Jedná se opět o exekuční titul. Notář uvádí náležitosti, které musí tento typ notářského zápisu obsahovat:

- označení osoby, která se zavázala ke splnění pohledávky nebo jiného nároku (osoby povinné),
- označení osoby, jejíž pohledávka nebo jiný nárok mají být splněny (osoby oprávněné),
- skutečnosti, na nichž se pohledávka nebo jiný nárok zakládá,
- předmět plnění,
- dobu plnění,
- prohlášení povinné osoby o svolení k vykonatelnosti zápisu.²⁵²

---

²⁴⁸ § 71a odst. 1 NotŘ.

²⁴⁹ BERNARD, Pavel. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel a KOL. *Notářský řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2018, str. 364. ISBN 978-80-7400-689-0.

²⁵⁰ § 71 odst. 2 NotŘ.

²⁵¹ BERNARD, Pavel. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel a KOL. *Notářský řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2018, str. 365. ISBN 978-80-7400-689-0.

²⁵² § 71b NotŘ.

Zákon dále uvádí, že předmětná dohoda může fakultativně obsahovat podmínky nebo doložení času, popř. vzájemné povinnosti oprávněné osoby, na jejichž splnění je poskytnutí předmětu plnění vázáno.²⁵³ Na rozdíl od předchozích typů je předpokladem uzavření takovéto dohody existence hmotněprávního závazkového vztahu mezi věřitelem a dlužníkem. Předmět plnění je zde vyjádřen obecně, tudíž se nemusí jednat pouze o peněžité plnění.²⁵⁴

Pro úplnost uvedme, že notářský zápis o právním jednání dle § 71a § 71b se za podmínek stanovených přímo použitelným předpisem Evropské unie potvrzuje pode občanského soudního řádu jako evropský exekuční titul.²⁵⁵ Evropská úprava sice hovoří o termínu úřední listiny, který český právní řád nepoužívá, notářský zápis však splňuje prvky úřední listiny uvedené v předmětném nařízení, a tudíž je evropským exekučním titulem. Příslušným orgánem pro vydání potvrzení je soud, v jehož obvodu má sídlo ten notář, který notářský zápis sepsal.²⁵⁶

3.1.1.3. Osvědčování právně významných skutečností a prohlášení

Osvědčování právně významných skutečností a prohlášení je v pořadí druhou elementární činností notáře v rámci výkonu notářství.²⁵⁷ Základním účelem osvědčování právně významných skutečností a prohlášení je, stejně tak jako u ostatních notářských úkonů, předcházení sporům.²⁵⁸ Úkolem notáře při výkonu této činnosti je „...zaznamenat to, co před ním nastalo, popřípadě popsat stav věci či shodu kopie s listinou...“²⁵⁹ Zdůrazněme, že na rozdíl od sepisování notářských zápisů o právním jednání, kde notář odpovídá za soulad sepsaného právního jednání s obecně závaznými právními předpisy, v tomto případě notář nezjišťuje, zda osvědčovaná skutečnost nebo prohlášení je či není v souladu s právem.²⁶⁰

Zákon vyžaduje, aby na žádost osvědčovaná skutečnost či prohlášení měly určitou vlastnost, a to že mohou být podkladem pro uplatňování nebo prokazování práv nebo by jimi mohly být způsobeny právní následky.²⁶¹ Zda daná skutečnost nebo prohlášení má právní význam,

---

²⁵³ § 71b NotŘ.

²⁵⁴ BERNARD, Pavel. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel a KOL. *Notářský řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2018, str. 367. ISBN 978-80-7400-689-0.

²⁵⁵ § 71c NotŘ.

²⁵⁶ § 353 odst. 2 OSŘ.

²⁵⁷ Srov. JINDŘICH, Miloslav. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel a KOL. *Notářský řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2018, str. 376. ISBN 978-80-7400-689-0.

²⁵⁸ Srov. BUREŠ, Jan. *K některým vybraným druhům osvědčování právně významných skutečností*. Ad Notam. 6/2012, str. 19.

²⁵⁹ JINDŘICH, Miloslav. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel a KOL. *Notářský řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2018, str. 376. ISBN 978-80-7400-689-0.

²⁶⁰ S výjimkou osvědčování rozhodnutí právnických osob dle § 80a a násl. NotŘ.

²⁶¹ § 72 odst. 1 NotŘ.

je na posouzení notáře. Výčet osvědčení, která uvádí zákon, je demonstrativní. Notář provádí zejména tato osvědčení:

- a) vidimaci (ověření shody opisu nebo kopie²⁶² s listinou),
- b) legalizaci (ověření pravosti vlastnoručního podpisu),
- c) o předložení listiny,
- d) o protestech směnek a jiných listin, které je třeba předložit k uplatnění práva,
- e) osvědčení rozhodnutí orgánů právnických osob a také průběhu valných hromad, schůzí a jednání jiných orgánů právnických osob,
- f) o tom, že je někdo naživu,
- g) o jiných skutkových dějích a stavu věcí,
- h) o prohlášení,
- i) o provedení úkonů a splnění formalit podle nařízení Rady Evropských společenství o statutu evropské společnosti (SE) a podle nařízení Rady Evropských společenství o statutu evropské družstevní společnosti a zákonů vydaných k jejich provedení,
- j) výstupů z informačního systému veřejné správy,
- k) splnění zákonem stanovených požadavků českou osobou zúčastněnou na přeshraniční přeměně obchodní společnosti nebo družstva a splnění zákonem stanovených požadavků pro zápis přeshraniční přeměny do obchodního rejstříku,
- l) autorizovanou konverzi dokumentů²⁶³.

Způsoby, kterými notář činí výše uvedená osvědčení, jsou různé.²⁶⁴ Vidimaci, legalizaci a osvědčení o předložení listiny notář provádí předepsanou listinou o ověření (ověřovací, resp. osvědčovací doložkou), kterou opatří předloženou listinu nebo ji s předloženou listinou pevně spojí.²⁶⁵ V případě, že notář provádí osvědčení dle písm. e) až h), činí tak sepsáním notářského zápisu²⁶⁶, pro který platí přiměřeně ustanovení o sepisování notářských zápisů o právních jednáních, nestanoví-li zákon jinak.²⁶⁷ Skutečnosti vyčtené v písm. d) a i) až l) osvědčuje notář

---

²⁶² Kopie – fotografický obraz listiny, opis – písemná doslovná podoba listiny.

²⁶³ § 72 odst. 1 NotŘ.

²⁶⁴ Ověřovací doložky, osvědčovací doložky a také jiné doložky o osvědčení právně významných skutečností sepsané notářem podle zvláštních zákonů jsou veřejnými listinami, a to pod podmínkou, že splňují náležitosti stanovené pro ně zvláštním zákonem, i když je zvláštní zákon za veřejné listiny neprohlašuje (§ 72 odst. 5 NotŘ).

²⁶⁵ § 72 odst. 2 NotŘ.

²⁶⁶ Forma notářského zápisu platí i pro jiná osvědčení v zákoně neuvedená, nestanoví-li jiný zákon pro tato osvědčení jinou formu.

²⁶⁷ § 72 odst. 4 NotŘ.

formou a postupem stanovenými zvláštními právními předpisy²⁶⁸, tj. nikoliv notářským zápisem.²⁶⁹

3.1.1.4. Notářské úschovy

Přijímání úschov je další významnou notářskou činností dle § 2 NotŘ. Stát zde využívá speciálního postavení notáře a s tím spojené právní jistoty a důvěryhodnosti, která se s ním váže.

Notáři přijímají do notářské úschovy:

- a) listiny o právním jednání zůstavitele pro případ smrti uvedené v § 35b odst. 1 NotŘ, nemají-li formu notářského zápisu a jiné listiny,
- b) peníze, stanoví-li tak zvláštní zákon,
- c) peníze a listiny za účelem jejich vydání dalším osobám.²⁷⁰

Notářská úschova má dva potenciální účely. Prvním z nich je úschova předmětu úschovy a jeho následné vrácení žadateli. Druhým je uschování předmětu úschovy a následné vydání tohoto předmětu další osobě (osobám). Notářskou úschovou peněz a listin přijatých za účelem jejich vydání dalším osobám lze zajistit dluh²⁷¹.

Z výše uvedené přehledu jednoznačně vyplývá, že věci, které mohou být předmětem notářské úschovy, jsou výlučně listiny²⁷² a peníze. Naopak předáním peněz do notářské úschovy se rozumí jejich složení na zvláštní účet nebo jejich převedení na zvláštní účet bezhotovostním převodem²⁷³. Peněžní hotovost je tudíž z předmětu notářské úschovy zcela vyloučena.

O notářské úschově listiny se sepisuje za účasti žadatele protokol, který musí obsahovat zákonem stanovené náležitosti. Zákon zároveň upravuje postup v případě, že listina s žádostí o její přijetí do notářské úschovy dojde notáři prostřednictvím provozovatele poštovních služeb.²⁷⁴

Zdůrazněme, že agenda týkající se pořízení pro případ smrti je klasickou notářskou agendou a zákon ji svěřuje notářům v širokém rozsahu. Notáři sepisují notářské zápisy o právním jednání pro případ smrti, též však mohou přijmout do úschovy právní jednání zůstavitele, které je

---

²⁶⁸ Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů (§ 1 odst. 1 písm. a). Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (§ 2 odst. 1 písm. g). Zákon č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový, ve znění zákona č. 29/2000 Sb (Část třetí § 79 a Část čtvrtá § 57) .

²⁶⁹ § 72 odst. 3 NotŘ.

²⁷⁰ § 81 odst. 1 NotŘ.

²⁷¹ § 81 odst. 2 NotŘ.

²⁷² Dle Usnesení z 06.04.1994 (výkladové stanovisko prezidia NKČR) chápeme listinu jako *ucelený text, který je ukončen způsobem prokazujícím jeho jedinečnost*.

²⁷³ § 86 odst. 4 NotŘ.

²⁷⁴ § 82 NotŘ.

sepsáno ve formě soukromé listiny. V případě, že žadatel žádá o přijetí listiny o právním jednání zůstavitele (právní jednání pro případ smrti sepsané ve formě soukromé listiny) do notářské úschovy, klade zákon na smlouvu o notářské úschově vyšší nároky, tj. na náležitosti, které má protokol obsahovat. Možnost uložit holografní nebo alografní pořízení pro případ smrti u notáře je významným projevem právní jistoty a její svěřením do rukou notářů má svůj smysl. Za pořizovatele může uložit do notářské úschovy listinu i zástupce, protokol se však zasílá též pořizovateli²⁷⁵. Listina se vydává z notářské úschovy pouze osobě, na jejíž žádost byla listina do notářské úschovy přijata, ledaže je listina přijata do notářské úschovy za účelem jejího vydání další osobě. Jde-li o listinu o právním jednání zůstavitele, vydá se taková listina pouze jejímu pořizovateli. O vydání listiny z notářské úschovy sepisuje notář opět protokol, který musí obsahovat zákonem stanovené náležitosti.²⁷⁶

Osoby, které listiny do notářské úschovy předávají a ty, kterým se listiny z notářské úschovy vydávají (nebo jejich zástupci) prokazují notáři svoji totožnost úředním průkazem.²⁷⁷ Obdobě je třeba prokázat existenci právnické osoby.

Postup v případě notářské úschovy peněz je mírně odlišný od výše uvedené úpravy týkající se listin. Primárně je důležité zmínit, že peníze lze předat do notářské úschovy na základě písemné žádosti, která musí obsahovat zákonem stanovené náležitosti. Alternativně je možné požádat o úschovu peněz ústně s tím, že o žádosti notář sepisuje záznam. Následně, pokud jsou splněny všechny zákonem požadované podmínky, sdělí notář žadateli označení zvláštního bankovního účtu zřízeného výlučně pro účely notářské úschovy.²⁷⁸

O notářské úschově peněz se sepisuje protokol, který musí obsahovat zákonem vyžadované náležitosti. Protokol se sepisuje jak v případě, že již byly peníze složeny nebo převedeny na úschovní účet, tak v případě, že mají být teprve na úschovní účet složeny nebo převedeny. V takovém případě musí být v protokolu uvedeno, v jaké lhůtě, případně za jakých podmínek mají být na zvláštní účet připsány a kdy se o tom vydává potvrzení.²⁷⁹ Úprava prokazování totožnosti je zde obdobná jako v případě notářské úschovy listin. V případě, že byly splněny podmínky pro vydání peněz příjemci, notář peníze ve stanovené lhůtě vydá z notářské úschovy příjemci bezhotovostním převodem na účet pro vydání peněz příjemci.²⁸⁰ Není-li notáři

---

²⁷⁵ § 83 odst. 2 NotŘ.

²⁷⁶ Pokud notář vydává z notářské úschovy listinu o právním jednání pro případ smrti, provede výmaz údajů o této listině a o jejím pořizovateli z Evidence právních jednání pro případ smrti. § 84 NotŘ.

²⁷⁷ To není vyžadováno v případě, že je notář osobně zná.

²⁷⁸ § 86 NotŘ.

²⁷⁹ § 87 NotŘ.

²⁸⁰ § 89 odst. 1 NotŘ.

doloženo splnění podmínek pro vydání peněz příjemci, vydá notář peníze složiteli.²⁸¹

Doplňme, že zákon obsahuje velmi podrobnou úpravu týkající se případných situací, které mohou v souvislosti s touto notářskou činností nastat, a stanoví jasný postup, jak pro notáře, tak pro jednotlivé účastníky notářské úschovy.

3.1.1.5. Originály notářských listin, stejnopisy, opisy, výpisy a potvrzení

Činnost vydávání stejnopisů, opisů, výpisů a potvrzení souvisí převážně s činnostmi, které byly již zmíněny v předešlých kapitolách a jedná se o výstupy z těchto činností. Detailně se k vizuální podobě notářských listin vyjadřuje KancŘ, který specifikuje obecnou úpravu v NotŘ.

Originál notářského zápisu je trvale uložen u notáře, a to v jeho sbírce notářských zápisů,²⁸² kam se ukládá neprodleně po svém vyhotovení.²⁸³ Z tohoto plyne, že originál, jako takový, není možno vydat účastníku notářského zápisu, nestanoví-li zákon jinak.²⁸⁴ Je však důležité, aby účastník notářského zápisů disponoval s výstupem z notářského zápisu, který podepsal, a tudíž mu notář vydá po sepsání notářského zápisu jeho stejnopis.²⁸⁵

Stejnopisy se vydávají ze všech notářských zápisů, s výjimkou notářských zápisů o právních jednáních zůstavitele pro případ smrti, ze kterých se za života zůstavitele vydávají toliko prosté opisy.²⁸⁶ Zákon stanoví, jakým osobám, vedle účastníků notářského zápisu, je možné stejnopis notářského zápisu vydat. Zároveň tak stanoví u opisů notářských zápisů.²⁸⁷

Stejnopis obsahuje opis notářského zápisu a doložku potvrzující doslovnou shodu s originálním notářským zápisem. Pokud originál notářského zápisu obsahuje přílohy, musí je obsahovat i stejnopis a stejnopisová doložka musí potvrzovat shodu i s těmito přílohami. NotŘ stanoví náležitosti doložky, a to jak pro případ, že je vyhotoven stejnopis listinného notářského zápisu, tak notářského zápisu sepsaného v elektronické podobě.²⁸⁸

Notář může z notářského zápisu vyhotovit též výpis. Výpis se od stejnopisu liší v rozsahu, jakým má reflektovat původní originální notářský zápis. Zatím co stejnopis se doslovně

---

²⁸¹ § 89 odst. 3 NotŘ.

²⁸² § 18 odst. 1 KancŘ.

²⁸³ § 19 odst. 1 KancŘ.

²⁸⁴ Jediným případem, kdy je možno vydat originál notářského zápisu účastníkovi, je, pokud účastník požádá o vydání své závěti, která byla pořízena ve formě notářského zápisu. Takovou závěť lze vydat jen zůstaviteli osobně. Vydá-li se zůstaviteli tato závěť, považuje se za odvolanou. (§1579 odst. 1 OZ).

²⁸⁵ Dle § 6 NotŘ. je stejnopis, stejně jako originál notářského zápisu, veřejnou listinou.

²⁸⁶ § 90 odst. 2 NotŘ. Dodejme, že z notářských zápisů o dědické smlouvě nebo o smlouvě o zřeknutí se dědického práva, anebo o jejich zrušení, se stejnopisy vydávají.

²⁸⁷ § 91 NotŘ.

²⁸⁸ § 92 NotŘ.

shoduje s celým notářským zápisem včetně jeho příloh, výpis se může týkat pouze části notářského zápisu, tj. toliko některých samostatných právních jednání nebo jen některých skutečností uvedených v notářském zápisu. Výpis též nemusí obsahovat přílohy či některé z příloh. Při vydávání výpisu se postupuje obdobně jako při vydávání stejnopisu²⁸⁹. Výpis musí obdobně, jako stejnopis, obsahovat doložku. Výpisová doložka uvádí, s jakou částí notářského zápisu se výpis shoduje a příp. s jakou z příloh se shoduje. Dle našeho názoru rozumně zákonodárce uvádí, že výpis nesmí zpochybnit obsah notářského zápisu²⁹⁰. To by potenciálně mohlo nastat v případě, že by výpis např. reflektoval nešetrně jenom část právního jednání, která by sama o sobě posouvala kontext a neměla by samostatnou povahu. Nutno však dodat, že i komentářová literatura podotýká, že vydávání výpisů z notářských zápisů je pro notářskou praxi raritní²⁹¹.

Dalším výstupem je potvrzení, a to o skutečnostech známých z notářského spisu, které se vydává účastníkům a dalším osobám, o nichž to stanoví zákon.²⁹² Potvrzení by mělo referovat stručně a výstižně o skutečnostech, které se potvrzují. Opět zákon stanoví, jaké náležitosti má potvrzení obsahovat. Potvrzení se nevydává z pozůstalostních spisů, ani z notářských zápisů²⁹³.

Pro úplnost dodejme, že stejnopisy notářských zápisů, opisy notářských zápisů, výpisy z notářských zápisů a potvrzení o skutečnostech známých ze spisů mohou být vyhotoveny též v elektronické podobě. V takovém případě jsou opatřeny místo otisku úředního razítka notáře kvalifikovaným elektronickým podpisem a kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem.²⁹⁴

3.1.2. Jiná notářská činnost

3.1.2.1. Notář – soudní komisař v řízení o pozůstalosti

Z tzv. jiné notářské činnosti považujeme za stěžejní činnost notáře jako soudního komisaře v řízení o pozůstalosti.

Úkony soudu prvního stupně v řízení o pozůstalosti provádí, až na zákonem stanovené výjimky, notář jako soudní komisař, kterého tím soud pověřil.²⁹⁵ Příslušný pozůstalostní soud rozhoduje o pověření notáře usnesením ihned po zahájení řízení,²⁹⁶ a to dle rozvrhu práce, který je

---

²⁸⁹ § 93 odst. 1 NotŘ

²⁹⁰ § 93 odst. 2 NotŘ.

²⁹¹ DYTRYCH, Jan. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel a KOL. *Notářský řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2018, str. 540. ISBN 978-80-7400-689-0.

²⁹² § 94 odst. 1 NotŘ.

²⁹³ DYTRYCH, Jan. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel a KOL. *Notářský řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2018, str. 540. ISBN 978-80-7400-689-0.

²⁹⁴ § 94a NotŘ.

²⁹⁵ § 100 odst. 1 ZŘS.

²⁹⁶ § 101 odst. 2 ZŘS.

vydáván každoročně předsedou příslušného krajského soudu (městského soudu v Praze) na návrh příslušné notářské komory.²⁹⁷ Kritérium, dle kterého dochází k přiřazení pozůstalostního spisu notáři, se může v jednotlivých soudních obvodech lišit (datum narození zůstavitele²⁹⁸, datum úmrtí zůstavitele²⁹⁹, obec posledního trvalého pobytu zůstavitele³⁰⁰...).

Notář, jakožto pověřený soudní komisař, činí v řízení o pozůstalosti úkony jménem soudu prvního stupně (pozůstalostního soudu), u něhož probíhá předmětné řízení o pozůstalosti.³⁰¹ *A contrario řízení o opravných prostředcích, provádí již samostatně vždy konkrétní odvolací či dovolací soud bez ingerence pověřeného notáře.*³⁰² Notář však může pověřit prováděním úkonů v rámci soudního komisariátu i své zaměstnance, tj. notářského kandidáta, notářského koncipienta, zaměstnance, který složil kvalifikační zkoušku dle jiného právního předpisu (tajemníka) či jiného svého zaměstnance (toho však pouze k provádění přípravných a dílčích úkonů v řízení o pozůstalosti).³⁰³

Pověření notáře jako soudního komisaře zaniká nabytím právní moci rozhodnutí o dědictví. Po provedení všech potřebných úkonů v řízení o pozůstalosti předá soudní komisař spis bezodkladně pozůstalostnímu soudu.^{304, 305}

Je-li však do skončeného pozůstalostního spisu po vyřízení věci doručena písemnost, na základě které je třeba učinit další opatření, předá pozůstalostní soud spis k vyřízení notáři, který byl původně ustanoven k provedení úkonů. Není-li to možné, jinému příslušnému notáři.³⁰⁶

---

²⁹⁷ § 101 odst. 1 ZŘS.

²⁹⁸ Při pověřování vychází z data narození zůstavitele např. všechny obvodní soudy v Praze (Rozvrh pověřování notářů úkony v řízení o pozůstalosti pro obvod Městského soudu v Praze na rok 2022) [online]. [cit. 20.06.2022]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/data/rozvrhy-pozustalostnichrizeni/2022_rozvrh_hlmp_zmena6.pdf).

²⁹⁹ Při pověřování vychází z data úmrtí zůstavitele např. okresní soud v Benešově nebo okresní soud Praha-západ (Rozvrh pověřování notářů úkony v řízení o pozůstalosti pro obvod Krajského soudu v Praze na rok 2022) [online]. [cit. 20.06.2022]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/data/rozvrhy-pozustalostnich-rizeni/2022_rozvrh_vpaze.pdf).

³⁰⁰ Při pověřování vychází z obce posledního trvalého pobytu zůstavitele např. okresní soud v Berouně nebo okresní soud Praha-východ (Rozvrh pověřování notářů úkony v řízení o pozůstalosti pro obvod Krajského soudu v Praze na rok 2022) [online]. [cit. 20.06.2022]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/data/rozvrhy-pozustalostnich-rizeni/2022_rozvrh_vpaze.pdf).

³⁰¹ § 103 odst. 1 ZŘS.

³⁰² SVOBODA, Jiří a KLIČKA, Ondřej. *Dědické právo v praxi*. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. Str. 206, ISBN 978-807-4002-663.

³⁰³ § 103 odst. 2 ZŘS.

³⁰⁴ § 95 JŘSoud.

³⁰⁵ Potřebnými úkony po skončení řízení o pozůstalosti se má na mysli např. doručení usnesení, vyznačení právní moci na usnesení či závěrečná kompletace spisu.

³⁰⁶ § 262 odst. 3 KančŘ.

3.2. Notářská činnost ve Francii

Jak jsme již uvedli, notář je francouzskou právní úpravou definován především prostřednictvím činností, které vykonává. Notáři zastávají „veřejný úřad zřízený za účelem přijímání veškerých listin a dohod, jimž strany musí nebo chtějí propůjčit účinky, které jsou spojeny s akty veřejné správy, za účelem osvědčení dne jejich vystavení či uzavření, za účelem jejich úschovy nebo vyhotovení jejich stejnopisů a opisů“.³⁰⁷ Zároveň je notář „poradcem fyzických a právnických osob soukromého nebo veřejného práva, je nestranným sepisovatelem jejich vůle, který je seznamuje s plným rozsahem závazků, které přijímají, sepisuje jejich závazky jasně a dává jim charakter veřejné listiny s případnou vynutitelností. Zajišťuje morální a bezpečnost smluvního života. Tuto veřejnou službu vykonává jako svobodné povolání.“³⁰⁸

Notář je povinen poskytnout svoji službu, je-li o to požádán. Každá osoba, tj. jak fyzická, tak právnická (soukromého či veřejného práva) si může zvolit notáře dle svého výběru. Klientelu notáře tvoří osoby, které ho dobrovolně požádají o radu, stanovisko či služby nebo mu svěří sepsání svých smluv.³⁰⁹

Zájem klienta má přednost před zájmem notáře. Notář má povinnost aplikovat takové právní prostředky, aby dosáhl klientem zamýšleného výsledku, a to v souladu se zákonem. Notář je tudíž vázán vždy zákonem, pokyny klienta pouze tehdy pokud zákonu, příp. jinému závaznému právnímu předpisu, neodporují.³¹⁰

Francouzská právní úprava na druhou stranu uvádí také situace, kdy notář odmítne službu poskytnout. Poskytnutí služby odmítne v případě, že osoba, které se týká předmětný notářský úkon, neprojevuje svobodnou vůli a v případě, že by byl požádán o sepsání smlouvy, která je v rozporu se zákonem, je podvodná nebo by byla neúčinná či zbytečná.³¹¹ Notáři zároveň nesmí přijímat listiny, v nichž figurují jejich příbuzní v linii přímé, ve všech stupních a ve vedlejší linii až do stupně strýce nebo synovce včetně, nebo které obsahují jakékoli ustanovení v jejich prospěch.³¹²

Francouzští notáři jsou při výkonu své funkce vázáni mlčenlivostí. Tato profesní

---

³⁰⁷ Ordonnance n° 45-2590 du 2 novembre 1945 relative au statut du notariat, art. 1.

³⁰⁸ Règlement national - Règlement inter-cours du 24 décembre 2009 approuvé par Arrêté du 24 décembre 2009 portant approbation du règlement national et du règlement inter-cours du Conseil supérieur du notariat., première partie, I – Principes de déontologie, Le notaire.

³⁰⁹ Règlement national - Règlement inter-cours du 24 décembre 2009 approuvé par Arrêté du 24 décembre 2009 portant approbation du règlement national et du règlement inter-cours du Conseil supérieur du notariat., première partie, III – Envers la clientèle, art. 3.1.

³¹⁰ Tamtéž, art. 3.2.

³¹¹ Tamtéž, art. 3.2.

³¹² Décret n°71-941 du 26 novembre 1971 relatif aux actes établis par les notaires, art. 2.

povinnost vyplývá jak z francouzského členství v UINL,³¹³ tak z vnitrostátních právních předpisů. Mlčenlivost je všeobecná a absolutní, tzn. že tajemství se vztahuje na vše, o čem se notář dozvěděl v souvislosti s výkonem své funkce. Notář zároveň musí zajistit, obdobně jako v české právní úpravě, aby všichni jeho spolupracovníci a pracovníci byli o této povinnosti, která je i jejich povinností, informováni a aby ji dodržovali.³¹⁴ Notář nesmí bez příkazu soudu vydávat kopie nebo poskytovat informace o dokumentech nikomu jinému než osobám, kterých se přímo týkají, jejich dědicům nebo nástupcům, a to pod hrozbou náhrady škody.³¹⁵

Porušení povinnosti mlčenlivosti je postižitelné civilní, kárnou i trestní cestou.³¹⁶ Nutno podotknout, že profesní mlčenlivost má, a musí mít, své limity. Porušení profesní mlčenlivosti nenastane v případech, kdy vyzrazení tajemství právní předpis ukládá či umožňuje.³¹⁷ Tyto limity nalezneme ve francouzském právu primárně v těchto oblastech:

1) Daňová agenda

Dle daňového zákoníku notáři povinně podléhají režimu kontrolního hlášení, pokud jde o zisky z jejich činnosti.

Na žádost správního orgánu musí předložit své účetní záznamy na podporu tvrzení uvedených v hlášení a nesmí se v tomto případě odvolávat na mlčenlivost v reakci na žádosti o vysvětlení, zdůvodnění nebo předložení dokumentů týkajících se záznamů v jejich účetnictví.³¹⁸

2) Předložení listiny pro účely soudního řízení dle občanského soudního řádu

V případě, že účastník civilního procesu hodlá v průběhu řízení odkázat na veřejnou nebo soukromou listinu, jíž nebyl účastníkem, nebo na listinu, kterou má v držení třetí osoba, může požádat soud, který věc projednává, aby nařídil vydání kopie nebo předložení listiny.³¹⁹ Považuje-li soud žádost za důvodnou, nařídí vydání nebo předložení listiny v originále, kopii nebo výpisu, podle okolností, za podmínek a záruk, které stanoví, případně pod sankcí.³²⁰

---

³¹³ Např. Článek 5. odst. 5.5., Článek 48 Deontologického kodexu UINL aj.

³¹⁴ Règlement national - Règlement inter-cours du 24 décembre 2009 approuvé par Arrêté du 24 décembre 2009 portant approbation du règlement national et du règlement inter-cours du Conseil supérieur du notariat., première partie, III – Envers la clientele, art. 3.4.

³¹⁵ Loi contenant organisation du notariat (loi 25 ventôse an XI), art. 23.

³¹⁶ Code pénal, art. 226-13.

³¹⁷ Tamtéž, art. 226-14.

³¹⁸ Code général des impôts, art. 100.

³¹⁹ Code de procédure civile, art. 138.

³²⁰ Tamtéž, art. 139.

3) Dědická agenda

Mlčenlivost notáře se vztahuje též na agendu dědickou, tj. primárně v souvislosti s vyhotovováním tzv. l'acte de notoriété (prohlášení, které prokazuje existenci dědického práva). Pokud se v řízení o pozůstalosti objeví dluhy a věřitelé zůstavitele požádají notáře o sdělení totožnosti dědiců může notář vyhovět pouze ve chvíli, kdy je již znám okruh dědiců, kteří se ke svému dědickému právu vyjádřili. O tom vyhotovuje notář výše uvedenou listinu. Věřitelé se sice mohou i tak domáhat sdělení totožnosti dědiců soudní cestou (v takovém případě činí rozhodnutí soudce rozhodující o předběžném opatření), před sepsáním notářského osvědčení však není možné věřitelům sdělovat jakékoli údaje o dědicích. Po splnění podmínek se však již nemůže notář dovolávat mlčenlivosti a údaje o dědicích musí věřitelům sdělit.³²¹

4) Oznámení trestné činnosti a opatření proti praní špinavých peněz

Notáři jsou povinni informovat příslušné správní orgány, pokud mají důvodné podezření, že notářský úkon, který provádí, tj. např. ve věci nákupu a prodeje nemovitých věcí, má souvislost se zakázanou nebo trestnou činností.³²²

Nařízení o praní špinavých peněz dále vyžaduje porušení mlčenlivost tím, že v určitých případech ukládá povinnost oznámit podezření z praní špinavých peněz službě TRACFIN³²³.³²⁴

Pro úplnost dodejme, že notář se může odkázat na mlčenlivost v případě, že byl předvolán k soudu, aby svědčil. Naopak pokud by byl notář v pozici, ve které by činil vlastní obhajobu u soudu, může důvěrnou informaci soudu sdělit a nebude to na jeho újmu.³²⁵

Dle našeho názoru francouzská právní úprava, stejně jako ta česká, naplňuje deontologická očekávání, která po členských notářstvech požaduje UINL.³²⁶

---

³²¹ REDOUTEY, Pierre. *Tant que la notoriété n'a pas été dressée, les héritiers ne sont pas déterminés et le notaire ne peut pas communiquer leur identité* [online]. 21.05.2021 [cit. 13.01.2023]. Dostupné z: <https://pierreredoutey.fr/2021/05/29/tant-que-la-notoriete-na-pas-ete-dressee-les-heritiers-ne-sont-pas-determines-et-le-notaire-ne-peut-pas-communiquer-leur-identite/>. Srov. Rozhodnutí Cour d'appel de Lyon, 8e chambre, 17 mars 2021, RG n° 20/02585.

³²² Recommandation 16 GAFI 2003: *Les avocats, notaires, autres professions juridiques indépendantes et comptables devraient être tenus de déclarer les opérations suspectes*. Art. 12. [online]. [cit. 13.01.2023]. Dostupné z: <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/fatf%20standards%20-%20quarante%20recommandations%20rc.pdf>.

³²³ Služba ministerstva financí, jejímž úkolem je boj proti praní špinavých peněz.

³²⁴ Code monétaire et financier, art. L. 561-1 – L. 561-50.

³²⁵ PILLEBOUT, Jean-François a YAIGRE, Jean. *Droit professionnel notarial*. 11. édition. Paris: LexisNexis, 2019. str. 145. ISBN 978-2-7110-3275-4.

³²⁶ Např. Článek 17 Deontologického kodexu UINL aj.

V souvislosti s obecnou úpravou o notářské činnosti dodejme, že notářské zápisy lze sepsat jak v listinné podobě, tak v podobě elektronické. Ustanovení občanského zákoníku stanoví, že „elektronický dokument má stejnou důkazní hodnotu jako dokument v listinné podobě za předpokladu, že lze řádně identifikovat osobu, od níž pochází, a že je vyhotoven a uchováván za podmínek zaručujících jeho neporušenost“.³²⁷

3.2.1. Notářský zápis, jeho náležitosti

Jednou ze základních pojmových funkcí notáře je sepisování notářských zápisů. Notářský zápis je veřejná listina, tj. taková, která „byla vyhotovena s požadovanými náležitostmi úřední osobou, která je způsobilá k jejímu sepsání“³²⁸. Notářský zápis, jako jeden z typů veřejné listiny, má dvě základní a významné vlastnosti, a to důkazní hodnotu a vykonatelnost.³²⁹

Síla důkazní hodnoty notářského zápisu může být oslabena v případě, pokud dojde k úspěšnému zpochybnění jeho obsahu. Veřejná listina je platná, dokud není úspěšně uplatněna žaloba na popření pravosti listiny, tj. dokud nedojde k prokázání nepravdivosti toho, co úřední osoba, tj. notář, tvrdí, že učinil nebo osobně zaznamenal.³³⁰ Domáhat se toho je možné zvláštním postupem, který stanoví občanský soudní řád.³³¹

Tyto právní účinky se však vztahují pouze na skutečnosti, které notář potvrdil v notářském zápisu jako jím vnímané (viděné a slyšené). Vztahují se tedy na datum notářského úkonu, místo podpisu a skutečnost, že účastníci listinu podepsali, dále na jejich přítomnost při úkonu a na skutečnost, že učinili určité právní jednání.³³² Pokud je tedy v notářském zápisu uvedeno, že např. plnění z kupní smlouvy bylo učiněno před notářem nebo prostřednictvím jeho kanceláře, vztahuje se na tuto skutečnost právní účinek, tj. presumpce správnosti. Opačný případ by nastal, pokud by účastníci notářského zápisu konstatovali, že byla kupní smlouva zaplácena před podpisem notářského zápisu.³³³

V zákonem stanovených případech je vyžadováno, aby bylo předmětné právní jednání učiněno ve formě notářského zápisu. Pokud není takové právní jednání učiněno ve formě

---

³²⁷ Code civil, art. 1366.

³²⁸ Code civil, art. 1369.

³²⁹ PILLEBOUT, Jean-François a YAIGRE, Jean. *Droit professionnel notarial*. 11. édition. Paris: LexisNexis, 2019. str. 94. ISBN 978-2-7110-3275-4.

³³⁰ Code civil, art. 1371.

³³¹ Code de procédure civile, art. 303 - 316.

³³² PILLEBOUT, Jean-François a YAIGRE, Jean. *Droit professionnel notarial*. 11. édition. Paris: LexisNexis, 2019. str. 95. ISBN 978-2-7110-3275-4.

³³³ Tamtéž str. 95.

notářského zápisu, je neplatné. Neplatný je také notářský zápis, pokud jej notář nepodepíše.³³⁴ Zajímavou právní konstrukci nabízí občanský zákoník, pokud stanoví, že listina, která měla být listinou veřejnou, ale není z důvodu nezpůsobilosti úřední osoby, která ji vydává nebo z důvodu formální vady, je platná jako soukromá listina, pokud byla podepsána smluvními stranami.³³⁵

Druhou zmiňovanou vlastností notářských zápisů je jejich vykonatelnost.³³⁶ Pokud notářský zápis splňuje po formální a obsahové stránce všechny náležitosti, může věřitel uplatňovat svoji splatnou pohledávku vůči dlužníkovi vyplývající z ujednání v notářském zápisu přímo u soudního vykonavatele a nemusí činit mezikrok ve formě uplatňování své pohledávky u soudu.³³⁷ Notářské listiny jsou vykonatelné na území celé Francie. Pokud by bylo zjištěno, že není listina platná, pozastaví soud její vykonatelnost, a to i v rámci předběžného opatření.³³⁸

Jak jsme již uvedli v souvislosti s legislativní definicí notáře a jeho činnosti, zastává „veřejný úřad zřízený za účelem přijímání veškerých listin a dohod, jimž strany musí nebo chtějí propůjčit účinky, které jsou spojeny s akty veřejné správy“. Z této části definice je patrné, že účastníci notářských zápisů se v určitých případech na notáře obrací jednak obligatorně a jindy fakultativně. Notářský zápis je obligatorní formou mimo jiné pro tato právní jednání:

- smlouva o manželském majetkovém režimu,³³⁹
- termínový prodej, tj. prodej nemovité věci, která má být teprve postavena (smlouva, kterou se prodávající zavazuje dodat stavbu po jejím dokončení a kupující se zavazuje ji převzít a zaplatit cenu v den dodání),³⁴⁰
- právní jednání, kterým se ruší zákonné zmocnění mezi manželi pro účely společné zemědělské, řemeslné nebo obchodní činnosti.³⁴¹
- soupis pozůstalosti,³⁴²
- souhlas s lékařsky asistovanou reprodukcí,³⁴³
- právní jednání pro případ smrti, kterým manžel zbavuje druhého manžela práva na bydlení,³⁴⁴

---

³³⁴ Rozhodnutí Cour de Cassation, Chambre civile 1, ze dne 29.11.1989, č. odvolání: 88-13.926.

³³⁵ Code civil, art. 1370.

³³⁶ Code des procédures civiles d'exécution, art. L111-3.

³³⁷ PILLEBOUT, Jean-François a YAIGRE, Jean. *Droit professionnel notarial*. 11. édition. Paris: LexisNexis, 2019. str. 96. ISBN 978-2-7110-3275-4.

³³⁸ Loi contenant organisation du notariat (loi 25 ventôse an XI), art. 19.

³³⁹ Code civil, art. 1394.

³⁴⁰ Code civil, art. 1601-2.

³⁴¹ Code rural et de la pêche maritime, art. L321-3, Code de commerce, art. 121-6.

³⁴² Code de procédure civile, art. 1330.

³⁴³ Code civil, art. 311-20.

³⁴⁴ Code civil, art. 764. Neprojeví-li zůstavitel opačný úmysl za podmínek uvedených v článku 971 občanského

- posmrtné pověření,³⁴⁵
- dohoda dědiců o vyrovnávacím příspěvku,³⁴⁶
- hypoteční úvěr,³⁴⁷aj.

Samostatnou kapitolu představují, dle francouzské právní teorie, ta právní jednání, u kterých se vyžaduje forma notářského zápisu, a to z toho důvodu, aby působila vůči třetím osobám, tj. erga omnes. Jsou jimi především právní jednání zapisovaná do katastru nemovitostí. Má-li být proveden, dle francouzské právní úpravy, zápis do katastru nemovitostí, musí předmětné zapisované právní jednání, příp. právo či povinnost, vyplývat buď z notářského zápisu sepsaného francouzským notářem, nebo ze soudního rozhodnutí, nebo z jiné veřejné listiny vydané příslušným správním orgánem.³⁴⁸ V praxi to znamená, že pokud smluvní strany uzavřou např. kupní smlouvu ve formě soukromé listiny, jsou inter partes zavázány, ale tato listina již není způsobilá pro zápis do katastru nemovitostí, jelikož není listinou veřejnou.

Dalším případem, kdy občanský zákoník výslovně stanoví nutnost formy notářského zápisu pro právní jednání, a to z důvodu vzniku účinku erga omnes, je např. právní jednání, kterým se činí přijetí pohledávky při jejím postoupení,³⁴⁹ či právní jednání o výpůjčce a kvitanci činěné v souvislosti se smluvní subrogací.³⁵⁰

Vedle výše uvedeného platí, že ve formě notářského zápisu může být učiněné jakékoli právní jednání, pokud není v rozporu s právním předpisy nebo s dobrými mravy.

Náležitosti notářského zápisu

Notářský zápis, bez ohledu na jeho obsah, můžeme rozdělit na tři části, a to preambuli, hlavní část notářského zápisu a závěr.

V preambuli jsou uvedené osoby, které se na notářském zápisu určitým způsobem (každá jiným způsobem a jinou měrou) podílí. Jedná se o notáře či více notářů, svědky a účastníky

---

zákoníku, má manžel, který má nárok na dědictví a který v době smrti fakticky užíval obydlí, které patřilo manželům ... jako své hlavní bydliště, právo bydlení a právo užívání nábytku, který je součástí pozůstalosti a kterým je obydlí vybaveno, až do své smrti.

³⁴⁵ Code civil, art. 812. Každá osoba může pověřit jednu nebo více fyzických nebo právnických osob, aby s ohledem na oprávnění svěřená vykonavatelé závěti, spravovaly nebo hospodařily s celým jejím majetkem nebo jeho částí jménem a v zájmu jednoho nebo více určených dědiců.

³⁴⁶ Code civil, art. 280-1.

³⁴⁷ Code civil, art. 2409.

³⁴⁸ Code civil, art. 710-1.

³⁴⁹ Code civil, art. 1690.

³⁵⁰ Code civil, art. 1346-2.

notářského zápisu, příp. další osoby, které stanoví právní úprava. Notářský zápis je zásadně sepisován jedním notářem.³⁵¹ Pro toto pravidlo však platí následující výjimky:

1) Závěť sepisovaná ve formě notářského zápisu

Závěť je sepisována ve formě notářského zápisu buď za přítomnosti dvou notářů, nebo jednoho notáře a dvou svědků.³⁵² Pokud jsou u sepisování závěti přítomni dva notáři, diktuje jim ji zůstavitel a jeden z nich ji zapisuje sám nebo ji nechá zapsat vlastnoručně nebo mechanicky. Pokud je u sepisování závěti přítomen toliko jeden notář a dva svědkové, musí být obsah závěti též nadiktován pořizovatelem a opět jej zapisuje notář. V obou případech musí být závěť pořizovateli přečtena. Zákon zároveň stanoví, že není-li pořizovatel schopen vyjadřovat se ve francouzském jazyce může se pořizování účastnit soudní tlumočnick. Rozumí-li notář, druhý notář nebo svědci jazyku, kterým hovoří pořizovatel, není přítomnost soudního tlumočnicka nezbytná.³⁵³ Závěť sepisovaná ve formě notářského zápisu se vždy eviduje v Centrální evidenci závětí (FCDDV).^{354,355}

2) Tajná závěť (úschova závěti v zapečetěné obálce)

Zůstavitel má možnost pořídit tzv. tajnou závěť, tj. zapečetěnou závěť v obálce, která je uložena u notáře. Závěť v takovém případě předloží zůstavitel notáři a dvěma svědkům buď již v uzavřené obálce, nebo ji nechá v přítomnosti notáře a svědků uzavřít a zapečetit s tím, že před nimi prohlásí, že listina obsahuje jeho závěť, kterou sám sepsal, nebo ji sepsala jiná osoba a on ji podepsal. V druhém případě potvrzuje, že znění závěti osobně ověřil. Vždy musí pořizovatel uvést o jaký typ závěti se jedná (ručně psaná či tištěná). Notář bez zbytečného odkladu uvede na obálku zákonem stanovené náležitosti a opatří ji pečeti. Následně se připojí podpis notáře, pořizovatele a svědků.³⁵⁶ Závěť takto přijatá do notářské úschovy se též eviduje ve FCDDV.³⁵⁷

---

³⁵¹ Loi contenant organisation du notariat (loi 25 ventôse an XI), art. 9.

³⁵² Code civil, art. 971.

³⁵³ Code civil, art. 972.

³⁵⁴ Předmětná evidence se řídí Basilejskou úmluvou z roku 1972. Notáři do ní evidují právní jednání pro případ smrti, které sepsali nebo, které přijali do úschovy. Každý, kdo se prokáže úmrtním listem zůstavitele, může žádat o výpis z evidence. Ta následně po zaplacení správního poplatku sdělí žadateli, zda měl zůstavitel u notáře uložené právní jednání pro případ smrti závěť, ve které notářské kanceláři je uloženo a kontaktní údaje na notářskou kancelář.

³⁵⁵ Rechercher un testament grâce au fichier des dernières volontés [online]. © Copyright Conseil supérieur du notariat 2022. [cit. 04.02.2023]. Dostupné z: <https://www.notaires.fr/fr/donation-succession/testament-legs/rechercher-un-testament-grace-au-fichier-des-dernieres-volontes-fcddv>.

³⁵⁶ Code civil, art. 976.

³⁵⁷ Rechercher un testament grâce au fichier des dernières volontés [online]. © Copyright Conseil supérieur du notariat 2022. [cit. 04.02.2023]. Dostupné z: <https://www.notaires.fr/fr/donation-succession/testament-legs/rechercher-un-testament-grace-au-fichier-des-dernieres-volontes-fcddv>.

- 3) Notářský zápis o zřeknutí se dědického práva, který je obligatorně sepsovaný za přítomnosti dvou notářů.³⁵⁸
- 4) Listina, kterou se odvolává závět' a plná moc udělená za účelem odvolání závěti musí být sepsána dvěma notáři nebo jedním notářem za přítomnosti dvou svědků.³⁵⁹
- 5) Právní jednání, u kterého se nemůže účastník podepsat, musí podepsat dva notáři nebo notář a dva svědkové.³⁶⁰

Úvodní ustanovení notářského zápisu dále obsahují jméno, příp. akademický titul³⁶¹ a sídlo notáře, který notářský zápis sepisuje, jména a bydliště případných svědků, místo a datum připojení každého podpisu.³⁶² Ohledně identifikace účastníků, vypisuje notář jejich jména, příjmení, povolání nebo funkce, bydliště, jejich rodinný stav a datum a místo narození, pokud má být listina podkladem pro zápis do katastru nemovitostí. Též se uvádí informace týkající se manželského režimu, kterému podléhají účastníci úkonu (pokud mu podléhají).³⁶³ Totožnost, stav a bydliště stran, pokud nejsou notáři známy, se zjišťují předložením příslušných dokladů. Výjimečně je mohou dosvědčit dva svědkové úkonu.³⁶⁴ Dále jsou v notářském zápisu uváděni zástupci. Zástupcem může být osoba, která jedná za nezletilého, za právnickou osobu (soukromého či veřejného práva) nebo zástupce jednající na základě smluvního zastoupení.

Hlavní část notářského zápisu obsahuje jeho věcný obsah, který se liší dle právního jednání, které je činěno.

Závěr notářského zápisu obsahuje jak obligatorní náležitosti, tak náležitosti, jejichž zanesení se doporučuje a je do notářského zápisu uváděno na základě notářské praxe.

Povinnými náležitostmi jsou místo podpisu notářského zápisu, datum jednotlivých podpisů a podpisy účastníků, svědků a notáře. Vzhledem ke skutečnosti, že datum a místo jsou uváděné v preambuli notářského zápisu, je možné se na ně odvolat v závěru notářského zápisu a neuvádět je duplicitně.³⁶⁵ Uvedení času není povinné, s výjimkou smluv o manželském majetkovém režimu,

---

³⁵⁸ Code civil, art. 930.

³⁵⁹ Loi contenant organisation du notariat (loi 25 ventôse an XI), art. 9.

³⁶⁰ Loi contenant organisation du notariat (loi 25 ventôse an XI), art. 9.

³⁶¹ Règlement national - Règlement inter-cours du 24 décembre 2009 approuvé par Arrêté du 24 décembre 2009 portant approbation du règlement national et du règlement inter-cours du Conseil supérieur du notariat., première partie, III – Envers la clientèle, art. 8.1.

³⁶² Décret n°71-941 du 26 novembre 1971 relatif aux actes établis par les notaires, art. 6.

³⁶³ PILLEBOUT, Jean-François a YAIGRE, Jean. *Droit professionnel notarial*. 11. édition. Paris: LexisNexis, 2019. str. 103. ISBN 978-2-7110-3275-4.

³⁶⁴ Décret n°71-941 du 26 novembre 1971 relatif aux actes établis par les notaires, art. 5.

³⁶⁵ PILLEBOUT, Jean-François a YAIGRE, Jean. *Droit professionnel notarial*. 11. édition. Paris: LexisNexis, 2019. str. 110. ISBN 978-2-7110-3275-4.

keré se uzavírají v den uzavření manželství.³⁶⁶ S výjimkou těchto smluv není vyžadována současná přítomnost stran. Notářský zápis může tudíž být opatřen několika daty, ale perfektním se stává až připojením posledního podpisu. Uvádí se datum připojení každého podpisu a datum, kdy je listina podepsána notářem.³⁶⁷ Datum podpisu notářem musí být uvedeno slovy.³⁶⁸

Fakultativní a doporučenou náležitostí notářského zápisu, která se uvádí v jeho závěru, je prohlášení o uzavření smlouvy (jedná-li se o notářský zápis, jehož obsahem je smlouva) v dobré víře s odkazem na článek 1104 občanského zákoníku. Dále rozhodčí nebo mediační doložka a prohlášení týkající se zpracování osobních údajů.³⁶⁹

3.2.2. Originály notářských listin, opisy, výpisy

Existují dvě formy notářského zápisu (listiny), a to tzv. *minutes* a *brevets*. Originály notářského zápisu (*minutes*) jsou obligatorně uchovávány u notáře³⁷⁰, který z nich účastníkům, příp. dalším osobám, o nichž to stanoví zákon, vydá opis. Povinnost ukládat originály notářského zápisu (*minutes*) se týká jak těch notářských zápisů, u nichž je vyžadována přítomnost dvou notářů, nebo jednoho notáře a dvou svědků,³⁷¹ tak u notářských zápisů, jejichž obsahem je např. smlouva o manželském majetkovém režimu, darování, či zástavní smlouvy. Též je tomu tak u notářských zápisů, které jsou podkladovou listinou pro zápis do katastru nemovitostí.³⁷² V případě, že je notářský zápis sepisován dvěma notáři, stanoví pravidla pro úschovu originálu jednacích řád příslušné notářské komory.³⁷³

Originály notářského zápisu, který je ve formě „*brevet*“, tj. osvědčení, se u notáře neukládají a vydávají se účastníkům, příp. dalším osobám. Právní jednání, popř. notářské úkony, které mohou být pojaty do této formy notářské listiny, jsou vyčteny v příslušném právním předpisu. Jedná se primárně o jednostranná právní jednání, která mají povětšinou krátkodobý efekt. Ve formě takového osvědčení jsou např. listiny o úschově závěti ve formě soukromé listiny,

---

³⁶⁶ Tamtéž str. 111.

³⁶⁷ Décret n°71-941 du 26 novembre 1971 relatif aux actes établis par les notaires, art. 6.

³⁶⁸ Tamtéž art. 8.

³⁶⁹ PILLEBOUT, Jean-François a YAIGRE, Jean. *Droit professionnel notarial*. 11. édition. Paris: LexisNexis, 2019. str. 110. ISBN 978-2-7110-3275-4.

³⁷⁰ Décret n°71-941 du 26 novembre 1971 relatif aux actes établis par les notaires, art. 26.

³⁷¹ Loi contenant organisation du notariat (loi 25 ventôse an XI), art. 9.

³⁷² PILLEBOUT, Jean-François a YAIGRE, Jean. *Droit professionnel notarial*. 11. édition. Paris: LexisNexis, 2019. str. 112. ISBN 978-2-7110-3275-4.

³⁷³ Např. Règlement de la chambre interdépartementale des notaires de Paris approuvé par Arrêté du 22 juillet 2002. [online]. [cit. 02.01.2023].

Dostupné z: https://intranot.paris.notaires.fr/sites/default/files/CHAMBRE_modifie_au_22_juillet_2002.pdf

osvědčení o žití, plné moci, osvědčení pro účely řízení o pozůstalosti, kvitance ve věci pachtu, nájmu, mzdy a nedoplatků na důchodu či rentě.³⁷⁴ Z notářských zápisů sepsaných v této formě se nevydávají ani opisy, ani výpisy. Takto vyhotovené listiny se opatřují otiskem úředního razítka notáře.³⁷⁵

Obdobně, jako v české právní úpravě, se originály notářských zápisů, v tomto případě myšleny originály ve formě *minutes*, ukládají u sepisujícího notáře a účastníkům se vydává písemný výstup. Francouzská právní úprava používá pro tyto výstupy především termíny opis, a to buď ve formě *la copie exécutoire*, tj. vykonatelný opis, anebo *la copie authentique*, tj. ověřený opis.³⁷⁶ Obsahově se francouzské opisy nejbližší podobají českým stejnopisům, které se vyhotovují z notářských zápisů.

Notář nesmí vydat opis listiny nebo s ní seznámit nikoho jiného než účastníky, příp. jejich zástupce, dědice nebo právní nástupce, a to pod hrozbou zákonem stanovené sankce. Jiné osoby mohou být seznámeny s obsahem listiny pouze, pokud tak určí soud.³⁷⁷ Opis vydává příslušný notář, který notářský zápis sepsal, příp. notář společník nebo notář v zaměstnaneckém poměru.³⁷⁸

Opis notářského zápisu, a to jak vykonatelný, tak ověřený, obsahuje na poslední straně prohlášení notáře o shodě s originálem, podpis notáře a otisk jeho úředního razítka.³⁷⁹ Příslušný právní předpis³⁸⁰ stanoví příp. další povinné náležitosti. Opisy je možno vydat jak v listinné podobě, tak v podobě elektronické.³⁸¹

Vykonatelný opis obsahuje doložku vykonatelnosti, která zaručuje vykonatelnost notářského zápisu. Vykonatelný opis je vždy ověřeným opisem. Není tomu však opačně.³⁸² Na originál notářského zápisu se poznamenává vydání prvního vykonatelného opisu každé straně právního jednání³⁸³. Stejně jako např. soudní rozhodnutí či jiné vykonatelné listiny jsou vykonatelné opisy notářských zápisů uvozeny slovy: „*Francouzská republika, ve jménu francouzského lidu...*“. Následuje obsah notářského zápisu a poté je listina zakončena tímto zněním: „*V důsledku toho Francouzská republika nařizuje všem soudním vykonavatelům, aby v případě potřeby provedli výkon uvedeného rozsudku (nebo rozhodnutí, notářského zápisu atd.), generálním státním zástupcům a státním zástupcům, aby přijali opatření, a všem velitelům a*

---

³⁷⁴ Décret n°71-941 du 26 novembre 1971 relatif aux actes établis par les notaires, art. 26.

³⁷⁵ Tamtéž art. 15.

³⁷⁶ Décret n°71-941 du 26 novembre 1971 relatif aux actes établis par les notaires, art. 32.

³⁷⁷ Loi contenant organisation du notariat (loi 25 ventôse an XI), art. 23.

³⁷⁸ Décret n°71-941 du 26 novembre 1971 relatif aux actes établis par les notaires, art. 32.

³⁷⁹ Tamtéž art. 34.

³⁸⁰ Décret n°71-941 du 26 novembre 1971 relatif aux actes établis par les notaires.

³⁸¹ Tamtéž art. 37.

³⁸² Tamtéž art. 33.

³⁸³ Tamtéž art. 31.

*činitelům veřejných sil, aby poskytli pomoc, pokud je to zákonem vyžadováno.*³⁸⁴ Následuje datum, počet listů, potvrzení o shodě s originálem, opatření podpisem a otiskem úředního razítka notáře.³⁸⁵ Zajímavé je dle našeho názoru ustanovení právního předpisu, které stanoví, že další vykonatelný opis je možno účastníkovi vydat pouze na základě nařízení soudu.³⁸⁶

Jiný postup panuje v případě ověřeného opisu. Ten obsahuje doslovnou reprodukci originálu notářského zápisu a vydává se účastníkům bez omezení. Ověřený opis je opatřen podpisem notáře a otiskem jeho úředního razítka stejně jako opis vykonatelný³⁸⁷.

Notář může vyhotovit také ověřený výpis z notářského zápisu. Ověřený výpis je buď doslovnou reprodukcí části notářského zápisu, nebo se jedná o výpis tzv. analytický, tj. uvedení podstaty zápisu bez přesné reprodukce původního textu. Jedná se o institut v praxi málo využívaný, a to z důvodu potenciálního nežádoucího posunu obsahu listiny.³⁸⁸

3.2.3. Ověřování

Další činností notářů je ověřování, tj. ověřování kopií a ověřování podpisů. Co se týče ověřování kopií (*la copie collationnée*), činí se tak předložením originální listiny a její věrné kopie notáři, který na kopii umístí ověřovací doložku.³⁸⁹ Ověřením se potvrzuje věrnost kopie s originálním dokumentem, neověřuje se její věcná správnost. Notář může ověřit kopii listiny (dokumentu), která je originální, tj. např. smlouva, výpis, osvědčení aj. Za ověřovací doložku se notář podepisuje a opatřuje dokument otiskem úředního razítka.³⁹⁰ Oproti české právní úpravě může notář ověřit kopii též dokladu totožnosti.

Druhým typem ověřování je ověřování podpisu. Obdobně, jako v českém právu, je účelem ověření podpisu prokázání totožnosti osoby, která podepisuje předmětný dokument. Notář může ověřit totožnost podepisující se osoby, která je občanem Francie, či jiného státu, a to na jakémkoli dokumentu k tomu určeném. Ověření podpisu je tudíž možné učinit pouze za přítomnosti podepisující se osoby a notáře.³⁹¹

---

³⁸⁴ Décret n°47-1047 du 12 juin 1947 relatif à la formule exécutoire, art. 1.

³⁸⁵ Décret n°71-941 du 26 novembre 1971 relatif aux actes établis par les notaires, art. 34.

³⁸⁶ Tamtéž art. 31.

³⁸⁷ Tamtéž, art. 15.

³⁸⁸ PILLEBOUT, Jean-François a YAIGRE, Jean. *Droit professionnel notarial*. 11. édition. Paris: LexisNexis, 2019. str. 119. ISBN 978-2-7110-3275-4.

³⁸⁹ Tamtéž str. 119.

³⁹⁰ Comment obtenir une copie conforme certifiée? [online]. © 2022 Chassaint & Cerclé Notaires. [cit. 05.02.2023]. Dostupné z: <https://chassaint-cercle.notaires.fr/copie-conforme-certifiee/>.

³⁹¹ Qu'est-ce qu'une certification de signature? [online]. © 2022 Chassaint & Cerclé Notaires. [cit. 05.02.2023]. Dostupné z: <https://chassaint-cercle.notaires.fr/certification-signature-documents/>.

Totožnost podepisující se osoby je zjištěna předložením dokladu totožnosti, tj. občanského průkazu, cestovního dokladu, průkazu o povolení k pobytu aj. Musí se však jednat o originál dokladu totožnosti. Osoba, jejíž podpis se ověřuje se musí před notářem fyzicky podepsat. Pokud by žadatel předložil listinu již podepsanou, není možné jeho podpis ověřit. Zde spatřujeme rozdíl oproti české úpravě, která umožňuje ověření podpisu osoby, která uzná podpis již na listině nacházející se za vlastní.³⁹²

3.2.4. Notář v řízení o pozůstalosti

Profese notáře má svoji důležitou funkci také ve francouzské právní úpravě dědického práva. Notář má v řízení o pozůstalosti čtyři základní funkce, a to vyhotovení tzv. *l'acte de notoriété*, vyhotovení celkové bilance (tj. seznamu aktiv a pasiv, která po sobě zůstavitel zanechal), vyřízení hypotečních a daňových formalit spojených s úmrtím zůstavitele a vyhotovení listiny o rozdělení pozůstalosti.³⁹³ Nutno však podotknout, že ne ve všech případech je povinnost se na notáře pro projednání pozůstalosti obrátit. Obligatorně se na notáře musí dědic či dědicové obrátit v případě, že součástí pozůstalosti je nemovitá věc, výše aktiv pozůstalosti přesahuje 5.000 eur či pokud zůstavitel učinil právní jednání pro případ smrti nebo darování mezi manželi.³⁹⁴

V souvislosti s výše uvedeným považujeme za důležité upozornit primárně na sepisování tzv. *l'act de notoriété*, a to z důvodu, že předmětný institut se v českém právu simultánně neobjevuje. Jedná se o prohlášení, které prokazuje existenci dědického práva, a to jak dědiců ze zákonné dědické posloupnosti, tak dědiců závětních. Tato listina se sepisuje na žádost dědice či více dědiců.³⁹⁵ Francouzský občanský zákoník výslovně uvádí, že dokazování dědického práva může být činěno na základě jakéhokoli prostředku.³⁹⁶ Notář při sepisování předmětné notářské listiny musí odkázat na úmrtí list zůstavitele a na jiné listiny, které prokazují dědické právo dědiců, a které mu byly předloženy.³⁹⁷ Kromě veřejných listin týkajících se osobního stavu zůstavitele či jiných osob to jsou např. závěti či doklady o existenci darů pro případ smrti. Zjištění

---

³⁹² Comment obtenir une certification de signature? [online]. © 2022 Chassaint & Cerclé Notaires. [cit. 05.02.2023]. Dostupné z: <https://chassaint-cerclé.notaires.fr/comment-obtenir-une-certification-de-signature/>.

³⁹³ Le règlement d'une succession [online]. © Copyright Conseil supérieur du notariat 2022. [cit. 04.02.2023]. Dostupné z: <https://www.notaires.fr/fr/donation-succession/succession/le-reglement-des-successions>.

³⁹⁴ Le recours à un notaire est-il obligatoire dans le cadre d'une succession? [online]. Service-Public.fr Le site officiel de l'administration française. [cit. 05.02.2023].

Dostupné z: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F1295>.

³⁹⁵ Code civil, art. 730-1.

³⁹⁶ Code civil, art. 730.

³⁹⁷ Code civil, art. 730-1.

uvedená v notářské listině jsou považována za pravdivá, dokud se neprokáže opak³⁹⁸. Doplňme, že obsah tohoto prohlášení neznámá, že dědic pozůstalost přijal.³⁹⁹

O prohlášení musí sepisující notář informovat příslušný matriční úřad v místě úmrtí zůstavitele. Matriční úřad následně uvede o listině poznámku na okraj zápisu o úmrtí. Poznámává se datum prohlášení, totožnost sepisujícího notáře a identifikace notářské kanceláře. Záznam o úmrtí již s vyznačenými poznámkami se v kopii zasílá notáři, který ji následně připojí k prohlášení.⁴⁰⁰

Určení notáře, který bude v pozůstalostním řízení činit příslušné kroky, je na dědici nebo dědicích zůstavitele. Na rozdíl od české úpravy, která důsledně stanoví rozvrh práce, dle kterého se určuje, který notář bude danou pozůstalostní věc projednávat, francouzské právo nechává výběr notáře na pozůstalých dědicích. Nutno však podotknout, že francouzská právní úprava klade důraz na to, aby pozůstalostní věc projednával pouze jeden notář. Vzhledem ke skutečnosti, že může nastat situace kdy více dědiců, kteří přichází v úvahu, osloví více notářů, existuje předepsané pořadí, které stanoví, který notář má být v dané věci pověřen, a to:

- 1) notář pozůstalého manžela, který nebyl vyděděn,
- 2) notář nepominutelných dědiců,
- 3) notář univerzálního dědice,
- 4) notář dědiců, kteří nejsou v pozici nepominutelných dědiců.⁴⁰¹

V případě rovnosti pořadí má přednost notář, který zastupuje právně nejsilnější zájem, a to ve smyslu peněžitého zájmu.⁴⁰² V případě rovnosti i v tomto ohledu se postupuje dle pravidel seniority mezi notáři. Pořadí seniority notářů je stanoveno následovně:

- 1) datum složení přísahy notáře,
- 2) datum jmenovacího aktu v případě složení přísahy ve stejný den,
- 3) v případě parity dle věku notáře.⁴⁰³

---

³⁹⁸ Code civil, art. 730-3.

³⁹⁹ Code civil, art. 730-2.

⁴⁰⁰ FERRAN, Fabien. *Le notaire et le règlement de la succession*. 3. édition. Paris: LexisNexis, 2014. str. 103. ISBN 978-2-7110-1310-4.

⁴⁰¹ Règlement national - Règlement inter-cours du 24 décembre 2009 approuvé par Arrêté du 24 décembre 2009 portant approbation du règlement national et du règlement inter-cours du Conseil supérieur du notariat., art. 61.

⁴⁰² Tamtéž art. 61, art. 60.1.2.

⁴⁰³ Tamtéž art. 53.

Volbu notáře pro dědice nebo odkazovníka, který je nezletilý, činí zákonný zástupce. V případě, že notář je v průběhu vyřizování pozůstalostní agendy odvolán nebo se pozůstalostního spisu vzdá, předá podklady nově pověřenému notáři.⁴⁰⁴

---

⁴⁰⁴ Tamtéž art. 61.

4. Profesní organizace (samospráva) v ČR a ve Francii

4.1. Profesní organizace (samospráva) v ČR

Notářská samospráva je představována v České republice dvoustupňovou soustavou, a to notářskými komorami, jejichž členy jsou všichni notáři v rámci jejich obvodů, a Notářskou komorou ČR, jejímiž členy jsou notářské komory.⁴⁰⁵ Dle dikce judikatury ústavního soudu jsou profesní komory „*právníckými osobami veřejného práva, zřizované zákonem a vybavené oprávněním vydávat různé vnitřní předpisy pro komoru a její členy, kteří se jim musí s ohledem na povinné členství podřídit*“.⁴⁰⁶ Jakožto právnické osoby veřejného práva podléhají zákonům, podle nichž byly zřízeny.⁴⁰⁷ Základním předmětem činnosti jak notářských komor, tak Notářské komory ČR je zajišťování výkonu notářského povolání, reprezentace notářů ve vztahu k orgánům státu a k veřejnosti, dbání na dostupnost notářských služeb, dohlížení na dodržování etiky (deontologie) výkonu povolání notáře a hájení oprávněných zájmů notářů.⁴⁰⁸

Kromě rozdílů v osobách členů se od sebe liší územní notářské komory a Notářská komora ČR též působností. Zatímco působnost územních notářských komor směřuje primárně dovnitř notářské samosprávy, působnost Notářské komory ČR působí především navenek (našli bychom však výjimky, kdy působí též interně).⁴⁰⁹

I přes to, že notářství, jakožto svobodné povolání, má v České republice zřízenou vlastní profesní samosprávu, má notářská samospráva poměrně úzkou vazbu s ministerstvem spravedlnosti. To je možno dokladovat mnohými ingerencemi ze strany státu, kterými jsou např. státní dohled (dohled ze strany ministerstva spravedlnosti nad činností notářů dle § 2 NotŘ), možnost zásahu do tvorby některých stavovských předpisů⁴¹⁰, skutečností, že na návrh Notářské komory ČR je notář jmenován do notářského úřadu ministrem spravedlnosti, či tím, že notářské úřady jsou zřizovány a rušeny ministrem spravedlnosti po vyjádření Notářské komory ČR.⁴¹¹ Tato vazba je, nutno podotknout, přirozeným následkem přenesení veřejné moci na nestátní subjekt, kdy stát musí mít určité možnosti přezkoumávat, zda je příslušná pravomoc vykonávána v souladu se zákonem.⁴¹² Pro úplnost dodejme, že obligatorní existenci profesní samosprávy a její vazbu na

---

⁴⁰⁵ § 1 odst. 2 OrgŘ.

⁴⁰⁶ Nález Ústavního soudu ze dne 16.04.2003 sp. zn. I. ÚS 181/01.

⁴⁰⁷ § 20 odst. 2 OZ.

⁴⁰⁸ § 2 odst. 1 OrgŘ.

⁴⁰⁹ WINTEROVÁ, Alena, MACKOVÁ, Alena a KOLEKTIV. *Civilní právo procesní*. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. Student (Leges). str. 163. ISBN 978-80-7502-298-1.

⁴¹⁰ Předpisy, které se dotýkají i třetích osob mimo notářskou profesi.

⁴¹¹ § 8 NotŘ.

⁴¹² MIKA, Lubomír. *Zájmová samospráva s přihlédnutím k notářské samosprávě ve světle změny zákona o advokacii*. Ad Notam. 4/2004, str. 97.

příslušné orgány státní moci předpokládá též Deontologický kodex UINL, který jinou koncepci nepřipouští.⁴¹³

4.1.1. Notářské komory

Notářské komory fungují na územním principu. Notářská komora se zřizuje v obvodu každého krajského soudu⁴¹⁴ a v obvodu městského soudu v Praze.⁴¹⁵ Obvody a sídla notářských komor se shodují s obvody a sídly krajských soudů (a obvodem a sídlem městského soudu v Praze).⁴¹⁶ Územní organizace krajských soudů byla převzata pro účely organizace notářské samosprávy z důvodu justiční činnosti notářů, jakožto soudních komisařů v řízení o pozůstalosti, a významného podílu na výsledcích soudní činnosti.⁴¹⁷

Každý notář je členem notářské komory, a to té, v jejímž obvodu má sídlo. Notář se stává členem příslušné notářské komory dnem jeho jmenování notářem. Povinné, resp. automatické, členství nemůže notář nijak ovlivnit, jelikož vzniká na základě zákona jako důsledek právní skutečnosti (jmenování).⁴¹⁸ Členství notáře v notářské komoře zaniká jeho odvoláním nebo smrtí.⁴¹⁹

Příjmy notářské komory tvoří příspěvky členů, dary a jiné příjmy.⁴²⁰ Porušení tohoto závazkového vztahu může být posouzeno jako kárné provinění ve smyslu ustanovení § 48 odst. 1 NotŘ.

Orgány notářské komory jsou kolegium (nejvyšší orgán), prezidium (řídící orgán), prezident notářské komory a revizní komise (kontrolní orgán).⁴²¹ Volební období je tříleté.⁴²²

Právo účastnit se jednání kolegia mají notáři a kandidáti (pouze s poradním hlasem) z obvodu notářské komory. Kolegium volí a odvolává z členů notářské komory členy prezidia. Ze zvolených členů prezidia volí a odvolává prezidenta a viceprezidenta. Mimo jiné projednává a schvaluje zprávy o činnosti ostatních orgánů notářské komory. Z členů komory volí a odvolává

---

⁴¹³ Článek 6. a Článek 7. Deontologického kodexu UINL.

⁴¹⁴ V Praze, Českých Budějovicích, Plzni, Ústí nad Labem, Hradci Králové, Brně a Ostravě.

⁴¹⁵ § 29 odst. 1 NotŘ.

⁴¹⁶ § 29 odst. 2 a 3. NotŘ.

⁴¹⁷ BÍLEK, Petr. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel a KOL. *Notářský řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2018, str. 128. ISBN 978-80-7400-689-0.

⁴¹⁸ Tamtéž.

⁴¹⁹ § 29 odst. 4 NotŘ.

⁴²⁰ § 29 odst. 5 NotŘ.

⁴²¹ § 30 a násl. NotŘ.

⁴²² § 42 odst. 1 NotŘ.

delegáty notářské komory v Notářské komoře ČR, a to jednoho delegáta na každých započatých 20 členů notářské komory.⁴²³

Prezidium je řídicím a výkonným orgánem notářské komory a má pět až devět členů. Svolává kolegium a např. organizuje kvalifikační zkoušky.⁴²⁴

Prezident zastupuje notářskou komoru navenek, řídí jednání kolegia a prezidia. V nepřítomnosti je zastupován viceprezidentem.⁴²⁵

Kromě výše uvedených činností, vedou jednotlivé notářské komory evidenci notářů, seznamy notářských koncipientů a kandidátů ve svém obvodu a vydávají potvrzení o zápisech v této evidenci a seznamech. Též vybírají pokuty za kárná provinění.⁴²⁶ V souvislosti s kárnou odpovědností notářů vykonávají notářské komory dohled na činnost notářů a na vedení notářských úřadů výlučně ve svém obvodu.⁴²⁷

4.1.2. Notářská komora ČR

Notářská komora ČR (též „Komora“) je druhým stupněm soustavy notářské samosprávy, a tudíž i stupněm vrcholným. Jejím sídlem je Praha a členy této Komory již nejsou samotní notáři, ale jednotlivé notářské komory⁴²⁸. Tuto konstrukci považujeme za přínosnou, a to primárně z toho důvodu, že efektivně naplňuje samotný smysl dvoustupňové soustavy notářské samosprávy. Zákon výslovně uvádí, že je Notářská komora ČR právnickou osobou, tj. v tomto případě veřejnoprávní korporací.⁴²⁹

Orgány Komory jsou sněm (nejvyšší orgán), prezidium Komory, prezident Komory, kárná komise (řídicí a výkonné orgány) a revizní komise Komory (kontrolní orgán).⁴³⁰ Volební období je tříleté.⁴³¹

Sněm tvoří delegáti a prezidenti jednotlivých členských notářských komor. Sněm mimo jiné volí a odvolává z řad delegátů pět volených členů prezidia Komory, taktéž z členů prezidia Komory volí a odvolává prezidenta Komory a viceprezidenta Komory. Sněm zároveň přijímá

---

⁴²³ § 31 NotŘ

⁴²⁴ § 32 odst. 2 NotŘ.

⁴²⁵ § 33 NotŘ.

⁴²⁶ § 2 odst. 2 OrgŘ.

⁴²⁷ § 45 odst. 3 NotŘ.

⁴²⁸ § 35 odst. 1 a 2 NotŘ.

⁴²⁹ § 35 odst. 3 NotŘ.

⁴³⁰ § 36 NotŘ.

⁴³¹ § 42 odst. 1 NotŘ.

interní předpisy Komory s tím, že v zákonem stanovených případech musí s těmito předpisy dát souhlas ministerstvo spravedlnosti.⁴³²

Prezidium Komory svolává sněm, hospodaří s finančními prostředky Komory a spravuje její majetek. Zároveň zajišťuje odbornou výchovu notářů, publikační nebo informační činnosti.⁴³³

Prezident Komory mimo jiné zastupuje Komoru navenek, řídí jednání sněmu a jednání prezidia Komory. V jeho nepřítomnosti ho zastupuje viceprezident Komory⁴³⁴

Komora vykonává dohled na činnost notářských komor (tj. svých členů) a na činnost notářů a na vedení notářských úřadů. Souběžně s činnostmi, které Komora vykonává obdobě jako jednotlivé komory v rámci své působnosti, vede též celostátní evidenci notářů, kandidátů a koncipientů. Dále zajišťuje informace o platném právu a judikatuře a zaujímá stanoviska k návrhům právních předpisů. Důležitou agendou Komory je provádění ověřování veřejných listin ve vztahu k cizině vydávaných nebo ověřovaných notáři na základě ustanovení § 365o NotŘ neboli též vydávání apostil.^{435,436} Významnou činností Komory je též vedení, provozování a správa Rejstříku zástav, Sbírký dokumentů a různých evidencí a seznamů.⁴³⁷

Ohledně činnosti Komory směřující mimo notářskou profesi dodejme, že jejím významným úkolem je reprezentace českého notářství, a to jak na úrovni České republiky, tak v zahraničí. Komora je od roku 1994 členem UINL⁴³⁸, od roku 2004 členem CNUE⁴³⁹ a od roku 1998 členem tzv. Hexagonály⁴⁴⁰.

---

⁴³² § 37 NotŘ.

⁴³³ § 38 odst. 2 NotŘ.

⁴³⁴ § 39 NotŘ.

⁴³⁵ § 2 odst. 3 OrgŘ.

⁴³⁶ Vydávání apostil postupem dle Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích listin ze dne 5. října 1961.

⁴³⁷ Evidence právních jednání pro případ smrti, Evidence listin o manželském majetkovém režimu, Seznamu prohlášení o určení opatrovníka, Seznamu listin o manželském majetkovém režimu a Evidenci ověřených podpisů. § 35a NotŘ.

⁴³⁸ Mezinárodní unie notářství [online]. © Copyright Notářská komora České republiky. [cit. 23.06.2022].

Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/uinl>.

⁴³⁹ Rada notářství Evropské unie [online]. © Copyright Notářská komora České republiky. [cit. 23.06.2022].

Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/mezinarodni-agendy/CNUE>.

⁴⁴⁰ Iniciativa středoevropských notářství neboli Hexagonála je neformálním sdružením prezidentů notářských komor šesti zemí střední Evropy (jmenovitě Rakouska, Chorvatska, Maďarska, Slovenska, Slovinska a České republiky), jejímž úkolem je podporovat intenzivní spolupráci a výměnu zkušeností mezi členskými notářstvími.

4.2. Profesionální organizace (samospráva) ve Francii

4.2.1. Orgány stanovené notářským statutem

Profesionálními orgány, jejichž existenci předepisuje notářský statut, jsou notářské komory, regionální rady a Nejvyšší rada notářství. Jedná se vždy o volené orgány a ze zákona jsou veřejnoprávními korporacemi.⁴⁴¹

Nejprve, než začneme pojednávat o jednotlivých orgánech stanovených notářským statutem, považujeme za důležité zmínit existenci tzv. notářských společností (compagnies).

Notáři z jednoho či z více departementů⁴⁴² se v těchto společnostech sdružují a minimálně dvakrát ročně (v měsících květnu a listopadu) se účastní profesních shromáždění. Těch se může účastnit každý notář, bez ohledu na to, jakým způsobem vykonává svoji funkci.⁴⁴³ Účastnit se profesního shromáždění mohou taktéž emeritní notáři, ti mají však pouze poradní hlas.⁴⁴⁴ Nejdůležitější pravomocí těchto shromáždění je volit členy příslušné notářské komory, regionální rady, hlasovat o rozpočtových záležitostech či vyjadřovat se k otázkám týkajících se notářské profese.⁴⁴⁵ Právě kvůli zmíněným kreačním pravomocem jsou tato společenství důležitou součástí notářské samosprávy.

4.2.1.1. Notářské komory

Notářské komory jsou složeny z pěti až dvaceti sedmi notářů podle počtu notářů v příslušné společnosti (compagnie). Členové notářské komory jsou jmenováni na dobu tří let profesním shromážděním. Každý rok se obměňuje třetina členů. Členové, kterým končí jejich mandát jsou znovu zvolitelní po uplynutí jednoho roku po konci jejich mandátu. Za výkon funkce v notářské komoře zásadně nenáleží odměna. Na základě rozhodnutí profesního shromáždění je možné

---

⁴⁴¹ Ordonnance n° 45-2590 du 2 novembre 1945 relative au statut du notariat, art. 3.

⁴⁴² Paris I, Versailles, Vesoul, Limoges, Bourges, Reims, Pau, Agen, Angers, Pringy (Haute-Savoie), Toulouse, Caen, Besançon, Vienne et Deux Sèvres, Nancy.

⁴⁴³ PILLEBOUT, Jean-François a YAIGRE, Jean. *Droit professionnel notarial*. 11. édition. Paris: LexisNexis, 2019. str. 59. ISBN 978-2-7110-3275-4.

⁴⁴⁴ Règlement national - Règlement inter-cours du 24 décembre 2009 approuvé par Arrêté du 24 décembre 2009 portant approbation du règlement national et du règlement inter-cours du Conseil supérieur du notariat., première partie, II – Règles professionnelles, art. 39.2.

⁴⁴⁵ PILLEBOUT, Jean-François a YAIGRE, Jean. *Droit professionnel notarial*. 11. édition. Paris: LexisNexis, 2019. str. 59. ISBN 978-2-7110-3275-4.

poskytnout funkcionářům notářských komor odměnu, to ale pouze v mezích stanovených Nejvyšší radou notářství.⁴⁴⁶

Vedle notářských komor, do jejichž působnosti spadá vždy jen jeden departement, existují též komory mezidepartmentní, tj. takové, do jejichž obvodu spadá departementů více.⁴⁴⁷ Ty primárně plní funkci regionální rady. Zřízení společné notářské komory pro více departementů je možné pouze tehdy, pokud to okolnosti odůvodňují a jedná-li se o departementy v obvodu jednoho odvolacího soudu.⁴⁴⁸

Notářská komora jmenuje ze svých členů každé dva roky na valné hromadě prezidenta, viceprezidenta nebo viceprezidenty pro mezidepartmentní komory a každý rok současně správce, zapisovatele, tajemníka a pokladníka. Mezidepartmentní komora uděluje jednomu z místopředsedů titul prvního místopředsedy.⁴⁴⁹

Mezi pravomoci notářských komor náleží např. příprava stavovských předpisů, které podléhají schválení ministru spravedlnosti, prověřování stížností podaných třetími osobami na notáře při výkonu jejich funkce, kontrola vedení účetnictví, organizace a fungování notářských kanceláří či příprava rozpočtu notářské společnosti a navrhování jeho schválení na profesním shromáždění společnosti, ...⁴⁵⁰ Rádi bychom též vyzdvihli roli prezidentů notářských komor, kteří mají mediační funkci pro případy pracovněprávních sporů mezi notáři zastávajícími notářský úřad a notáři, kteří jsou v zaměstnaneckém poměru.⁴⁵¹

4.2.1.2. Regionální rady

Regionální rady jsou vyšším orgánem notářské samosprávy a zřizují se při odvolacích soudech.⁴⁵² Funkci regionální rady zastávají, jak již bylo zmiňováno, též některé mezidepartmentní komory. V zámořských departementech je tomu tak vždy.⁴⁵³ I v případě

---

⁴⁴⁶ Décret n°45-0117 du 19 décembre 1945, art. 5.

⁴⁴⁷ Obvody Paris I (Seine, Seine-Saint-Denis, Val-de-Marne), Versailles (Yvelines et Val-d'Oise), la Guyane a la Martinique, Vesoul, Limoges, Bourges, Reims, Pau, Agen, Angers, Pringy (Haute-Savoie), Toulouse, Caen, Besançon, Vienne et Deux Sèvres, Nancy).

⁴⁴⁸ Décret n°45-0117 du 19 décembre 1945, art. 1.

⁴⁴⁹ Tamtéž, art. 4.

⁴⁵⁰ Ordonnance n° 45-2590 du 2 novembre 1945 relative au statut du notariat, art. 4.

⁴⁵¹ Tamtéž, art. 1e.

⁴⁵² Décret n°45-0117 du 19 décembre 1945, art. 30.

⁴⁵³ Décret n° 73-1216 du 29 décembre 1973.

regionálních rad může být zřízena tzv. meziregionální rada pro více departementů, pokud to okolnosti odůvodňují.⁴⁵⁴

Regionální rady se skládají z prezidentů notářských komor a z delegátů volených profesními shromážděními společností za stejných podmínek, které jsou stanoveny pro volby členů notářských komor s tím rozdílem, že jsou voleni na období čtyř let.⁴⁵⁵ Funkce delegáta v regionální radě je neslučitelná s funkcí člena notářské komory.⁴⁵⁶ Členové regionální rady jmenují z řad delegátů každé dva roky po částečné obměně prezidenta, viceprezidenta, tajemníka a pokladníka, kteří tvoří předsednictvo regionální rady. Výkon těchto funkcí je též bezplatný. Prezidentovi, viceprezidentovi a delegátům do Nejvyšší rady notářství, kteří nejsou členy předsednictva Nejvyšší rady notářství, může regionální rada v mezích stanovených Nejvyšší radou notářství vyplatit odměnu na základě rozhodnutí přijatého dvoutřetinovou většinou členů regionální rady.⁴⁵⁷ Regionální rada zasedá minimálně jednou za čtvrtletí.⁴⁵⁸

Regionální rada zastupuje všechny notáře v působnosti příslušného odvolacího soudu, pokud jde o jejich společná práva a zájmy. Dále předchází, urovnává a sleduje profesní spory mezi komorami v daném obvodu nebo mezi notáři, kteří nevykonávají praxi ve stejném obvodu. Vyjadřuje se k předpisům přijatým notářskými komorami. Stanoví právní předpisy, které mají upravovat vztahy mezi členy různých společností patřících do obvodu jednoho odvolacího soudu. Sestavuje svůj rozpočet a zajišťuje výkon rozhodnutí Nejvyšší rady notářství v rámci své pravomoci.⁴⁵⁹

4.2.1.3. Nejvyšší rada notářství

Nejvyšší rada notářství, jak je patrné z jejího názvu, je nejvyšším orgánem notářské samosprávy ve Francii. Je tvořena delegáty, kteří jsou voleni jednotlivými regionálními radami (a jim postavených na roveň mezidepartementními komorami). Počet delegátů volených regionální radou je stanoven podle počtu notářů vykonávajících činnost v působnosti regionální rady. Delegáti jsou voleni na čtyři roky a vždy po dvou letech se obměňuje půlka delegátů. Těm, kterým mandát skončil, mohou být znovu zvoleni až po uplynutí jednoho roku. Funkce delegáta Nejvyšší

---

⁴⁵⁴ Décret n° 45-0117 du 19 décembre 1945, art. 30.

⁴⁵⁵ Tamtéž, art. 30.

⁴⁵⁶ Tamtéž, art. 32.

⁴⁵⁷ Tamtéž.

⁴⁵⁸ Tamtéž, art. 33.

⁴⁵⁹ Ordonnance n° 45-2590 du 2 novembre 1945 relative au statut du notariat, art. 5.

rady je neslučitelná s funkcí člena notářské komory a regionální rady.⁴⁶⁰ Pravidlo zákazu kumulace funkcí, na které právní předpisy týkající se notářské samosprávy kladou důraz, se aplikuje i zde. Nejvyšší rada notářství zasedá, stejně jako regionální rady, minimálně jednou za čtvrtletí.⁴⁶¹

Představenstvo Nejvyšší rady se skládá ze sedmi členů včetně prezidenta a viceprezidentů. Součástí představenstva musí být jeden z delegátů jmenovaných Mezidepartmentní notářskou komorou v Paříži. Prezident, viceprezidenti a členové předsednictva jsou voleni členy Nejvyšší rady notářství na dva roky. Znovuzvolení je přípustné. Odstupující prezident může být znovu zvolen až po uplynutí nejméně jednoho roku.⁴⁶² Odměna za výkon funkce v představenstvu zásadně nenáleží. Není však vyloučena a o jejím případném udělení rozhoduje hlasováním Nejvyšší rada notářství, a to v mezích, které jsou stanovené nařízením ministra spravedlnosti.⁴⁶³

Nejvyšší rada notářství zastupuje celou notářskou obec ve vztahu k jiným orgánům veřejné moci. Mezi její pravomoci spadá předcházení a urovnávání sporů profesní povahy mezi notářskými komorami a mezi notáři, kteří nespádají do obvodu téže regionální rady. V případě neúspěchu urovnává tyto spory autoritativními rozhodnutími, která jsou okamžitě vykonatelná. Náleží jí právo činit veškerá nutná opatření (i soudní cestou) v případech přímého či nepřímého poškození kolektivního zájmu profese. Sestavuje vlastní rozpočet a s profesními svazy a sdruženími zaměstnavatelů vyjednává a uzavírá kolektivní smlouvy. Nejvyšší rada notářství vydává stanoviska k odborným otázkám spadajícím do její působnosti, kdykoli o to požádá ministr spravedlnosti.⁴⁶⁴

4.2.2. Stavovské a jiné spolky a organizace notářů

Kromě orgánů zřízených francouzským notářským statutem, které tvoří základní konstrukci notářské profesní samosprávy, existují i různé svazy, sdružení a hnutí, jejichž účelem je pomáhat zprostředkovávat vzájemnou komunikaci mezi notáři a vytvářet efektivní prostředí pro vzájemnou spolupráci a rozvoj notářské profese.

---

⁴⁶⁰ Décret n° 45-0117 du 19 décembre 1945, art. 35.

⁴⁶¹ Tamtéž, art. 36.

⁴⁶² Tamtéž, art. 37.

⁴⁶³ Tamtéž, art. 38.

⁴⁶⁴ Ordonnance n° 45-2590 du 2 novembre 1945 relative au statut du notariat, art. 6.

4.2.2.1. Styčné shromáždění

Styčné shromáždění vzniklo v roce 1951, a to s cílem projednávat odborné otázky a právní otázky obecného zájmu. Tvoří jej praktikující notáři jmenovaní resortními nebo meziresortními společnostmi. Počet delegátů vysílaných jednotlivými společnostmi se liší podle velikosti jednotlivých společností. Shromáždění zasedá jednou ročně.⁴⁶⁵ Základním účelem tohoto orgánu je zajistit úzkou komunikaci mezi notáři a Nejvyšší radou notářství, které poskytují stanoviska k otázkám profesní povahy. Delegáti Styčného shromáždění se účastní práce komisí Nejvyšší rady notářství, kde disponují poradním hlasem.⁴⁶⁶

4.2.2.2. Kongres francouzských notářů

První Kongres francouzských notářů se konal již v roce 1891 v Grenoble, jedná se tudíž o instituci velmi starou. Od vzniku Shromáždění pro spolupráci se kongres věnuje výhradně tématům obecného zájmu, která ingerují do notářské profese. Koná se jednou ročně. V souvislosti s konáním kongresu se vyhotovují návrhy a zprávy, které se předkládají kongresovému shromáždění. Témata vybraná k diskusi mají reflektovat aktuální společenské dění. V minulosti se Kongres francouzských notářů zabýval tématy jako například Evropa, daně, udržitelný rozvoj, rodinné právo, územní plánování, právní a sociální ochrana zranitelných a znevýhodněných osob, či životní prostředí. Tím, dle našeho názoru, dosahuje i cílů stanovených Mezinárodní unií notářství, která klade důraz na výklad notářství v širším kontextu.⁴⁶⁷

Mnohé návrhy, které si notariát schválil na svých kongresech, vedly k legislativním změnám a někdy též k širším reformám. Tím byl například kongres konaný v Saint-Malo roku 1967 a jeho vliv na zákonnou úpravu spoluvlastnictví⁴⁶⁸, či kongres konaný v Biarritz roku 1970, na jehož závěry navazoval zákon o společnostech občanského práva (society).

---

⁴⁶⁵ PILLEBOUT, Jean-François a YAIGRE, Jean. *Droit professionnel notarial*. 11. édition. Paris: LexisNexis, 2019. str. 67. ISBN 978-2-7110-3275-4.

⁴⁶⁶ Qui sommes-nous [online]. Copyright 2017. L'Assemblée de liaison des notaires de France [cit. 04.03.2022]. Dostupné z: <https://www.al.notaires.fr/fr/assemblee-liaison/presentation.html>.

⁴⁶⁷ Vizte kapitola 1.

⁴⁶⁸ Loi n° 76-1286 du 31 décembre 1976 relative à l'organisation de l'indivision.

4.2.2.3. Odborové organizace a Hnutí mladých notářů

Notáři mohou mezi sebou vytvářet sdružení⁴⁶⁹ a profesní svazy ve smyslu článku L. 2131-1 francouzského zákoníku práce.⁴⁷⁰ Nejvyšší rada notářství vyjednává a uzavírá s profesními svazy a svazy zaměstnavatelů kolektivní smlouvy. Mezi takové profesní svazy patří Národní notářský syndikát založený v roce 1949 za účelem studia a hájení obecných, zvláštních, morálních a hmotných zájmů notářů a zastupování a informování o notářské profesi.⁴⁷¹ Dalším obdobným subjektem je Syndikát francouzských notářů založený v roce 1984.⁴⁷²

Hnutí Mladých notářů bylo založeno s cílem propagace notářství. Založil jej v padesátých letech minulého století Louis Reillier, notář v Pompadour.⁴⁷³ Hnutí je otevřeno jak notářům, tak jejich zaměstnancům. S hnutím jsou spojené činnosti, jako například pořádání kongresů a vzdělávacích seminářů, vydávání profesních periodik či pořádání sportovních událostí pod hlavičkou notářství.⁴⁷⁴ Cílem je jednoznačně podpora rozvoje notářství, ale i jeho popularizace. Hnutí je autorem projektů jako například notářská setkání Maillot, což jsou bezplatné právní konzultace, které se konají pro veřejnost v předem stanovených termínech,⁴⁷⁵ či zřízení Univerzity notářství, jejíž myšlenka byla poprvé předestřena na kongresu hnutí v Marbelle v roce 1983.⁴⁷⁶

---

⁴⁶⁹ Ve smyslu Loi du 1er juillet 1901 relative au contrat d'association.

⁴⁷⁰ Code du travail.

⁴⁷¹ La representation [online]. © 2018 SNN - Notaires de France – Syndicat national des notaires | www.syndicat-notaires.org [cit. 06.03.2022]. Dostupné z: <https://www.syndicat-notaires.fr/representation/>.

⁴⁷² PILLEBOUT, Jean-François a YAIGRE, Jean. *Droit professionnel notarial*. 11. édition. Paris: LexisNexis, 2019. str. 68. ISBN 978-2-7110-3275-4.

⁴⁷³ Tamtéž str. 68.

⁴⁷⁴ M.J.N. a propos [online]. Copyright © 2022 Mouvement jeune notariat | <http://www.mjn.fr> [cit. 06.03.2022]. Dostupné z: <http://www.mjn.fr/index.php/a-propos/>.

⁴⁷⁵ Obdoba Dnů otevřených dveří pořádaných každoročně Notářskou komorou ČR.

⁴⁷⁶ PILLEBOUT, Jean-François a YAIGRE, Jean. *Droit professionnel notarial*. 11. édition. Paris: LexisNexis, 2019. str. 68. ISBN 978-2-7110-3275-4.

5. Odměna notáře v ČR a ve Francii

5.1. Odměna notáře v ČR

5.1.1. Odměna a náhrady notáře

Ustanovení § 5 NotŘ uvádí, že notář vykonává notářskou činnost za úplatu. Odměna (v širším smyslu), která notáři náleží se skládá z odměny notáře, z náhrady za promeškaný čas a náhrady hotových výdajů. Pokud je notář plátcem daně z přidané hodnoty, tak mu též náleží částka odpovídající této dani,⁴⁷⁷ a to dle příslušného daňového právního předpisu.⁴⁷⁸ Podrobnosti o výši těchto položek stanoví ministerstvo spravedlnosti svým obecně závazným právním předpisem (vyhláškou). Výše uvedené položky platí notáři žadatel o notářský úkon.⁴⁷⁹ Notář má též právo vyžadovat složení přiměřené zálohy na odměnu a na náhradu hotových výdajů.⁴⁸⁰

V této souvislosti podotkněme, že notář je povinen pracovat za odměnu a tím dochází k naplnění dvou základních zásad notářství, tj. nezávislosti a nestrannosti. Výše odměny je určena státem, a tudíž se neodvíjí od nabídky a poptávky, jako je tomu ve většinovém tržním prostředí.⁴⁸¹ Zde usuzujeme, že takto nastavený model se snaží předcházet vzájemné konkurenci mezi notáři, která je, vzhledem ke koncepci notářství, zásadně nežádoucí.

Výše odměny a způsob jejího výpočtu za notářskou činnost jsou upraveny v notářském tarifu⁴⁸². V případě poskytování právní pomoci podle § 3 NotŘ se aplikuje pro zjištění výše odměny a způsobu jejího výpočtu advokátní tarif⁴⁸³. Pokud notář figuruje jako insolvenční správce řídí se odměna dle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 313/2007 Sb.

Výše odměny notáře se dle notářského tarifu stanoví podle sazby odměny za úkon (nebo úhrn úkonů notářské činnosti). Ta je určena pevnou částkou nebo procentuálně (v pásmech) z hodnoty předmětu úkonu.⁴⁸⁴ Notářský tarif též umožňuje notáři odměnu přiměřeně zvýšit, a to nejvýše o 100 % a za podmínky, které notářský tarif výslovně zmiňuje.⁴⁸⁵ V případě některých notářských úkonů je stanovena minimální a maximální výše odměny,⁴⁸⁶ a to pro ty případy, kdy by tarifní

---

⁴⁷⁷ § 106 NotŘ.

⁴⁷⁸ Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

⁴⁷⁹ § 108 NotŘ.

⁴⁸⁰ § 109 NotŘ.

⁴⁸¹ BÍLEK, Petr. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel a KOL. *Notářský řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2018, str. 52. ISBN 978-80-7400-689-0.

⁴⁸² Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 196/2001 Sb., o odměnách a náhradách notářů a správců pozůstalosti a Notářské komory České republiky.

⁴⁸³ Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměňování advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb.

⁴⁸⁴ § 3 odst. 1 notářského tarifu.

⁴⁸⁵ § 9 notářského tarifu.

⁴⁸⁶ Např. ustanovení § 13 notářského tarifu stanoví, že odměna notáře jako soudního komisaře, jejíž základ je stanoven v § 12 odst. 1 až 4 činí nejméně 2 000 Kč nebo Položka A Sazebníku notářského tarifu uvádí, že odměna notáře

hodnota notářského úkonu byla příliš nízká, či příliš vysoká. Na rozdíl od francouzské úpravy, český notářský tarif neumožňuje přiměřené snížení odměny či udělení slevy. Vzhledem k výše uvedenému by však dle našeho názoru zavedení fakultativní slevy či snížení odměny nezapadalo do koncepce české právní úpravy notářství, jelikož by mohla vyvolat vzájemně konkurenční prostředí mezi notáři, a taková situace by z podstaty věci neměla nastat.

V rámci činnosti notáře jako soudního komisaře v řízení o pozůstalosti dodejme, že jeho odměna za úkony učiněné v takovém řízení (včetně hotových výdajů a náhrady za daň z přidané hodnoty) je nákladem řízení.⁴⁸⁷ Tuto odměnu notáři platí poměrně dědici nabývající dědictví, které není předlužené, příp. stát.⁴⁸⁸

Níže si uveďme ilustrativní příklady jednotlivých typů odměn:

Typ odměny: fixní

Úkon: sepsání notářského zápisu o závěti, dovětku, povolání správce pozůstalosti nebo o prohlášení o vydědění

Postup zjištění základu odměny notáře: Oddíl II Položka D Sazebníku odměny notáře za úkony notářské činnosti a za úkony některé jiné činnosti (příloha notářského tarifu) uvádí odměnu ve výši 2 000 Kč. Odměna notáře tudíž činí za tento úkon 2 000 Kč. Pro úplnost uveďme, že se jedná o základní odměnu bez souvisejících poplatků a daně z přidané hodnoty (pokud je notář jejím plátcem).

Typ odměny: poměrná

Úkon: sepsání notářského zápisu o kupní smlouvě ve věci koupi nemovité věci za kupní cenu ve výši 5 000 000 Kč.

Postup zjištění základu odměny notáře: Oddíl I Položka A Sazebníku odměny notáře za úkony notářské činnosti a za úkony některé jiné činnosti (příloha notářského tarifu) uvádí tarifní pásma, ze kterých se vychází při výpočtu odměny za sepsání výše uvedeného právního jednání:

---

v případě sepsání notářského zápisu, který je podkladem pro zápis do veřejného seznamu, činí nejméně 3 000 Kč ... a v případě notářského zápisu, který je podkladem pro zápis do veřejného rejstříku, činí nejméně 4 000 Kč...

⁴⁸⁷ § 127 ZŘS.

⁴⁸⁸ § 108 ZŘS.

Tarifní hodnota	Procentuální pásmo
Z prvních 100 000 Kč tarifní hodnoty	2 %
Z přebývajících částky až do 500 000 Kč tarifní hodnoty	1,2 %
Z přebývajících částky až do 1 000 000 Kč tarifní hodnoty	0,6 %
Z přebývajících částky až do 3 000 000 Kč tarifní hodnoty	0,3 %
Z přebývajících částky až do 20 000 000 Kč tarifní hodnoty	0,2 %
Z přebývajících částky až do 30 000 000 Kč tarifní hodnoty	0,1 %
Z přebývajících částky až do 100 000 000 Kč tarifní hodnoty	0,05 %

Při výpočtu budeme postupovat v pásmech:

$$(100\,000\text{ Kč} - 0\text{ Kč}) \times 2\% = 2\,000\text{ Kč},$$

$$(500\,000\text{ Kč} - 100\,000\text{ Kč}) \times 1,2\% = 4\,800\text{ Kč},$$

$$(1\,000\,000\text{ Kč} - 500\,000\text{ Kč}) \times 0,6\% = 3\,000\text{ Kč},$$

$$(3\,000\,000\text{ Kč} - 1\,000\,000\text{ Kč}) \times 0,3\% = 6\,000\text{ Kč},$$

$$2\,000\,000 \times 0,2\% = 4\,000\text{ Kč},$$

$$2\,000\text{ Kč} + 4\,800\text{ Kč} + 3\,000\text{ Kč} + 6\,000\text{ Kč} + 4\,000\text{ Kč} = 19\,800\text{ Kč}.$$

Odměna notáře v případě sepsání notářského zápisu o kupní smlouvě se následně snižuje na dvě třetiny z částky vypočtené dle tabulky výše, a tudíž činí za tento úkon 13 200 Kč. Pro úplnost uveďme, že se jedná o základní odměnu bez souvisejících poplatků a daně z přidané hodnoty (pokud je notář jejím plátcem).

5.1.2. Odměna a náhrady náležející Notářské komoře České republiky

Notářské komoře České republiky náleží odměna a náhrady za provedení určitých úkonů či za správu informačních systémů. Zde je dle našeho názoru třeba tyto odměny a náhrady rozdělit do dvou skupin.

První skupinou jsou ty odměny a náhrady za úkony, o kterých hovoří ustanovení § 24a notářského tarifu. O tyto úkony žádá žadatel přímo Notářskou komoru ČR. Jedná se o (i) zápis nebo změnu zápisu zástavního práva v Rejstříku zástav na základě žádosti orgánu veřejné moci, (ii) sdělení osobě, která prokáže právní zájem na tom, zda je či není evidována listina o právním jednání zůstavitele pro případ smrti a je-li evidována, u kterého notáře je uložena, (iii) založení smlouvy o manželském majetkovém režimu do sbírky listin Seznamu listin o manželském

majetkovém režimu a za zápis stanovených údajů do rejstříku tohoto seznamu, (iv) ověření podpisu a otisku razítka na listině za účelem jejího použití v zahraničí a konečně (v) poskytování údajů z Rejstříku zástav orgánu veřejné moci prostřednictvím dálkového a nepřetržitého přístupu.

Druhou skupinou jsou náhrady hotových výdajů, které jsou stanovené usneseními prezidia Notářské komory ČR (vnitřními předpisy). Tyto náhrady účtují notáři své klientele a následně zasílají Notářské komoře České republiky.⁴⁸⁹

---

⁴⁸⁹ Jako příklad uveďme Usnesení č. P 13-10/2013 ze 17.12.2013, jehož obsahem je stanovení výše náhrad hotových výdajů spojených s provozem a správou Evidence právních jednání pro případ smrti, Evidence listin o manželském majetkovém režimu, Seznamu prohlášení o určení opatrovníka, Seznamu listin o manželském majetkovém režimu a Rejstříku zástav. Obdobně též Usnesení č. P 10-15/2019 z 10.10.2019 aj.

5.2. Odměna notáře ve Francii

5.2.1. Odměna a náhrady notáře

Notářská činnost je ve Francouzské republice činěna též za úplatu. Vzhledem ke skutečnosti, že notář vykonává funkci jakožto úřední osoba, je odměna za notářské služby regulována a podléhá přesně stanovenému tarifu. Klientům je tak zaručena předvídatelná a transparentní odměna. Stejně tak se tato pravidla promítají v zásadách nezávislosti a nestrannosti notáře.

Tarify regulovaných profesí, a tudíž i té notářské, jsou obsaženy jednotně v obchodním zákoníku. Stanovení sazeb spadá do společné pravomoci ministerstva spravedlnosti a ministerstva hospodářství po vyjádření příslušného veřejnoprávního orgánu pro ochranu hospodářské soutěže.

Ministerstva zohledňují u každé položky příslušné náklady na poskytovanou službu a přiměřenou odměnu notáře. Zahrnují přímé náklady vzniklé při výkonu této služby, jakož i podíl nepřímých nákladů vyplývajících z výdajů vynaložených notářem. Odměna zohledňuje u každé služby průměrnou dobu potřebnou k provedení této služby pečlivým profesionálem.⁴⁹⁰ Odměna notáře (v širším smyslu) se skládá ze tří částí, a to z:

- daně, tj. částky, kterou je notář povinen od svého klienta vybrat a odvést příslušným veřejnoprávním orgánům s tím, že se výše daně liší podle povahy právního jednání a hodnoty majetku;
- výdajů, tj. částky vyplacené notářem jménem jeho klienta a použité na odměny různým zúčastněným osobám nebo na úhradu nákladů na různé písemnosti, či výdajů vzniklých na žádost klienta (např. cestovní výdaje);
- samotné odměny notáře, tj. příjmů notářské kanceláře, notáře a jeho zaměstnanců (honorář, mzda, odměny).⁴⁹¹

Odměna notáře může být poměrná (vychází se z tarifní hodnoty a je určená v procentních pásmech) nebo fixní (předem stanovená částka). Při zjišťování sazby za jednotlivé úkony je třeba aplikace příslušných ustanovení obchodního zákoníku⁴⁹². Důležitým aspektem notářského tarifu, a nesporně jeho velkou výhodou, je skutečnost, že žádný z klientů není znevýhodněn a zaplatí za stejný úkon stejnou částku bez ohledu na to, na kterého notáře se o poskytnutí právní služby obrátí.

---

⁴⁹⁰ FERRÉ-ANDRÉ, Sylvie, CAMOZ, Jean-Yves a COL. *Notaire*. 3. édition. Paris: Dalloz, 2020. str. 44. ISBN 978-2-247-19899-3.

⁴⁹¹ Le tarif du notaire : émoluments et honoraires [online]. © 2014 Notaires de France. Notaires de France [cit. 15.05.2022]. Dostupné z: <https://www.notaires.fr/fr/profession-notaire/le-tarif-du-notaire-émoluments-et-honoraires>.

⁴⁹² V tabulce č. 5 v příloze 4-7 obchodního zákoníku jsou u každého notářského úkonu uvedeny referenční čísla.

Notářský tarif též obsahuje určitá pravidla související s určováním minimální odměny v případě, že by hodnota právní transakce byla příliš nízká, či naopak restrikce ve sčítání odměn za vícero notářských úkonů.⁴⁹³

Institut, který je pro český notářský tarif neznámým je tzv. sleva na notářské služby.⁴⁹⁴ Slevu je možno použít pouze u úkonů, které podléhají poměrné odměně a pokud tarifní hodnota za takový úkon je rovna nebo přesáhne částku 100 000 eur. Sazba slevy činí maximálně 20 %. Předmětná sleva se aplikuje pouze na odměnu, která je vypočtena z částky přesahující 100 000 eur. V případech, kdy se tarifní hodnota notářského úkonu rovná nebo převyšuje částku 10 000 000 eur a za zákonem stanovených podmínek, může být uplatněna maximální sleva až 40 % (převod rodinného obchodního závodu, tzv. Dutreilova dohoda, či převod nebo financování nemovitých věcí k nebytovému nebo sociálnímu využití ...).⁴⁹⁵

Je pouze na rozhodnutí notáře, zda a na jakou kategorii notářských služeb, které budou splňovat výše uvedené podmínky, uplatní případnou slevu. Slevy následně musí garantovat všem klientům úřadu, kteří by se na notáře obrátili ve stejné věci.

Za notářské úkony, u nichž právní předpisy odměnu výslovně nestanoví, náleží notáři odměna, na které se s klientem dohodne.⁴⁹⁶ Těmi jsou např. sepisování listin v souvislosti s komerčním pronájmem nebo právní poradenství.

Níže si uveďme ilustrativní příklady jednotlivých typů odměn:

Typ odměny: fixní

Úkon: sepsání listiny o pozůstalosti (závěti, dovětku...)

Postup zjištění základu odměny notáře: V tabulce č. 5 přílohy 4-7 obchodního zákoníku najdeme předmětný úkon, v tomto případě je uveden pod číslem 3. Následně nahlédneme do článku A444-60 obchodního zákoníku, který obsahuje odměny za úkony obsažené v tabulce č. 5 přílohy 4-7 pod čísly 2–5. U položky č. 3 je uvedena odměna ve výši 113,19 eur. Odměna notáře tudíž činí za tento úkon 113,19 eur.

---

⁴⁹³ Součet odměn, které notář obdrží za služby související např. s převodem nemovité věci nesmí přesáhnout 10 % hodnoty této nemovité věci nebo práva k ní, přičemž nesmí být nižší než minimálně 90 euro. (článek R444-9 obchodního zákoníku). Tento strop se týká především drobných majetkových transakcí, jako jsou pozemky nebo nemovitosti ve venkovských oblastech nebo společné prostory, sklepy a parkoviště v městských oblastech.

⁴⁹⁴ Code de commerce, art. A444-174.

⁴⁹⁵ Code de commerce, art. A444-174.

⁴⁹⁶ Code de commerce, art. R444-16.

Typ odměny: poměrná

Úkon: sepsání kupní smlouvy ve věci koupi nemovité věci za kupní cenu 200 000 eur, kterým se neruší spoluvlastnictví.

Postup zjištění základu odměny notáře: V tabulce č. 5 přílohy 4-7 obchodního zákoníku najdeme předmětný úkon, v tomto případě je uveden pod číslem 12. Následně nahlédneme do článku A444-65 obchodního zákoníku, který obsahuje odměny za úkony obsažené v tabulce č. 5 přílohy 4-7 pod čísly 11–12. Na položku č. 12 se aplikuje následující tabulka:

Tarifní hodnota	Procentuální pásmo
od 0 eur do 6 500 eur	3,870 %
od 6 500 eur do 17 000 eur	1,596 %
Od 17 000 eur do 60 000 eur	1,064 %
Více jak 60 000 eur	0,799 %

Při výpočtu budeme postupovat v pásmech:

$$(6\,500 \text{ eur} - 0 \text{ eur}) \times 3,870 \% = 251,55 \text{ eur}$$

$$(17\,000 \text{ eur} - 6\,500 \text{ eur}) \times 1,596 \% = 167,58 \text{ eur}$$

$$(60\,000 \text{ eur} - 17\,000 \text{ eur}) \times 1,064 \% = 457,52 \text{ eur}$$

$$(200\,000 \text{ eur} - 60\,000 \text{ eur}) \times 0,799 \% = 1\,118,6 \text{ eur}$$

$$251,55 \text{ eur} + 167,58 \text{ eur} + 457,52 \text{ eur} + 1\,118,6 \text{ eur} = 1\,995,25 \text{ eur}$$

Odměna notáře tudíž činí za tento úkon 1 995,25 eur.

6. Kárná odpovědnost notáře v ČR a ve Francii

6.1. Kárná odpovědnost notáře v ČR

Notáři jsou kárně odpovědní.⁴⁹⁷ Kárná odpovědnost nastupuje jako negativní následek po spáchání kárného provinění, které blíže specifikuje zákon. Kárného provinění se může dopustit jak notář, tak jeho pracovníci, a to kandidát nebo koncipient⁴⁹⁸. V souladu s dikcí Deontologického kodexu UINL⁴⁹⁹ a obdobně, jako ve Francii, existuje v české právní úpravě notářské profese systém dohledových orgánů. Dohledovými orgány jsou jednotlivé regionální notářské komory, Notářská komora ČR a ministerstvo spravedlnosti⁵⁰⁰. Regionální notářské komory dohlíží na vedené notářských úřadu výlučně ve svém obvodu. Notářská komora ČR vykonává dohled nad činností notářů po celém území ČR a zároveň dohlíží na činnosti notářských komor. Ministerstvo spravedlnosti vykonává státní dohled nad specifikovanými činnostmi notářů.⁵⁰¹ Vedle kárného provinění se notář může dopustit také drobného nedostatku ve své činnosti, příp. drobného poklesku v chování. V takovém případě mu takové pochybení dohledový orgán vytkne.⁵⁰²

Kárné provinění může být dvojí typu. O první případ se jedná, pokud se notář dopustí závažného nebo opětovného porušení povinnosti, která je stanovena zákonem, nebo předpisem Notářské komory ČR, anebo usnesením orgánu notářské samosprávy. Druhým případem je závažné nebo opětovné narušení důstojnosti notářského povolání jeho chováním. Český zákonodárce, obdobně jako francouzský, klade důraz na důstojný výkon funkce notáře v souvislosti s jeho osobním vystupováním a chováním. Nutno však podotknout, že může být velmi obtížné najít míru, kdy lze označit určité chování notáře již za kárné provinění⁵⁰³. Ryšánek v rámci komentářové literatury k tomuto uvádí: „*Mohlo by však dojít i k tomu, že by bylo postiženo nepřístojné chování notáře v jeho soukromém životě, v takovém případě by se ale muselo jednat o závažné porušení společností obecně přijatých mravních norem (např. veřejně se projevující závislost na alkoholu nebo jiných omamných látkách).*“⁵⁰⁴

K výše uvedenému dodejme, že ne každé porušení právního předpisu nebo předpisu profesní komory bude hodnoceno jako kárné provinění. Jak podotýká ve své judikatuře Nejvyšší správní soud: „*Stěžejní otázkou je posouzení závažnosti porušení povinností, jejíž hodnocení závisí*

⁴⁹⁷ § 48 odst. 1 NotŘ.

⁴⁹⁸ § 48 odst. 2 NotŘ.

⁴⁹⁹ Např. Článek 7. nebo Článek 26. Deontologického kodexu UINL.

⁵⁰⁰ § 45 NotŘ.

⁵⁰¹ Tamtéž.

⁵⁰² § 47 NotŘ.

⁵⁰³ RYŠÁNEK, Zdeněk. In: BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel a KOL. *Notářský řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2018, str. 243. ISBN 978-80-7400-689-0.

⁵⁰⁴ Tamtéž.

*na všech okolnostech konkrétního případu. Závažnost porušení povinnosti se proto určuje významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za nichž byl čin spáchán, osobou kárně obviněného, mírou zavinění a jeho pohnutkou.*⁵⁰⁵

Notáři lze za kárné provinění uložit sankci. Tou je písemné napomenutí, pokuta, nebo odvolání. V případě notářského kandidáta jsou sankce analogické, a to písemné napomenutí, pokuta, nebo odvolání ze zastupování. Kárné opatření, které lze uložit notářskému koncipientovi je buď písemné napomenutí, nebo pokuta. Výše pokuty se vždy odvíjí od stanoveného násobku minimální měsíční mzdy.⁵⁰⁶

O tom, zda se notář nebo některý z pracovníků dopustil kárného provinění, a o uložení sankce za takové provinění, rozhoduje tříčlenný kárný senát v rámci kárného řízení. Senát se skládá z předsedy a dvou přísedících z řad členů kárné komise, které určí losem a jmenuje předseda kárné komise Notářské komory ČR. Kárné řízení se zahajuje na návrh, a to kárnou žalobou. Kárná žaloba se podává k Notářské komoře ČR a podává ji tzv. kárný žalobce, tj.:

- ministr spravedlnosti nebo prezident Notářské komory ČR proti jakémukoli notáři, kandidátovi nebo koncipientovi,
- prezident příslušné notářské komory proti notáři mající sídlo v obvodu předmětné komory, kandidátovi nebo koncipientovi zapsaným v seznamech předmětné komory,
- předseda krajského soudu (městského soudu v Praze) proti notáři mající sídlo v obvodu předmětného soudu, kandidátovi nebo koncipientovi zapsaným v seznamech notářské komory mající sídlo v obvodu tohoto soudu,
- předseda okresního soudu proti notáři, který má sídlo v obvodu tohoto soudu, jde-li o kárnou žalobu z důvodu provinění v činnosti notáře jako soudního komisaře pověřeného tímto soudem (příp. vůči kandidátovi nebo koncipientovi, kteří jsou v pracovním poměru ve vztahu k tomuto notáři).⁵⁰⁷

Kárná žaloba musí být odůvodněná. Z toho důvodu zákon stanoví kromě obecných náležitostí i povinnost v kárné žalobě označit důkazy, o které se opírá. O podání takové žaloby se vyrozumí ten, o jehož provinění se má rozhodovat. Zároveň je taková osoba poučena o právu si zvolit obhájce, k žalobě se vyjádřit a navrhnout důkazy na svoji obhajobu.⁵⁰⁸ Není-li rozhodnuto

---

⁵⁰⁵ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jako soudu kárného ze dne 14.02.2011, č.j. 14 Kse 6/2010-181.

⁵⁰⁶ § 48 NotŘ.

⁵⁰⁷ § 49 NotŘ.

⁵⁰⁸ Tamtéž.

o zastavení nebo přerušení řízení, určí předseda kárného senátu termín jednání, o kterém vyrozumí zúčastněné osoby.⁵⁰⁹

Proti rozhodnutí kárného senátu může kárně obvinění a kárný žalobce podat odvolání k Notářské komoře ČR. O odvolání rozhoduje pětičlenný kárný senát složený z:

- předsedy senátu,
- 2 členů jmenovaných prezidentem Notářské komory ČR na návrh prezidia Notářské komory ČR, a
- 2 členů určených losem prezidentem z řad členů prezidia Notářské komory ČR.⁵¹⁰

Analogicky se některá ustanovení týkající se kárného řízení v souvislosti s kárným proviněním aplikují též na situaci, kdy notáři jeho zdravotní stav neumožňuje řádně vykonávat notářskou činnost a tento notář nepožádal o odvolání. V takovém případě navrhne příslušná notářská komora, jejíž je notář členem, popř. ministr spravedlnosti, kárné komisi, aby rozhodla, že jeho zdravotní stav mu nadále neumožňuje řádně vykonávat jeho činnost.⁵¹¹ Pokud kárná komise pravomocně rozhodne o zdravotní nezpůsobilosti notáře, je takové rozhodnutí zavazující pro ministra spravedlnosti, který následně daného notáře odvolá.⁵¹²

Proti rozhodnutí odvolacího kárného senátu je možno se bránit, a to soudní cestou v rámci správního soudnictví.⁵¹³ Podrobnosti postupu příslušných orgánů v kárném řízení stanoví předpis Notářské komory ČR, a to Kárný řád, který doplňuje jednotlivá ustanovení zákona.

---

⁵⁰⁹ § 49b odst. 5 NotŘ.

⁵¹⁰ § 50 NotŘ.

⁵¹¹ § 51 NotŘ.

⁵¹² § 11 písm. i) NotŘ.

⁵¹³ § 4 SŘS.

6.2. Kárná odpovědnost notáře ve Francii

Notáři jsou povinni řádně dodržovat deontologický kodex⁵¹⁴ stanovující profesní zásady a povinnosti, které umožňují řádný výkon notářské funkce. Tyto zásady a povinnosti platí za všech okolností pro notáře ve vztahu k veřejnosti, klientům, kolegům, příp. pracovníkům, a příslušníkům jiných profesí. Každé porušení deontologických pravidel je disciplinárním proviněním, za které se notář vystavuje stížnosti, kárnému řízení a případným sankcím v takovém řízení uloženým.

Notáři při výkonu své činnosti podléhají kontrole a dohledu státního zastupitelství a příslušnému orgánu notářské samosprávy. V obecné rovině platí, že prezident příslušné notářské komory či státní zástupce mohou notáře kdykoli po jeho vyslechnutí vyzvat, aby dodržoval zákonná pravidla výkonu svého povolání.⁵¹⁵

Stížnost na notáře se podává odbornému orgánu, kterým je prezident regionální, příp. meziregionální, rady.⁵¹⁶ O jejím převzetí se vydává potvrzení.⁵¹⁷ Regionální, příp. meziregionální, rada informuje dotyčného notáře a vyzve ho, aby se k předmětné věci vyjádřil. Pokud to povaha stížnosti umožňuje a nejedná se o zjevně neopodstatněnou stížnost, orgán předvolá strany ke smírčímu řízení, kterého se účastní alespoň jeden další notář. Stěžovatel a dotčený notář jsou následně informováni o výsledku projednávané stížnosti.⁵¹⁸

Pokud ke smírčímu řízení nedojde nebo pokud je neúspěšné a pokud není zahájeno disciplinární řízení, je stěžovatel informován o možnosti postoupit věc státnímu zástupci nebo ji předložit přímo příslušné kárné komoře. Státní zástupce (působící při odvolacím soudu) podává kárné žaloby proti notářům, kteří sídlí v obvodu odvolacího soudu, a to v součinnosti s orgány notářské profesní samosprávy.⁵¹⁹

V případě, že notář neplní své povinnosti, může prezident regionální, příp. meziregionální, rady, a to i z moci úřední, před zahájením disciplinárního řízení:

- a) požadovat od notáře vysvětlení a případně si jej předvolat,

---

⁵¹⁴ Règlement national - Règlement inter-cours du 24 décembre 2009 approuvé par Arrêté du 24 décembre 2009 portant approbation du règlement national et du règlement inter-cours du Conseil supérieur du notariat.

⁵¹⁵ Règlement national - Règlement inter-cours du 24 décembre 2009 approuvé par Arrêté du 24 décembre 2009 portant approbation du règlement national et du règlement inter-cours du Conseil supérieur du notariat., première partie, VI- Envers la profession notariale, art. 6.1.

⁵¹⁶ Ordonnance n° 2022-544 du 13 avril 2022 relative à la déontologie et à la discipline des officiers ministériels, art. 4.

⁵¹⁷ Code des relations entre le public et l'administration, art. L. 112-3.

⁵¹⁸ Ordonnance n° 2022-544 du 13 avril 2022 relative à la déontologie et à la discipline des officiers ministériels, art. 4.

⁵¹⁹ Tamtéž.

b) zaslat mu napomenutí nebo příkaz k ukončení porušování profesních povinností. K tomuto příkazu může připojit pokutu. Výše a doba trvání peněžité sankce se stanoví s přihlédnutím k závažnosti porušení a k možnostem dotyčného notáře přispět k jeho odstranění. Předmětná napomenutí nebo příkaz nelze vydat po uplynutí tří let ode dne, kdy se prezident regionální, příp. meziregionální, rady dozvěděl o skutečnosti, povaze a rozsahu skutečností, které by mohly odůvodnit vydání takových sankcí. Proti uvedeným sankcím se může notář bránit soudní cestou.⁵²⁰

Prezident Nejvyšší rady notářství může uložit disciplinární opatření v případech, kdy se opatření ukládá notářské společnosti (společnosti sdružující vícero notářů), která má notářské kanceláře v obvodech několika regionálních, resp. meziregionálních, rad, a v případě nečinnosti prezidenta regionální, resp. meziregionální, rady poté, kdy mu byla prezidentem Nejvyšší rady notářství zaslána výzva, na kterou nereflektovat.⁵²¹

Nutno podotknout, že právní úprava klade důraz na etické chování osoby, která vykonává notářskou profesi, i v situacích, které nesouvisí přímo s výkonem notářské činnosti. Jakékoli porušení právních předpisů nebo jakýkoliv čin v rozporu s etickým pravidly notářské profese, kterého se notář dopustí, i když se týká záležitostí mimo výkon jeho povolání, mohou vést k disciplinární sankci. Notář, který již svoji funkci nevykonává, může čelit kárnému postihu, a to za porušení profesních povinností, kterého se dopustil v době výkonu notářské profese.⁵²²

Kárné (disciplinární) řízení se v prvním stupni vede před disciplinárními komorami, tj. orgány zřízenými v rámci regionálních, resp. meziregionálních, rad. Kárná komora má tři členy, kterými je vždy soudce odvolacího soudu v pozici předsedy a dva další členové z řad notářů. Proti rozhodnutí výše uvedených komor je odvolání přípustné. O takovém odvolání rozhoduje národní disciplinární soud zřízený při Nejvyšší radě notářství. Tento disciplinární soud se skládá ze soudce Kasačního soudu, který je v pozici předsedy, dvou soudců odvolacího soudu a dvou notářů. Proti rozhodnutí disciplinárního soudu je přípustné podání mimořádného opravného prostředku (i ze strany státního zástupce), a to ke Kasačnímu soudu.⁵²³

---

⁵²⁰ Ordonnance n° 2022-544 du 13 avril 2022 relative à la déontologie et à la discipline des officiers ministériels, art. 6.

⁵²¹ Tamtéž, art. 29.

⁵²² Tamtéž, art. 7.

⁵²³ Tamtéž, art. 11.

Členové kárných soudů (orgánů) a jejich náhradníci jsou jmenováni ministrem spravedlnosti na dobu tří let s možností opětovného jmenování. Soudci jsou vždy jmenováni na návrh předsedy příslušného odvolacího nebo Kasačního soudu. Notáři jsou vždy jmenováni na návrh Nejvyšší rady notářství nebo regionální, resp. meziregionální, rady.⁵²⁴

Předseda nebo jeho zástupce kárné komory, tj. orgánu rozhodujícího v kárném řízení v prvním stupni, může odmítnout stížnost, která je nepřipustná, neopodstatněná nebo k níž nejsou přiloženy důkazy, na základě kterých by bylo možné ji posoudit.⁵²⁵

Disciplinárními tresty, které mohou být v rámci kárného řízení uloženy, jsou:

- napomenutí,
- důtka,
- dočasný zákaz výkonu notářské profese na dobu nejvýše deseti let,
- odvolání, které má za následek trvalý zákaz výkonu povolání,
- odebrání čestného titulu.

Souběžně může být notáři uložena i pokuta, která nesmí buď přesáhnout částku ve výši deset tisíc eur, nebo pět procent obratu (bez daně) dosaženého notářem v posledním účetním období. Pokuta nemůže být uložena notářům v zaměstnaneckém poměru. Kárná komora může stanovit, že výše uvedená sankce, která byla notáři uložena, bude zveřejněna, a to na náklady sankcionované osoby.⁵²⁶

Vyžaduje-li to naléhavost nebo ochrana veřejných nebo soukromých zájmů, může předseda kárné komory nebo jeho zástupce na základě žádosti příslušného orgánu dočasně zprostit notáře výkonu funkce. Vzhledem ke skutečnosti, že takové opatření se činí ve chvíli, kdy není o porušení profesních povinností pravomocně rozhodnuto, legislativa spojuje s takovým opatřením striktní procedurální pravidla a omezení. Pozastavení činnosti může trvat nanejvýše dobu šesti měsíců, kterou lze jednou prodloužit. Proti rozhodnutí o pozastavení činnosti notáře se lze odvolat k národnímu disciplinárnímu soudu. Notář, který byl dočasně zproštěn funkce dle výše uvedeného postupu, se nesmí podílet ani na činnosti profesní samosprávy.⁵²⁷

---

⁵²⁴ Ordonnance n° 2022-544 du 13 avril 2022 relative à la déontologie et à la discipline des officiers ministériels, art. 12.

⁵²⁵ Tamtéž, art. 14.

⁵²⁶ Ordonnance n° 2022-544 du 13 avril 2022 relative à la déontologie et à la discipline des officiers ministériels, art. 16.

⁵²⁷ Tamtéž, art. 17.

Závěr

Zamýšleným cílem předkládané diplomové práce s názvem „Notář – srovnání v českém a francouzském právním řádu“ bylo na základě komparace analyzovat právní řady obou zmíněných zemí, a to na základě vybraných právních institutů představujících základní parametry notářské profese a činnosti notářů.

Vzhledem ke skutečnosti, že se diplomová práce zabývá srovnáním různých aspektů, které tvoří základní pilíře notářské profese, snažili jsem se dospět ke komplexnímu pohledu na vybraná témata a přestavit je z pohledu české a francouzské legislativy. K dosažení tohoto cíle jsme aplikovali především deskriptivní a komparativní metodu. Domníváme se, že jsme zamýšlený záměr splnili.

V rámci vypracovávání předkládané práce se nám potvrdilo, že komparace dvou notářství latinského (klasického) typu představuje přínosný pohled na dva svébytné systémy, které vůči sobě mohou působit inspirativním a obohacujícím způsobem.

Dle našeho názoru je možno konstatovat, že české a francouzské notářství sdílí velké množství společných prvků. Obě jsou notářstvími latinského (klasického) typu a jsou členy UINL. To je skutečnost, která je do významné míry determinuje. Deontologie UINL se propisuje do české i francouzské právní úpravy, a tudíž dopadá i na definiční pojetí notáře v obou komparovaných úpravách. Na základě zjištění, ke kterým jsme došli, konstatujeme, že české a francouzské notářství naplňují dostačujícím způsobem deontologická očekávání UINL a plní funkci, ke které se zavázaly na mezinárodní úrovni.

Vedle základních vymezení notáře, zásad jeho činnosti, jeho atributů a role v právním řádu, které jsou obdobné, narážíme zároveň při analýze obou úprav na vzájemné rozdílnosti. Tyto rozdílnosti se týkají především praktického provedení obecných zásad a pravidel notářské činnosti. To vyplývá i ze skutečnosti, že notářství není izolovaným institutem a souvisí a navazuje na ostatní části právního řádu, v rámci kterého se realizuje.

Dle našeho názoru je česká právní úprava ve všech analyzovaných tématech komplexněji zařazená do menšího množství právních předpisů a je méně rozsáhlá. Naopak francouzská úprava je, dle našeho názoru, roztříštěnější do vícero právních předpisů. Obsahuje též silnější komerční prvky.

Francouzská úprava, na rozdíl od té české, nabízí širší rozsah způsobů, jakými dosáhnout splnění podmínek pro výkon funkce notáře a ve výsledku umožňuje přístup k notářské profesi i většímu spektru osob. Na rozdíl od českého práva, umožňuje francouzský právní řád vykonávat notářskou činnost též v pozici tzv. notáře v zaměstnaneckém poměru, tj. nikoli pouze

ve formě notáře samostatného. Francouzská legislativa, na rozdíl od té české, umožňuje výkon notářské profese v rámci právnické osoby. Do stanovování pracovních podmínek a ohodnocení zasahují ve Francii kromě legislativy též kolektivní smlouvy. Ty se svým obsahem promítají také do diferenciací jednotlivých typů pracovních míst a jejich obsahových náplní v notářské kanceláři, což je prvek, který je pro české notářství cizí.

V případě notářské činnosti je legislativní uspořádání výrazně rozdílné. Česká úprava v NotŘ hovoří nejprve o obecných ustanoveních notářské činnosti a následně o ustanoveních zvláštních. Francouzská úprava není v této věci jednotně zařazená do jednoho právní předpisu. Z toho důvodu jsme nejprve analyzovali obecná ustanovení. Obecná ustanovení, tj. základní vymezení notářské činnosti či např. téma mlčenlivosti, nevykazují, dle našeho názoru, v porovnávaných úpravách výrazné systémové rozdíly. Rozdílná situace panuje ve formálních náležitostech notářských zápisů. Francouzská legislativa stanoví případy, kdy musí být notářský zápis sepsán za účasti dvou notářů, což je jev, který české právo neumožňuje. Zcela zásadní je vliv notářské profese v oblasti právních vztahů týkajících se jednání zapisovaných do francouzského katastru nemovitostí. Má-li být proveden, dle francouzské právní úpravy, zápis do katastru nemovitostí, musí předmětné zapisované právní jednání, příp. právo či povinnost, vyplývat buď z notářského zápisu sepsaného francouzským notářem, nebo ze soudního rozhodnutí, nebo z jiné veřejné listiny vydané příslušným správním orgánem. Česká úprava naopak takto striktní není a podkladem do veřejného seznamu může být i soukromá listina, pokud obsahuje veškeré náležitosti, které stanoví příslušný právní předpis. Odlišný přístup panuje i v tématu písemných výstupů z notářských listin. Zatímco česká notářská praxe operuje primárně s institutem stejnopisu notářského zápisu, francouzská úprava má na srovnatelné úrovni institut opisu, a to buď vykonatelný opis nebo opis ověřený. Okrajově jsme poukázali i na činnost notáře v řízení o pozůstalosti. Francouzský notář má stanovené kompetence a pravomoci v rámci řízení o pozůstalosti. Jeho funkce je, obdobně jako funkce českého notáře, pro vyřízení pozůstalostní agendy významná. Nutno však podotknout, že francouzský notář není v pozici soudního komisaře, jako je tomu koncepčně v českém právu. Oproti české úpravě může ve francouzském případě nastat situace, kdy není třeba služby notáře v rámci dědické agendy využít.

Ve věci notářské samosprávy můžeme konstatovat, že francouzská profesní samospráva je složitější a obsahuje více článků. Zatímco česká úprava má pouze dvě úrovně, tj. regionální komory a Notářskou komoru ČR, francouzská profesní samospráva představuje systém, který má dva pilíře, tj. orgány, jejichž existenci předpokládá organický právní předpis a orgány ostatní, kterými jsou stavovské a jiné spolky a organizace notářů, tj. útvary, které ty organické volně doplňují. Složitost profesní samosprávy ve Francii je nutno chápat i v souvislosti s počtem

francouzského obyvatelstva, počtem notářů a geografickou rozlehlostí země, a to včetně jejího členění též na zámořská území. Společnou charakteristikou českého a francouzského právního řádu je provázanost notářské samosprávy a ministerstva spravedlnosti. Vzájemná provázanost není však náhodná. Vyplývá ze základních deontologických pravidel stanovených UINL.

Beze sporu důležitým tématem je notářská odměna, jakožto jedna ze základních součástí notářské činnosti. Systém výpočtu odměny notáře v českém a francouzském právu stojí na obdobných pravidlech. Některé notářské úkony jsou zpoplatněné jednorázovou fixní částkou, jiné se vypočítávají procentuálně v předepsaných pásmech. Rozdíl však panuje v možnosti udělit klientovi slevu za notářské služby. Zatímco české právo nezná slevu za notářské úkony, francouzské právo ji zná a notář ji za stanovených podmínek může aplikovat. Na uvedených příkladech jsme se snažili demonstrovat výše odměn za vybrané úkony.

Co se týče kárné odpovědnosti a s tím souvisejícího kárné řízení, vykazují komparované úpravy značné rozdíly. Hlavním rozdílem je personální obsazení orgánů, které rozhodují v rámci disciplinárního řízení. Česká právní úprava stanoví, že nejprve je vedeno řízení výlučně před orgány notářské samosprávy a teprve následně je možný soudní přezkum v rámci správního soudnictví. Francouzský model se sice institucionálně drží obdobného pravidla, oddělení samosprávného a soudního prvku však není úplné, jelikož personálně jsou orgány projednávající kárná provinění tvořena jak zástupci notářství, tak soudci. Francouzská úprava nabízí širší spektrum disciplinárních sankcí. Cizím prvkem je pro českou právní úpravu ingerence státního zastupitelství, resp. státního zástupce, který má své vymezené pravomoci ve francouzském modelu kárného řízení.

Seznam zkratek

CNUE	Rada notářství Evropské unie
Daňový zákoník (FR)	Code général des impôts
Deontologický kodex UINL	Deontologický kodex Mezinárodní unie notářství
FCDDV	Centrální evidence závětí (FR)
KancŘ	Kancelářský řád – předpis Notářské komory České republiky
Konkurzní řád	Konkurzní řád – předpis Notářské komory České republiky
Loi Macron	Loi n° 2015-990 du 6 août 2015 pour la croissance, l'activité et l'égalité des chances économiques
Notářský statut	Ordonnance n° 45-2590 du 2 novembre 1945 relative au statut du notariat
Notářský řád, NotŘ	Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti
Notářský tarif	Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 196/2001 Sb., o odměnách a náhradách notářů a správců pozůstalosti a Notářské komory České republiky
Novela NotŘ z roku 2009	Zákon č. 7/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony
Občanský soudní řád (ČR)	Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
OrgŘ	Organizační řád Notářské komory České republiky a notářských komor
OSŘ	Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
OZ	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
SDEU	Soudní dvůr Evropské unie
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
Smlouva o ES	Smlouva o založení Evropského společenství
Stanovy UINL	Stanovy Mezinárodní unie notářství
SŘS	Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní

TRACFIN	Služba francouzského ministerstva financí, jejímž úkolem je boj proti praní špinavých peněz
UINL	Mezinárodní unie notářství
Zákon o mediaci	Zákon č. 202/2012 Sb., o mediaci a o změně některých zákonů
Zákoník práce	Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce
ZOK	Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
ZŘS	Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních
Živnostenský zákon	Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

Seznam použitých zdrojů

Seznam použité literatury

BÍLEK, Petr, JINDŘICH, Miloslav, RYŠÁNEK, Zdeněk, BERNARD, Pavel a KOL. *Notářský řád. Komentář*. 5. vydání. Praha: C.H.Beck, 2018. ISBN 978-80-7400-689-0.

COX, Noel S.B. *The Notary Public - the Third Arm of the Legal Profession*. Vol. 6, 2000. New Zealand Business Law Quarterly, 2000. Dostupné z: <https://ssrn.com/abstract=420749>.

DELMAS, Corinne. *Les notaires en France: Des officiers de l'authentique entre héritage et modernité*. 1er édition. Rennes: PRESSES UNIVERSITAIRES DE RENNES, 2019. ISBN 978-2-75357815-9.

FERRAN, Fabien. *Le notaire et le règlement de la succession*. 3. édition. Paris: LexisNexis, 2014. ISBN 978-2-7110-1310-4.

FERRÉ-ANDRÉ, Sylvie, CAMOZ, Jean-Yves a COL. *Notaire*. 3. édition. Paris: Dalloz, 2020. ISBN 978-2-247-19899-3.

GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 7. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-807-3806-521.

PILLEBOUT, Jean-François a YAIGRE, Jean. *Droit professionnel notarial*. 11. édition. Paris: LexisNexis, 2019. ISBN 978-2-7110-3275-4.

SVOBODA, Jiří a KLIČKA, Ondřej. *Dědické právo v praxi*. V Praze: C.H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-807-4002-663.

SVOBODA, Karel, TLÁŠKOVÁ, Šárka, VLÁČIL, David, LEVÝ Jiří, HROMADA, Miroslav a KOL. *Zákon o zvláštních řízeních soudních. Komentář* [online]. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-788-0. Dostupné z: www.beck-online-cz.

WINTEROVÁ, Alena, MACKOVÁ, Alena a KOLEKTIV. *Civilní právo procesní*. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-298-1.

Seznam použitých internetových zdrojů

Comment obtenir une certification de signature? [online]. © 2022 Chassaint & Cerclé Notaires. [cit. 05.02.2023]. Dostupné z: <https://chassaint-cerclé.notaires.fr/comment-obtenir-une-certification-de-signature/>.

Comment obtenir une copie conforme certifiée? [online]. © 2022 Chassaint & Cerclé Notaires. [cit. 05.02.2023]. Dostupné z: <https://chassaint-cerclé.notaires.fr/copie-conforme-certifiee/>.

Issues and Trends in State Notary Regulation – NASS Report on State Notarization Policies and Practices [online]. National Association of Secretaries of State [cit. 14.10.2022]. Dostupné z: <https://www.wwnotary.com/documents/nass-report-notarization-0113111.pdf>.

La representation [online]. © 2018 SNN - Notaires de France – Syndicat national des notaires | www.syndicat-notaires.org [cit. 06.03.2022]. Dostupné z: <https://www.syndicat-notaires.fr/representation/>.

Le recours à un notaire est-il obligatoire dans le cadre d'une succession? [online]. Service-Public.fr Le site officiel de l'administration française. [cit. 05.02.2023]. Dostupné z: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F1295>.

Le règlement d'une succession [online]. © Copyright Conseil supérieur du notariat 2022. [cit. 04.02.2023]. Dostupné z: <https://www.notaires.fr/fr/donation-succession/succession/le-reglement-des-successions>.

Le tarif du notaire : émoluments et honoraires [online]. © 2014 Notaires de France. Notaires de France [cit. 15.05.2022]. Dostupné z: <https://www.notaires.fr/fr/profession-notaire/le-tarif-du-notaire-émoluments-et-honoraires>.

Member Notariats [online]. © 2017. International Union of Notaries [cit. 14.01.2023]. Dostupné z: <https://www.uinl.org/member-notariats>.

Mezinárodní unie notářství [online]. © Copyright Notářská komora České republiky. [cit. 26.09.2021]. Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/uinl>.

Mission [online]. © 2017. International Union of Notaries [cit. 26.09.2021]. Dostupné z: <https://www.uinl.org/mission>.

M.J.N. a propos [online]. Copyright © 2022 Mouvement jeune notariat | <http://www.mjn.fr> [cit. 06.03.2022]. Dostupné z: <http://www.mjn.fr/index.php/a-propos/>.

Presentation [online]. Notarie of Europe [cit. 16.10.2021]. Dostupné z: <https://www.notariesofeurope.eu/en/the-cnue/about/>.

Qu'est-ce qu'une certification de signature? [online]. © 2022 Chassaint & Cerclé Notaires. [cit. 05.02.2023]. Dostupné z: <https://chassaint-cercle.notaires.fr/certification-signature-documents/>.

Qui sommes-nous [online]. Copyright 2017. L'Assemblée de liaison des notaires de France [cit. 04.03.2022]. Dostupné z: <https://www.al.notaires.fr/fr/assemblee-liaison/presentation.html>.

Rada notářství Evropské unie [online]. © Copyright Notářská komora České republiky. [cit. 23.06.2022]. Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/mezinarodni-agendy/CNUE>.

Recommandation 16 GAFI 2003: Les avocats, notaires, autres professions juridiques indépendantes et comptables devraient être tenus de déclarer les opérations suspectes. Art. 12. [online]. [cit. 13.01.2023]. Dostupné z: <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/fatf%20standards%20-%20quarante%20recommandations%20rc.pdf>.

Rechercher un testament grâce au fichier des dernières volontés [online]. © Copyright Conseil supérieur du notariat 2022. [cit. 04.02.2023]. Dostupné z: <https://www.notaires.fr/fr/donation-succession/testament-legs/rechercher-un-testament-grace-au-fichier-des-dernieres-volontes-fcddv>.

REDOUTEY, Pierre. Tant que la notoriété n'a pas été dressée, les héritiers ne sont pas déterminés et le notaire ne peut pas communiquer leur identité [online]. 21.05.2021 [cit. 13.01.2023]. Dostupné z: <https://pierreredoutey.fr/2021/05/29/tant-que-la-notoriete-na-pas-ete-dressee-les-heritiers-ne-sont-pas-determines-et-le-notaire-ne-peut-pas-communiquer-leur-identite/>.

Scrivener Notaries [online]. © 2022 Scrivener Notaries. The Society of Scrivener Notaries [cit. 03.02.2022]. Dostupné z: <https://scrivener-notaries.org.uk/complaints-and-regulation/>.

What is a Notary [online]. Copyright 2022 The Notaries Society. The notaries society [cit. 03.02.2022]. Dostupné z: <https://www.thenotariessociety.org.uk/pages/what-is-a-notary>.

Seznam použitých českých právních předpisů

Zákon č. 7/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)

Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

Zákon č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový, ve znění zákona č. 29/2000 Sb.

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní

Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 196/2001 Sb., o odměnách a náhradách notářů a správců pozůstalosti a Notářské komory České republiky.

Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy

Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměňování advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb.

Organizační řád Notářské komory České republiky a notářských komor

Kancelářský řád – předpis Notářské komory České republiky

Konkurzní řád – předpis Notářské komory České republiky

Kárný řád – předpis Notářské komory České republiky

Usnesení Prezidia Notářské komory České republiky č. P 7/2001 z 14.03.2001

Usnesení č. P 11/2000 z 20.09.2000 (Výkladové stanovisko prezidia Notářské komory České republiky)

Výkladové stanovisko prezidia Notářské komory České republiky VS 2/2007 z 03.04.2007.

Usnesení prezidia Notářské komory ČR ze dne 22.04.1996 (výkladové stanovisko)

Usnesení prezidia Notářské Komory ČR ze dne 03.05.1994 (výkladové stanovisko)

Usnesení z 06.04.1994 (výkladové stanovisko prezidia NKČR)

Usnesení prezidia Notářské komory ČR č. P 10-15/2019 z 10.10.2019

Usnesení prezidia Notářské komory ČR č. P 13-10/2013 ze 17.12.2013

Předpis Notářské komory České republiky o Evidenci právních jednání pro případ smrti

Seznam použitých francouzských právních předpisů

Code de procédure civile

Code civil

Code de commerce

Code pénal

Code général des impôts

Code monétaire et financier

Code rural et de la pêche maritime

Code du travail

Code des relations entre le public et l'administration

Loi contenant organisation du notariat (loi 25 ventôse an XI)

Loi n° 2015-990 du 6 août 2015 pour la croissance, l'activité et l'égalité des chances économiques

Loi n° 76-1286 du 31 décembre 1976 relative à l'organisation de l'indivision

Loi du 1er juillet 1901 relative au contrat d'association

Loi n° 90-1258 du 31 décembre 1990 relative à l'exercice sous forme de sociétés des professions libérales soumises à un statut législatif ou réglementaire ou dont le titre est protégé et aux sociétés de participations financières de professions libérales.

Décret n°73-609 du 5 juillet 1973 relatif à la formation professionnelle dans le notariat et aux conditions d'accès aux fonctions de notaire

Décret n°71-941 du 26 novembre 1971 relatif aux actes établis par les notaires

Décret n° 2013-215 du 13 mars 2013 relatif à la formation professionnelle en vue de l'exercice de la profession de notaire.

Décret n° 93-82 du 15 janvier 1993 portant application de l'article 1er ter de l'ordonnance n° 45-2590 du 2 novembre 1945 et relatif aux notaires salariés

Décret n°71-942 du 26 novembre 1971 relatif aux créations, transferts et suppressions d'office de notaire, à la compétence d'instrumentation et à la résidence des notaires, à la garde et à la transmission des minutes et registres professionnels des notaires

Décret n°47-1047 du 12 juin 1947 relatif à la formule exécutoire

Décret n°45-0117 du 19 décembre 1945

Décret n° 73-1216 du 29 décembre 1973.

Décret n°67-868 du 2 octobre 1967 pris pour l'application à la profession de notaire de la loi n° 66-879 du 29 novembre 1966 relative aux sociétés civiles professionnelles

Ordonnance n° 45-2590 du 2 novembre 1945 relative au statut du notariat.

Ordonnance n° 45-2590 du 2 novembre 1945 relative au statut du notariat, art. 1er ter, réd. L. n° 2015-990, 6 août 2015.

Ordonnance n° 2022-544 du 13 avril 2022 relative à la déontologie et à la discipline des officiers ministériels

Arrêté du 8 août 2013 fixant la liste des diplômes admis en dispense du diplôme national de master en droit pour l'exercice de la profession de notaire

Règlement national - Règlement inter-cours du 24 décembre 2009 approuvé par Arrêté du 24 décembre 2009 portant approbation du règlement national et du règlement inter-cours du Conseil supérieur du notariat.

Convention collective nationale du notariat du 16 décembre 2021 (Accord du 16 décembre 2021)

Seznam ostatních použitých právních předpisů

Colorado Revised Statutes. Title 24, Article 21, Part 5.

Federální nařízení č. 22 CFR § 92.1 (Sbírka federálních nařízeních USA).

Nařízení Evropského parlamentu a rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21.04.2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky

Seznam použité judikatury

Rozsudek Soudního dvora (šestého senátu) ze dne 15. března 2018 ve věci C-575/16, v řízení Evropská komise proti České republice

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 24. května 2011 ve věci C-50/08, v řízení Evropská komise proti Francouzské republice

Nález Ústavního soudu ze dne 09.07.2015, spis. zn. IV. ÚS 799/15

Nález Ústavního soudu ze dne 16.04.2003 sp. zn. I. ÚS 181/01.

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 18.12.2008, spis. zn. 21 Cdo 4566/2007

Usnesení Nejvyššího soudu ČR z 23.9.2010, spis. zn. 21 Cdo 3152/2009-I

Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jako soudu kárného ze dne 14.02.2011, č.j. 14 Kse 6/2010-181

Rozhodnutí Ústavní rady ze dne 21.11.2014, n° 2014-429 QPC

Rozhodnutí Cour d'appel de Lyon, 8e chambre, ze dne 17.03.2021, RG n° 20/02585

Rozhodnutí Cour de Cassation, Chambre civile 1, ze dne 29.11.1989, č. odvolání: 88-13.926

Seznam časopiseckých zdrojů

BUREŠ, Jan. *Odmítnutí úkonu, odpovědnost notáře*. Ad Notam. 4/2013, str. 19

BUREŠ, Jan. *K některým vybraným druhům osvědčování právně významných skutečností*. Ad Notam. 6/2012, str. 19

FOUKAL, Martin. *České notářství si připomíná dvacetileté výročí své obnovy jako svobodného povolání*. Ad Notam. 1/2013, str. 3.

MIKA, Lubomír. *Zájmová samospráva s přihlédnutím k notářské samosprávě ve světle změny zákona o advokacii*. Ad Notam. 4/2004, str. 97.

TLÁŠKOVÁ, Šárka. HORÁKOVÁ, Ivana. JAROLÍMKOVÁ Kateřina. *Notářství v ... ČÍNA. Rozhovor s DING LU, prezidentkou Čínské notářské komory*. Ad Notam. 6/2014, str. 60-62.

Seznam ostatních zdrojů

Deontologický kodex UINL. [cit. 11.12.2021]. Dostupné z: https://www.uinl.org/en_GB/organizacion-de-la-funcion

Důvodová zpráva k zákonu č. 7/2009 Sb. kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Règlement de la chambre interdépartementale des notaires de Paris approuvé par Arrêté du 22 juillet 2002. [online]. [cit. 02.01.2023]. Dostupné z: https://intranot.paris.notaires.fr/sites/default/files/CHAMBRE_modifie_au_22_juillet_2002.pdf

Rozvrh pověřování notářů úkony v řízení o pozůstalosti pro obvod Městského soudu v Praze na rok 2022 [online]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/data/rozvrhy-pozustalostnichrizeni/2022_rozvrh_hlmp_zmena6.pdf.

Rozvrh pověřování notářů úkony v řízení o pozůstalosti pro obvod Krajského soudu v Praze na rok 2022) [online]. [cit. 20.06.2022]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/data/rozvrhy-pozustalostnich-rizeni/2022_rozvrh_vpraze.pdf.

Stanovy UINL. [cit. 26.09.2021]. Dostupné z: <https://www.uinl.org/en/statutes>.

Notář – srovnání v českém a francouzském právním řádu

Abstrakt

Předkládaná práce se zabývá komparací notářské profese v českém a francouzském právním řádu. Cílem diplomové práce je srovnání vybraných právních institutů notářské profese z pohledu české a francouzské právní úpravy. Předmětné instituty představují základní parametry notářské profese, a tudíž se autor zároveň snaží dospět ke komplexnímu pohledu na notářství a představit jej z pohledu české a francouzské legislativy.

Vytyčených cílů se autor snaží docílit primárně metodou deskriptivní a komparativní.

Diplomová práce je rozdělena do šesti částí s tím, že každá část pojednává o vybraném právním institutu jak z pohledu české, tak francouzské právní úpravy. První část se zabývá obecným pojetím pojmu notářství a jeho světovými koncepcemi, kterými jsou notářství latinského typu a notářství typu anglosaského. Druhá část je věnována základnímu právnímu zakotvení notářské profese. Jak v českém, tak ve francouzském případě pojednává o osobě notáře a jeho notářském úřadu, o předpokladech výkonu notářské činnosti, rozličných způsobech výkonu notářské činnosti a o pracovnících notáře. Třetí část diplomové práce se zabývá tématem notářské činnosti. Část pojednávající o české právní úpravě se nejprve zabývá obecnými ustanoveními o notářské činnosti a následně rozvádí ustanovení zvláštní. Francouzská část se zabývá obecnou úpravou týkající se notářské činnosti a následně rozvádí téma francouzského notářského zápisu a jeho náležitostí. V české i francouzské části se autor pozastavuje nad tématem výstupů z notářských listin. Zmiňuje také roli notáře v řízení o pozůstalosti. Čtvrtá část pojednává o profesní samosprávě a její činnosti. Autor se zaměřuje na úpravu týkající se regionálních notářských komor a Notářské komory ČR. V případě francouzské notářské samosprávy pojednává o notářských komorách, regionálních radách, Nejvyšší radě notářství, Styčném shromáždění, Kongresu francouzských notářů a odborových organizacích a Hnutí mladých notářů. Pátá část pojednává o odměně notáře. Tématem poslední, šesté, části je kárná odpovědnost notáře.

Klíčová slova: Notář, Notářská činnost, Notářský zápis

Notary – comparison in Czech and French legal system

Abstract

This thesis deals with the comparison of the notarial profession in the Czech and French legal system. The aim of the thesis is to compare selected legal institutes of the notarial profession from the perspective of Czech and French legislation. The institutes in question represent the basic parameters of the notarial profession and therefore the author also tries to reach a comprehensive view of notarial profession and to present it from the perspective of Czech and French legislation.

The author tries to achieve these aims primarily by means of descriptive and comparative methods.

The diploma thesis is divided into six parts, with each part dealing with a selected legal institute from the perspective of both Czech and French legislation. The first part deals with the general concept of notary public and its world concepts, which are the Latin-type notarial system and the Anglo-Saxon notarial system. The second part is devoted to the basic legal basis of the notarial profession. In both the Czech and French cases, it deals with the person of the notary and his/her office, the prerequisites for exercising notarial activities, the various ways of exercising notarial activities and the notary's staff. The third part of the thesis deals with the topic of notarial activities. The part dealing with the Czech legislation first deals with the general provisions on notarial activities and then elaborates on the special provisions. The French part deals with the general regulations concerning notarial activities and then elaborates on the topic of the French notarial act and its formalities. In both the Czech and the French part, the author discusses the topic of notarial deeds. He also mentions the role of the notary in inheritance proceedings. The fourth part deals with professional self-government and its activities. The author focuses on the regulation of regional notary chambers and the Notary Chamber of the Czech Republic. In the case of the French notarial self-government, he discusses the chambers of notaries, regional councils, the Supreme Council of Notaries, the Liaison Assembly, the Congress of French Notaries and Trade Unions and the Young Notaries Movement. The fifth part deals with the remuneration of notaries. The topic of the last, sixth, part is the disciplinary liability of notaries.

Key words: Notary, Notarial activity, Notarial act